Lei 5,50

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU • COCOȘATUL ARE ALIBI

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

COCOȘATUL ARE ALIBI

RODICA
OJOG-BRAȘOVEANU

COCOȘATUL ARE ALIBI

EDITURA DACIA
CLUJ — 1973

Coperta de L. BARDOCZ

Capitolul 1

ARHEOLOGUL MARIUS DAMIAN A FOST PRĂDAT

Într-o seară, pe la sfîrşitul lui septembrie, o seară cu cer senin şi lună roz împrumutată dintr-un tablou prost, pentru că totul e prea colorat, prea frumos, idilic şi corect frumos, iar pictorul ftizic şi decedat, într-o astfel de seară, maiorul Dăneţ manifestă surprinzătoarea dorinţă de a lua un aperitiv.

Apăsîndu-şi ochelarii la rădăcina nasului, locotenentul Marin Moşoianu se pierdu într-o serie de consideraţiuni intime asupra ineditei invitaţii.

Găsiră locuri la „Someşana", o grădină de vară îngropată în iederă sîngerie, o grădină cum întîlneşti la tot pasul în Bucureşti, cu aceleaşi felinare palide deasupra meselor înalte înfăţate în pînză cadrilată, legănată de viersul aceluiaşi lăutar plîngînd iubiri cărunte cu fete sălbatice şi bărbaţi aprigi cu şişul lung.

Ospătarul le prezentă prompt lista, apoi se retrase convenţional cîţiva paşi, aşteptînd comanda. Dăneţ i-o întinse locotenentului, plimbîndu-şi distrat ochii prin restaurant. Feţe necunoscute, chipuri joviale, explozive sau interiorizate, priviri limpezi şi terne, surîsuri pudice ori de ocazie. Solitarii ocupau

mesele retrase. Un bărbat între două vîrste, cocoșat, sorbea absent din pahar. Își orientase spatele spre zidul de iederă încercînd să-și camufleze infirmitatea.

„Un nefericit", oftă maiorul.

Consultînd meniul, bătut la o mașină știrbă de vocala „i", Moșoianu își imagina cu un surîs înghesuit în colțul buzelor reflecțiile nimicitoare ale maiorului pe marginea „fenomenului" cîrciumă:

„La ce s-or fi îmbulzind oamenii ăștia? Bere caldă, friptură rece și numai os, lăutarul răgușit... Apoi nu-i mai bine acasă? În sfîrșit..."

Dăneț ridică din umeri.

— Treaba lor. Ei, te-ai decis?

Locotenentul își ridică ochii din listă.

— Mda! și făcu semn ospătarului.

Maiorul înregistră amuzat competența volubilă a lui Moșoianu, care făcea comanda: „Friptura să fie așa și pe dincolo, *întinsă*, dar nu prea crudă, cu un bob de unt („de ce bob și nu bucățică?") și neapărat presărată cu cimbru. La urmă, recomandă suav:

— Și mai repejor, băiețaș!

Se crispă imperceptibil. Scobitoarea cu care se juca se frînse. Îl iritau expresiile locotenentului, de largă circulație printre subalternii mai tineri, cu grijă periate în prezența superiorilor în cadrul relațiilor oficiale și cărora neîngăduitul le conferea o savoare specială. Acel „băiețaș", ori generalizatul „tăticule" aplicat unor terți, indiferent de vîrstă sau individ, i se păreau indecente, înlocuind ostentativ neserios terminologia consacrată.

Un hohot de rîs îl făcu să întoarcă capul. În stînga lor, o pereche — ea tînără, cu ochi oblici, imenși, și coc greu răsucit pe ceafă, el ceva mai în vîrstă — părea să facă totală abstracție de lumea dimprejur. Mîinile se atingeau sub mii de pretexte, privirile se căutau intens, trădînd dorința timidă, dar necamuflată a întîielor ceasuri de idilă. Bărbatul elegant, cu gură senzuală lipsită de fermitate, mîngîia brațul bronzat, acoperit de brățări subțiri, argintii.

Dăneț zbîrci din nas. „Ce naiba? Nu mai au răbdare pînă acasă?"

Maiorul era considerat, și-i plăcea să se considere, de modă veche. Adusese de la el din Ardeal un cap limpede, principii sănătoase, dar cam rigide, și o seamă de tradiții la care veghea neabătut. Respectul față de bătrîni aproape sanctificat, ținuta cuviincioasă, vorba scurtă și cumpătată — detesta panglicăria, asociind-o inconștient cu minciuna — deveniseră mituri. Copiii, oameni în toată firea, îi dădeau binețe cu un răsunător „sărut mîna, tată", duminica și de sărbători familia era obligată să ia masa împreună, excentricitățile vestimentare erau repudiate fără milă.

Ospătarul aduse comanda și Moșoianu își despături șervetul de pînză pe genunchi. Maiorul ridică paharul, admirînd culoarea vinului.

— Doamna a solicitat un pachet de țigări Kent, observă locotenentul cu nasul în farfurie.

Dăneț privi nedumerit capul rotund al subalternului său, tuns numărul unu, bărbia scurtă, obrajii asimetrici acoperiți cu pistrui.

— Ăștia de alături, preciză Moșoianu.

Într-adevăr, tînăra cu ochi oblici rămăsese singură la masă.

— Văd că te interesează, tuşi Dăneţ, dregîndu-şi glasul.

— Nu cine ştie ce, dar sînt pe recepţie.

Maiorul tuşi iar. „Hm! Pe recepţie!?!“

Gestul lui Moşoianu îi întrerupse reflecţiile. Îi atrăgea atenţia asupra femeii. Lăsînd impresia că se joacă, aceasta desprinse o cheie din mănunchiul lăsat pe masă alături de brichetă. O ţinu în pumn parcă frămîntînd-o timp de cîteva secunde, apoi o ataşă la loc, în inelul de metal. Cu multă precauţie înfăşură ceva în batistă. Maiorului i se păru că vede o bucată de ceară.

Locotenentul şopti:

— Ce părere...

Dăneţ îi făcu semn să tacă. Un individ subţire, spînatic, se îndreptă spre masa femeii. Ţinea în mînă o servietă. Faţa palidă, cu ochi incolori, părea indiferentă. Ca din întîmplare, tînăra împinse cu cotul poşeta mică, făcînd-o să cadă.

Curtenitor, omul o ridică. Femeia mulţumi cu un zîmbet. Întinse mîna după geantă, strecurîndu-i în acelaşi timp bucata de ceară înfăşurată în batistă. Omul salută şi dispăru printre mese.

— Ia-te după el! suflă Dăneţ. Eu rămîn... ăă... pe recepţie.

*

* *

La ieşire, locotenentul se izbi de omul cu cocoaşă. Îngînă o scuză de circumstanţă.

„Mai ştii... Poate-mi aduce noroc“.

Ajuns la capătul străzii, spînaticul se uită brusc

în spate, abia lăsînd timp lui Moşoianu să-şi camufleze silueta în umbra groasă a unui castan.

Individul îşi continuă drumul, ţinîndu-se în apropierea clădirilor şi evitînd părţile luminate ale trotuarului. Dispărea din cînd în cînd, înghiţit de întuneric. Din manevrele dese şi neaşteptate, Moşoianu înţelese că omul încerca să depisteze, în primul rînd, şi apoi să deruteze un eventual urmăritor. Se întorsese de cîteva ori din drum, făcînd cîţiva paşi în direcţia locotenentului, strecurîndu-se apoi ca o nălucă pe străzi lăturalnice, prost luminate.

Reacţiile brusce, imprevizibile, îl puneau pe Moşoianu în situaţii dificile. Se alătură la un moment dat, păstrînd o distanţă incertă, unui grup gălăgios de cheflii. Îi abandonă după vreo sută de metri. Spînaticul se înfundase pe o alee pustie, care se deschidea la stînga. Adăpostit de silueta generoasă a unei gherete cu gheaţă, locotenentul îl observa atent. Omul se oprise în spatele unui bloc vechi. O fereastră era luminată. Prin perdeaua transparentă se vedea o bătrînă scriind.

Cu o mişcare sigură, spînaticul îşi plimbă mîna circular pe un geam. Doar un scrîşnet slab, de parcă cineva ar fi zdrobit zahăr tos între dinţi, însoţi traiectoria diamantului pe sticla subţire. Scoase apoi din servietă o pensulă, trecînd-o de cîteva ori pe geam. Lipi deasupra o bucată de hîrtie şi lovi cu pumnul. Se auzi o bufnitură. Individul rămase nemişcat cîteva secunde, pîndind vreun zgomot, apoi desprinse cu precauţie hîrtia de care rămăsese agăţat ciobul rotund de sticlă. Introduse mîna în gaură şi, găsind espanioleta, deschise fereastra. Cu un salt, dispăru înăuntru.

Locotenentul Moşoianu pătrunse în casă pe aceeaşi cale.

*
* *

— Ora închiderii, vă rog!

Ospătarul, un individ negricios cu faţa plină de coşuri, ridica scaunele, aruncîndu-le ostentativ pe mese. Două femei culegeau solniţele şi scrumierele aşezîndu-le în trepte, pînă sus la încheietura braţului.

În grădină rămăseseră doar cîţiva consumatori răzleţi, maiorul şi perechea din faţă.

Tînăra cu ochi oblici se ridică. Profesional, ospătarul îi dădu scaunul la o parte. Întîlnindu-i privirea, clipi semnificativ. Femeia zîmbi, înclinînd uşor capul.

„Se cunosc", deduse maiorul, lăsînd banii pe masă.

Perechea părăsi localul, urmărită de rînjetul ospătarului. Mergeau pe Ştirbei Vodă, înaintînd cu pas nesigur. Femeia îşi sprijinea partenerul ameţit, lipindu-şi de el şoldul puternic. Din cînd în cînd se opreau, sărutîndu-se încleştat pînă-şi pierdeau echilibrul. Apoi rîdeau în hohote, stînd faţă în faţă şi ţinîndu-se de mîini. În preajma unei curţi, pe Popa Tatu, bărbatul se opri clătinîndu-se. Printre gratiile de fier, trandafiri galbeni, de toamnă, îşi strecurau capul. Rupse cîţiva şi îngenunchind pe trotuar, nu fără un gest reflex de a-şi menaja dunga pantalonilor, declamă teatral:

— „Guerlain şi-a botezat parfumul
Voilà pourquoi j'amais . . . Marina!"

Vocea răsună strident în liniştea cartierului. Rîzînd, femeia îl îmbrăţişă.

Dăneţ avu brusc senzaţia că cineva se află în spatele lui. Se întoarse fulgerător. Văzu braţul ridicat şi lovitura care pleca, imparabilă, apoi nu mai ştiu nimic.

*
* *

În faţa biroului, mic, din lemn de lămîi, bătrîna continua să scrie. Cuvintele se înşiruiau ordonat, cu bucle ferme şi elegante. Se privi în oglinda mare, ţinută de doi amoraşi, potrivindu-şi peste urechi boneta albă de noapte cu panglici mov. Oftă uşor şi, muind tocul în călimară, se adînci în paginile caietului. Pendula întrerupea liniştea monoton. De pe pereţi, chipuri şterse în rame ovale, cu expresii şi veşminte demodate, bărbaţi importanţi, plini de decoraţii şi doamne rigide cu umeri planturoşi şi talii de viespe în crinoline complicate, priveau anonim din alt veac.

. . . Pe contele de Chantilly l-am cunoscut la balul prinţesei Şutzu. Era în trecere prin Bucureşti, însoţind-o pe verişoara sa, marchiza de B., într-o călătorie în Orient. Mi-amintesc că anvizajau să stea numai la Cairo vreo două săptămîni. Chantilly! Ce gentilom desăvîrşit! Cine şi-ar fi imaginat în seara aceea că va avea un sfîrşit atît de tragic . . .?

Cîteva lacrimi i se rostogoliră pe obrazul pufos şi ridică ochii. Inima încetă să-i mai bată. În oglindă se vedea o mînă alunecînd pe peretele din spate. O mînă mică, ca de femeie, albă, nefiresc de

albă. Rămase paralizată în jilţ, incapabilă de vreo mişcare. Nu-şi putea desprinde privirea de la mîna lividă care se apropia de comutator. Lumina se stinse şi o clipă liniştea sufocă odaia. Doar un greiere ţesea zigzaguri sonore.

Vru să urle, dar degetele îngheţate îi opriră ţipătul. Miroseau oribil a formol, poate a moarte...

Cîteva convulsii şi capul bătrînei se prăvăli pe marginea fotoliului. Boneta de dantelă, cu panglici mov, căzu pe covor.

*
* *

Moşoianu străbătu prudent holul sumar mobilat despărţit de cealaltă odaie cu un glasvand mat, unde spînaticul scotocea într-un maldăr de chei.

Alese una şi începu s-o ajusteze cu pila ţinînd seama de particularităţile imprimate în bucata de ceară. Locotenentul recunoscu batista mică cu tiv roşu în care femeia de la restaurant învelise modelul.

Spînaticul se ridică apropiindu-se de o stampă japoneză, agăţată pe perete. O făcu sul, dînd la iveală un fişet mic, îngropat în zid. Încercă cheia, o mai pili puţin, repetă operaţia de cîteva ori şi, în cele din urmă, broasca cedă.

În pragul odăii, locotenentul, încerca să observe conţinutul safe-ului.

Individul scoase dinăuntru o casetă şi, punînd-o pe masă, continuă să scotocească în casa de bani.

Deschise o cutie de argint. Pe culcuşul de catifea, o brăţară cu smaragde enorme arunca focuri

verzi. Vrînd s-o ia în mînă, una din pietre, într-o montură rombică, se desprinse de celelalte. Giuvaerul era format din mai multe elemente.

În aceeaşi clipă, spînaticul, răsucindu-se brusc, aruncă un stilet lung, în direcţia locotenentului. Acesta eschivă reflex şi cuţitul se înfipse în uşorul de lemn.

— Nu prea eşti dibaci, băieţaş, rîse Moşoianu. Trebuia să ţinteşti în stînga mea. Nici dacă mă rugai frumos, n-aş fi rămas pe loc. Conspectează chestia asta...

Îi întoarse spatele şi cercetă cu luare-aminte lama cuţitului.

— Bună sculă!

Se aplecă fulgerător. Călimara masivă de birou zbură, izbindu-se de perete.

— Mai jos. Ceva mai jos, băieţaş! Uite colo un vas de cristal. Hai, încearcă, nu te ruşina. Reglează-ţi tirul!

Iritat, celălalt se desprinse ca un arc, ţintindu-i gîtul. Moşoianu îl întîmpină cu o figură Mawashi Geri. Niciodată nu se simţise atît de lucid. Plin de „Kiaï" cum spun judokaşii.

Agil, spînaticul îşi recuperă cuţitul vizînd pieptul locotenentului. Acesta îi prinse încheietura mîinii, neutralizîndu-l. Simultan, cu o răsucire a trupului îl zvîrli peste umăr.

„Tai-Sabaki". Prima oară cînd îi reuşea corect figura.

În aceeaşi clipă însă, cineva îl lovi pe la spate...

Ameţit, spînaticul se ridică, ţinîndu-se de perete. Un bărbat suplu, îmbrăcat în cenuşiu, îl privea cu dispreţ.

— Dobitocule! Te-a urmărit de la restaurant.

Scrîşnind, spînaticul îşi repezi piciorul în trupul locotenentului.

— Vezi cine e!

Nu găsiră nici un act. Omul în cenuşiu se încruntă.

— Du-l în camera bătrînei şi dă drumul la gaze.

* * *

Mai mult inconştient, Moşoianu se tîrî pînă la fereastră. Durerea atroce de cap îi paraliza mişcările. Senzaţia de greaţă era concretă, materială, ca o iască agăţată de cerul gurii. Izbi cu pumnii. Geamul se sparse şi locotenentul îşi pierdu din nou cunoştinţa. Ţinea încă, strîns în pumn, smaragdul desprins din brăţară.

Capitolul 2

FIRELE SE RUP

Maiorul îl privi cu coada ochiului şi întoarse capul.

Moşoianu încerca să-şi ascundă indispoziţia, afectînd un aer distrat, însoţind indicaţiile date şoferului cu cîte un „cred că pe aici" sau „nu, nu sînt deloc sigur" rostite cu un ton indiferent, menit să certifice că problema în sine scapă interesului său.

Dăneţ intuia exact starea de spirit a locotenentului, căruia primul eşec îi ridica întrebări dureroase,

vizînd condiţia şi capacitatea sa profesională. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar nici el nu ştia prea bine ce. Obişnuit să-şi reprime totdeauna elanurile, se găsea uneori în situaţii ca aceasta, cînd, descumpănit, căuta reacţiile cuvenite care să-i îmbrace sentimentele într-o haină decentă, sobră.

Moşoianu îşi întoarse umerii strivindu-şi nasul pistruiat de geam.

Dăneţ gîndi că, la urma urmelor, băiatului îi prinde bine o scuturătură. Era tînăr de tot în meserie, dar, fără îndoială, dotat. Superiorii îl răsfăţau ca pe un gen de copil teribil, iar maiorul încerca să dea o oarecare pondere acestor aprecieri, împotrivindu-se organic exagerărilor manifeste, mai ales vis-à-vis de tineri.

Moşoianu fusese selecţionat de către maiorul Cristescu în urma unui original sondaj*. După moartea

---

* Cu ajutorul profesorului de criminalistică de la Facultatea de Drept, organele de miliţie puseseră la cale o mică înscenare. La mijlocul cursului, un ofiţer în civil năvălise în amfiteatru şi trăgînd cîteva gloanţe oarbe, dispăruse.

Faptele se petrecuseră în circa douăzeci de secunde. Cînd spiritele se liniştiră studenţii fură solicitaţi să ofere maximum de amănunte privind datele fizice şi conduita „agresorului". După inerentele contradicţii („era brun", „era blond"), după nelipsitele bancuri („era şchiop de ambele picioare", cineva pretinse „oltean, dar fără cobiliţă"), se ridică un tînăr subţirel.

Aşteptă să se facă linişte, apoi îl descrise pe ofiţer cu lux de amănunte, precizînd şi faptul că trăsese cu mîna stîngă, dreapta ţinînd-o în buzunar.

Ulterior se află că băiatul era absolvent al Facultăţii de Filozofie. Nimerise întîmplător în amfiteatru, cedînd rugăminţilor unui prieten, pe care venise să-l ia de la facultate.

acestuia în împrejurări tragice**, îl preluase Dăneț.

Un scurt viraj și, la indicația locotenentului, mașina stopă brusc.

— Aici!

Coborî și deschise portiera.

— Cînd sîntem pe teren, poți să fii mai puțin politicos. Bineînțeles, în sensul „civil“ al cuvîntului.

Regretă imediat remarca, reflectînd că nu alesese momentul cel mai indicat, apoi se enervă de-a binelea. „Ce de mai farafastîcuri!“.

Moșoianu își mușcă buzele, zicîndu-și că observația maiorului e nedreaptă. La urma urmelor, datorezi deferență nu numai superiorului, ci și vîrstei. Ridică din umeri, cu mișcarea aceea a lui caracteristică, de parcă i-ar fi fost frig. Din loja portarului, apăru capul unui bărbat. O față palidă cu ochi neliniștiți.

— Pe cine căutați?

— Familia Damian.

— Parter, apartamentul 3.

Se aplecă, indicînd în stînga holului. Moșoianu îl privi surprins. Omul era cocoșat.

„Curios... Al doilea în 24 de ore! Ori unul și același?!“

Își umezi buzele:

— Spune-mi, te rog, ai fost aseară la restaurantul *Someșana?*

Portarul clipi nedumerit:

— Nu, n-am fost nicăieri...

Se opriră în fața ușii masive de stejar. Deasupra

** Vezi „Enigmă la mansardă“.

vizorului, o plăcuță neagră cu litere elegante, aurite: *Marius Damian — arheolog.*

Recunoscură în stăpînul casei, îmbrăcat într-o haină de interior din mătase neagră, pe „trubadurul“ care culesese trandafiri cu o seară înainte. Își arătară legitimațiile și Damian le făcu loc să intre cu aerul concesiv al celui care, congenital politicos, înțelege să treacă cu amabilitate peste plictiselile cotidiene.

Biroul păstra încă proaspete urmele încăierării din ajun. Arheologul se scuză formal:

— E puțină dezordine. Servanta nu vine duminica.

Locotenentul îl privi complice pe Dăneț.

— Ați avut neplăceri azi-noapte?

Damian tresări surprins.

— Neplăceri? Da' de unde! Rîse din gît. Vă gîndiți la... și arătă cu bărbia spre pereți. Aseară m-am întors puțin amețit. N-am fost atent și...

— V-ați distrat, aruncînd cu călimara...

Moșoianu clătină din cap înțelegător.

— Vecinii dumneavoastră s-au alarmat, continuă Dăneț. Geamuri sparte, scandal, tevatură mare...

Arheologul își contempla mîna frumoasă cu unghiile lustruite. Un topaz roșietic, *topaze brûlée*, arunca reflexe calde.

— Fantezie, domnule maior! Simplă fantezie. Indivizii cu existență mediocră caută cu orice chip senzaționalul, încearcă să-și coloreze destinele terne. E fatal!

— Dumneavoastră ce fel de existență duceți?

Damian se foi pe scaun.

— Este o întrebare ciudată.

— Concentrați-vă, îl sfătui Dăneț, fără să-l privească.

— Încerc sentimentul neplăcut că mă ironizați.

— Nu v-aș fi deranjat pentru atîta lucru.

Arheologul își privi interlocutorul, descumpănit. Înghiți în sec și spuse cu oarecare șovăială:

— Duc o existență, în sfîrșit... o existență obișnuită. La fel cu alte mii, zeci de mii de intelectuali. Uneori încerc o evadare din cotidian, o mică escapadă.

— După astfel de evadări, obișnuiți să vă întoarceți acasă intrînd pe fereastră?

— Ce idee!

— E un geam spart în spatele casei. Mă gîndeam că poate vă place să confundați intrările. Ar fi o... ieșire din cotidian.

Damian rîse strîmb.

— Copiii din cartier. Trag cu praștia după vrăbii. Neplăcut, desigur, dar la urma urmelor e o chestiune de cîțiva lei. La veniturile mele, aruncă în treacăt, nu contează. Am observat incidentul chiar aseară, înainte de a ieși în oraș.

— Unde ați fost?

Maiorul se ridică, făcu semn lui Moșoianu să continue și se apropie de fereastră.

— Ce importanță are?

— Nici una, zîmbi locotenentul. Dar pentru că tot sîntem aici, e politicos să facem conversație.

— Evident, evident... Am fost în compania unei doamne.

— Unde?

— Într-un local, o cîrciumioară oarecare, de fapt o bombă.

— La veniturile dumneavoastră...

Arheologul căută prin buzunare. Scoase un pachet de țigări *Luky-Strike* și o brichetă splendidă, neagră, cu un ceas mic îngropat pe una din fețe.

— Aveți dreptate, e meschin. Dar ăsta a fost capriciul doamnei.

— O femeie modestă, probabil!

— Nu acesta este termenul exact pe care l-aș folosi.

— Atunci, desigur, prudentă.

— Domnule... și ezită, necunoscînd gradul lui Moșoianu. Sînt peste două decenii de cînd am renunțat să înțeleg, să pătrund în sufletul unei femei.

— Este un act plin de înțelepciune. Deci pe doamna de aseară n-o înțelegeți.

— Mă mulțumesc cu o companie agreabilă, fără consecințe. Uneori nu le rețin nici numele.

— Așa cum probabil s-a întîmplat azi-noapte, sugeră maiorul.

— Ați ghicit. O floare păstrată prea mult în mînă își pierde parfumul ca și un roman la a doua lectură. Latinul conseiază în formulă concentrată: *Non bis in idem.*

— Sînteți un om cu principii.

Arheologul schiță un gest vag: „Dacă vreți..."

— Deci, azi-noapte, reluă Moșoianu, v-ați întors acasă, însoțit de doamna.

— Neînsoțit.

— Ați azvîrlit călimara, ați împuns nițel pereții și v-ați culcat, completă în surdină maiorul. Nu-i limpede?

Damian își plecă ochii cu falsă pudoare.

— N-ar trebui să insistați asupra unui incident de

care oricum mă jenez. Eram ameţit bine. De fapt, nici nu mai ştiu ce am făcut. Biata mama! E bolnavă şi nu se poate scula din pat. Dacă ar vedea ce-i aici, s-ar îngrozi.

— Zgomotele de azi-noapte n-au alarmat-o? se interesă Dăneţ părăsind fereastra.

— Încă n-am discutat. E o femeie în vîrstă, suferindă şi se scoală mai tîrziu.

— Întrebaţi-o dacă ne poate acorda cîteva minute.

Arheologul îşi stinse nervos ţigara.

— Nu văd ce sens are.

— Aţi afirmat că azi-noapte v-aţi întors acasă ameţit. În consecinţă, sînt fapte pe care nu le-aţi înregistrat, ori pe care le-aţi reţinut deformat.

— Dar vă asigur . . .

Dăneţ şi Moşoianu se îndreptară spre uşă.

— Mă rog, făcu Damian ridicînd din umeri.

Îi conduse prin hol şi se opri în faţa unei uşi, bătînd discret.

— Mamă, sînt doi domni care vor să-ţi vorbească. Poţi să-i primeşti?

— *Mon Dieu! Toujours ces types embêtants du spaţiu? Même dimanche?**

Fără să vadă, maiorul intui că arheologul îi făcea semne disperate să tacă.

Bătrîna era în pat. Aşternutul şi cămaşa de noapte întrezărită prin despicătura elegantei *robe de chambre* erau pline de dantele. Pe plapuma îmbrăcată în atlas liliachiu, stătea întoarsă o carte franţuzească cu coperţi uzate: *Paul Bourget*.

---

* Dumnezeule! Iarăşi indivizii ăştia plictisitori de la spaţiu? Chiar şi duminica?

Femeia fusese cîndva foarte frumoasă. Avea părul complet alb, iar ochii negri, adînci, păstrau ceva din căldura tinereţii.

„Cînd te gîndeşti că era să murim împreună“, îi trecu prin minte locotenentului.

Bătrîna arboră un surîs convenţional, de salon, dar indiscutabil fermecător.

— Mă iertaţi, domnilor. Sînt silită să vă primesc într-o ţinută neconvenabilă.

Îşi căuta cuvintele pronunţate cu un uşor accent. Era evident că, în mod obişnuit, vorbea altă limbă.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Sîntem informaţi, doamnă, spuse încet Dăneţ, că în timpul nopţii au avut loc incidente neplăcute.

Femeia îşi privi fiul.

— Marius, s-a întîmplat ceva?

Arheologul zîmbi încîntat: „v-am spus eu?“

— Linişteşte-te, mamă. Nu-i nimic. Dumnealor aşa au fost sesizaţi şi îşi fac datoria.

— Sesizaţi? Cine a sesizat?

Damian dădu din mînă.

— Vecinii, parcă tu nu ştii . . .

— Oh! bătrîna îşi strînse înfiorată capotul peste piept. Evident, femeia aceea îngrozitoare! Dactilografa de la etaj! Nici nu ştiţi, domnule, ce mizerii ne face. Oameni de joasă condiţie, fără educaţie!

Moşoianu se apropie de fereastră, dînd draperia la o parte.

— Al doilea geam spart.

— Extraordinar! se miră arheologul.

— *Tiens! C'est vrai!* o scăpă doamna Damian.

— Bineînţeles, habar n-aveţi cînd s-a spart, anticipă maiorul.

— Exact! Nu ştiu nimic, domnule. Am un somn adînc. Marius, să chemi un specialist.

— Aţi verificat dacă vă lipseşte ceva?

— Absolut nimic.

— La . . . bijuterii v-aţi uitat?

Doamna Damian clătină capul nostalgic.

— De mult nu mai am bijuterii. Mi-au rămas doar cîteva fleacuri fără valoare.

Surîse apoi larg, cu căldură, întinzînd mîna lui Dăneţ.

— Iertaţi-mă! La vîrsta mea, osteneşti repede. În timp ce Moşoianu şi Dăneţ ieşeau adăugă: Mi-a făcut mare plăcere, domnilor, să mai poftiţi!

În timp ce arheologul închidea uşa, Dăneţ o zări pe bătrînă reluîndu-şi cartea cu un suspin.

— Vedeţi că am avut dreptate? Mama a stat tot timpul acasă şi totuşi nu a auzit nimic.

Intrară din nou în birou. Dăneţ se apropie de stampa japoneză şi o privi lung.

— Avînd în vedere vîrsta doamnei, am menajat-o.

— În ce sens?

Maiorul continuă să admire desenul delicat în tuş, ţinîndu-şi mîinile la spate.

— Astă-noapte v-au fost sustrase şase smaragde, de o mărime neobişnuită. Ceva mai mult decît nişte simple fleacuri.

— E nostim, încercă să rîdă Damian, nu ne ştiam atît de bogaţi. Sînteţi sigur că nu vă înşelaţi?

— Să verificăm, propuse maiorul, şi făcînd stampa sul sub ochii surprinşi ai arheologului, descoperi micul fişet. Ce păstraţi înăuntru?

— A, nimic important. Acte, hîrtii, lucruri personale, fără valoare economică, mici sume de bani.

— Şi o casetă de argint, sugeră Dăneţ.

— Oh, exclamă teatral arheologul, bătîndu-se cu palma pe frunte. Acum ştiu la ce vă referiţi. Cum de nu mi-a dat prin gînd? Am într-adevăr o casetă cu cîteva pietre verzi, foarte frumoase, dar nu smaragde. Nişte biete acquamarina. O clipă, să vi le arăt.

Deschise casa de bani şi după o scurtă privire se întoarse spre maior.

— Ştiţi că aveţi dreptate?

— Ştiu.

— Asta-i culmea! Rise cu poftă. Au crezut că sînt preţioase. Ce păcăleală!

Dăneţ îşi aprinse o ţigară şi trase cîteva fumuri.

— Ce-ar fi, domnule Damian, să discutăm puţin şi serios. Nu văd individul care, în lipsa unei certitudini, s-ar expune să pătrundă noaptea într-o locuinţă şi să spargă un safé.

— Să cloroformizeze o femeie bătrînă şi apoi să dea drumul la gaze, completă în surdină Moşoianu.

— Sînt consternat! Îmi relataţi fapte cutremurătoare!

Maiorul îi aruncă o privire scurtă.

— Cum se numeşte doamna cu care aţi petrecut aseară?

— Oh, dacă vă închipuiţi . . . Nu, respinse Damian. E o doamnă foarte bine. Vă înşelaţi.

— Cum se numeşte?

Arheologul îşi încreţi fruntea.

— E caraghios, dar nu-mi amintesc.

— Să vă ajutăm, propuse Moşoianu. Evdochia? Gherghina? Măndica?

— A, nu, nu, în nici un caz.

— Poate Marina, sugeră moale Dăneț.
— Da, Marina, exclamă încîntat Damian. Ce intuiție aveți!
— Și celălalt nume?
— E prea mult. Cred că nici n-am întrebat-o.
— Cu ce ocazie ați cunoscut-o?
— Întîmplător, la magazinul *Bijuteria*. Încerca o garnitură, colier și cercei din marcasite. A fost foarte simplu. Ne-am întîlnit apoi de două ori.
— Cum ați procedat?
— Mi-a dat telefon. Nu știu unde locuiește. Nu s-a lăsat condusă și n-am insistat. Am bănuit că e căsătorită.
— În consecință, nu aveți nici o posibilitate s-o găsiți?
— Într-adevăr, aceasta este situația.
— Bun! Aseară după ce ați părăsit localul ce-ați făcut?
— Am invitat-o la mine, dar m-a refuzat. După cum v-am spus, nu-mi place să insist. Ne-am despărțit rămînînd să mă mai caute.
— Sigur? Sau poate vă jenați...
— Nu mă jenez. Pur și simplu ne-am despărțit.
— Deci ați coborît pe Știrbei Vodă, apoi ați luat-o pe Popa Tatu, constată maiorul ca și cum n-ar fi reținut afirmația arheologului.
Acesta zîmbi:
— Îmi pare bine că sînteți un om înțelegător. Am fost condus într-un loc, în sfîrșit, e penibil pentru cineva... cu situația mea, să frecventeze asemenea case. De aceea am evitat să discutăm. Vă rog să mă credeți, a fost un accident.

— O escapadă, preciză maiorul. Puteți să ne dați adresa?
Arheologul deschise brațele neputincios.
— Atunci poate ne conduceți. Așteptăm să vă schimbați.

*
* *

După multe ocoluri prin străduțele care dau în Popa Tatu, arheologul indică un imobil, o casă lungă gen vagon, cu o curte îngustă, lipsită de vegetație. Era locuită de mai multe familii și trecerea ofițerilor, însoțiți de Damian, fu înregistrată cu mine semnificative, de vecinii ieșiți în fața ușilor la o tablă sau șeptic în așteptarea mesei.
În curte, mirosea a mîncare cu rîntaș, se auzeau tingiri manevrate în bucătării, aparatele de radio urlau sîrbe, iar patefoane obosite rîșneau melodii vechi cîntate de Zavaidoc, sau Vasile Cristian.
Bătură într-o ușă cu geam, dar nu răspunse nimeni. O femeie care le supraveghea mișcările, ștergînd niște vase în pragul odăii, îi sfătui:
— Bateți mai tare, că-i acasă.
Făcu oficiul singură, apropiindu-se desculță cu farfuria în mînă. Ciocăni puternic în geam, strigînd:
— Coană Margaretă! Hei! Coană Margaretă! Ieși afară, că ai mușterii.
Deschise o femeie planturoasă de vreo 55 de ani. Avea buze groase, rujate din belșug peste conturul natural, și privea cruciș spre un neg plantat în mijlocul nasului. Două bărbii se sprijineau direct pe pieptul agresiv. Purta un capot lucios cu crizanteme

albastre și roșii. Cercetă intrigată grupul celor trei, ștergîndu-și colțurile gurii cu dosul palmei. Se vedea că fusese sculată de la masă. Îl recunoscu pe Damian și rîse lăbărțat:

— He, he, he, cocoșelule! Te-ai întors?

— Bonjour, tanti, o salută Moșoianu.

— Te-a adus tăticu și pe tine? Ia poftiți!

În odaie plutea un miros greu de parfum ieftin. Scoarțe colorate acopereau pereții, iar pe pat femeia așezase vreo douăsprezece perne împopoțonate. Funde roșii erau agățate peste tot: la oglindă, la cheile șifonierului, pe rochia umflată a unei păpuși minuscule din fața toaletei, la gîtul sticluțelor cu parfum. Eterna țigancă, cu sînul gol, scăpat din ie, și galbeni prinși în părul creț, veghea căpătiiul patului. Bibelouri din scoici colorate, suvenir din Constanța sau Techirghiol, ori căprioare made în Borsec demonstrau, în vitrina șifonierului, ce va să zică simetria.

— Zi, maică, îți plăcu? rîse femeia și își trecu limba peste buzele groase. Văd că veniși cu familia. Numai că puicuța a zburat.

— Unde o putem găsi? se interesă maiorul.

— Fetița e păsăruică rară. Cade cînd are chef.

Din odaia alăturată izbucni o voce răgușită de bărbat:

— Du-i la alde Chivuleasa. Ăștia nu știe că nu lucrezi duminica?

— Lasă, Titi, îl liniști femeia. E clienți vechi, întreabă și ei. Ce strică?

Moșoianu își băgă capul pe ușă.

— De ce te superi, nene?

Individul, în maiou și izmene, ducea tocmai paharul cu vin la gură și se înecă.

— Rîgîitul sfintei Filofteia! Nu știi să bați la ușă, măi țică?

Coana Margareta zîmbi fermecată.

— Al meu! Om subțire, ține la polițeturi. L-a crescut mă-sa ca pe un prinț. De Mița Portjartier trebuie să fi auzit. Avea un brelant pe dintele din față. Da' nu mai e timpurile alea! Spuse încet: Veniți mîine și vă servesc cu ceva lux. Seu de bivoliță cu miros de zambilă.

— Pe mine, tanti, mă trage ața la a de-aseară, făcu Moșoianu ignorînd fulgerele din ochii maiorului.

— De, maică, de unde să v-o scot?

— Cum o cheamă?

Femeia ridică din umeri.

— Spui că vine destul de des pe la dumneata, interveni Dăneț.

— Des și nu prea des. Cum pică. Vine, își face treaba și bonjurică. Ce-s nașă-sa, să mi se spovedească?

— Ăștia nu înțelege să plimbe cortu? Că acu' intru în ei.

— Te lauzi, neică! opină locotenentul.

Omul se ivi în prag, cu mîinile în șolduri.

— Ia cărați-vă! Să nu vă scot cu fărașul.

— Ușurel, vezi să nu răcești!

Titi își privi femeia.

— Văzuși? Și-și repezi pe neașteptate pumnul.

Moșoianu îi prinse încheietura și i-o strînse ca într-un clește, silindu-l pe individ să cadă în genunchi.

Coana Margareta începu să urle:

— Nea Chioru, Ghiță a lu' Ventuză, madam Ciubuc, Fane Șobolanul, săriți că-l taie pe Titi!

La geamul deschis al coanei Margareta se înghesuiră oameni îmbrăcați aproximativ, unii mestecînd încă, cu ochi salivînd de curiozitate și puși pe scandal. Figuri tumefiate, cu vînătăi, cicatrici și ochi congestionați de băutură, cu frizuri slinoase și brațe tatuate, își sprijineau bărbiile de pervaz, gata să-l sară.

Nemulțumită de asistență, coana Margareta supralicită:

Lică Cîrnu', Știrbu', Lepădatu', Gigi Liturghie, mi-l omoară!

Moșoianu, amuzat, îi trecu în revistă.

— Lume bună!

Dăneț îi prezentă:

— Ghiță a lu' Ventuză, zis *Opt degete*, hoț de buzunare, recidivist, ultima condamnare cinci ani. Cu înclinație pentru călătorii liniilor 23 și 25. Fane Șobolanul, spărgător, specialitatea magazine confecții. Ieșit în februarie. Gigi Liturghie: obiecte de cult. Nu întoarce bine popa capul și-i șterpelește ceaslovul. Madam Ciubuc: codoașă, tăinuitoare, gazdă de hoți. În rest, oameni cumsecade.

Recunoscîndu-l, vecinii coanei Margareta strigară în cor:

— Să trăiți, tovarășu' maior!

— Așa, băieți, aprobă Moșoianu.

Coana Margareta rămase cu gura căscată, descumpănită. Își reveni repede.

— Păi de ce nu spui așa, suflete? Ia, poftim, cu gînd curat. Titi, pune mîna, adă o țuiculiță. Tovarășa Ciubuc, dă-mi mata o față de masă curată. Am oaspeți! Îi concedie pe ceilalți: Hai, că vă suflă vîntul în ciorbă! Apoi către maior: Mitocanii dracului! Nu-ți intră bine omul în curte, c-au și scos capu'!

Vecinii dădură curs invitației în ritm vertiginos. Titi dispăru dezumflat în odaia vecină.

Dăneț măsură femeia.

— Și zi, așa, coană Margaretă, te ții de codoșlîcuri?!

— Eu!?!

— Păi chestia de aseară ce-a fost?

— O excepție, tovarășu' maior. M-a rugat frumos femeia, nu puteam s-o refuz. Dar n-aș băga pe altcineva în casă, să mă tai. Adăugă pudică: Nu mă lasă Titi.

— Măi, măi, măi! se miră locotenentul.

— Pe fanșonul mamei . . .

— Lasă astea, o opri Dăneț. Cum o cheamă pe femeia care l-a însoțit pe dumnealui azi-noapte? Și făcu semn spre arheolog.

— Nu știu, dom' maior, zău nu știu. Adică nu știe tovarășu' care-i entim cu persoana darmite eu? Uite, să zică și Titi că mă întrebă azi-dimineață. Cică, „ce-nvîrte fîța aia cu felinare ciș?“ „Moși pe groși“, zic. Să-l chem, să zică și el.

— Unde lucrează?

— Cine?

— Titi al dumitale.

— E sezonist, făcu semeț coana Margareta.

— Adică — vara floricele, ochelari, porumb fiert, iarna — balene, șireturi, piatră ponce, răspunse maiorul privirilor nedumerite ale lui Moșoianu.

— Muncește și el pentru o bucată de pîine, se tîngui femeia. Vai de viețișoara lui! I-a putrezit mă-

runtaiele. M-a învățat alde Ventuză să mă duc la primărie și să mă rog de o pensie.

— Pe ce? întrebă amuzat locotenentul.

— Cică are dreptu' la etatea lui. Împlini 52, acu la Sfînta Ana și are 47 de ani în cîmpul muncii.

— Cum așa?

— Păi la cinci ani îi dete drumul mă-sa pe stradă! Era timpuri grele, actualiză brusc femeia. Burghezii...

— Spuneai că maică-sa l-a ținut ca pe un prinț, rîse Dăneț.

— Ei, ca fandoseală! Da' ncolo n-avea mare lucru nici Mița Portjartier. Era ghinionistă.

— Ne povestești altă dată, o întrerupse maiorul. Mîine dimineață să treci pe la mine să-mi dai o declarație. Știi unde mă găsești. Ne-am înțeles?

Chipul coanei Margareta schimba tonuri verzui

— Iar la întristare? Păi de ce? Adicătelea așa, pe degeaba, să fac schimb de locuință? Auziși, Titi?

Bărbatul o sfătui practic de după ușă:

— Să iei, fa, bufet rece cu tine. Știi că rîndul trecut nu-ți prii soteul la Văcărești.

Jeluitul coanei Margareta umplea curtea pustiită ca după un cataclism, dar nici un curios nu se ivi în uși sau la ferestre. Totuși Moșoianu simțea zeci de priviri strecurîndu-se prin ochii perdelelor lucrate cu iglița și, ieșind în stradă, i se păru că aude un cor de răsuflări ușurate.

*

* *

Strivi mucul țigării în scrumiera plină. Se gîndi că ar fi trebuit s-o arunce, apoi să aerisească, dar

se simțea obosit. O oboseală nemotivată, stranie, de parcă mîinile, picioarele ar fi refuzat să se miște.

Damian lăsă tranzistorul să cînte în surdină și stinse veioza cu abajur amplu din pergament. Ciucurii lungi de mătase îi atinseră mîna și arheologul se cutremură ca de o mîngîiere străină. Îi plăcea să adoarmă pe muzică. Se trezea mai tîrziu, cînd postul își înceta emisiunea și închidea reflex aparatul care emitea un bîzîit vag.

Să adoarmă... Ca și cum ar putea adormi... Ar avea curajul să adoarmă... Și privi instinctiv prin încăperea întunecată. Se gîndi pentru prima oară că locuiește la parter, pe o alee stingheră, că balconul scund poate fi lesne escaladat...

Un zgomot ușor îl făcu să-și simtă bătăile inimii. Se deschidea ușa încet... exasperant de încet sau era o părere? Întunericul nu se lăsa străpuns. Își aminti de statueta grea, un Hercule de argint la îndemînă, pe noptieră... S-ar fi putut apăra.

Apoi lumina țîșni orbitoare, dureroasă ca un far. Damian țipă scurt, ducîndu-și mîinile la ochi. Nu-l putea vedea pe celălalt ascuns în beznă. Simțea doar șuvoiul de lumină incandescent, fluid arzîndu-i fața...

— Aprinde lumina, șopti glasul.

Un glas liniștit, fără inflexiuni.

Arheologul apăsă pe pară. Lanterna se stinse. Unde mai văzuse figura asta verde cu contur moale? Ochii albi îl fixau abstract, fără expresie, fără să clipească. Ochi goi, insuportabili.

— Cine... cine ești dumneata?

— Azi dimineață a fost miliția aici. Ce-au vrut?

— Nimic, îngînă arheologul. Mai nimic... Adresa fetei, a Marinei... N-o știu... Nu mi-a spus-o...

— Și pietrele?

Ochii tulburi nu clipeau.

— Le-au luat. Adăugă nesigur: Ei... poate altcineva... Nu le mai am. Puteți să vă uitați...

Încercă să rîdă — scîncet umil — ca și cum smulgînd un surîs celuilalt, asta i-ar mai fi dat o șansă.

— Ai spus de unde le ai?

— Nu, răspunse precipitat arheologul. Dar or să mă întrebe... O să trebuiască...

Se opri mușcîndu-și buzele. Avu sentimentul cert de a fi încărcat singur revolverul necunoscutului, de aș fi pus singur cuțitul în mînă, de-aș fi înfășurat singur lațul în jurul gîtului. Și-i veni să plîngă în hohote, cu pumnii strînși, neputincios.

Omul se apropie:

— Închină-te!

— Ce?!

— Închină-te!

Damian se săltă în capul oaselor. Necunoscutul ridică mîna, brusc, zvîrli cuțitul și arheologul căzu înapoi între perne. Își simți inima vîlvătaie, o senzație de cald, fără dureri și ultimul gînd, absurd: „Mîine... mîine dimineață... Unde am să fiu?..."

Omul cu fața verde făcu semnul crucii peste chipul neînsuflețit, aprinse lumînarea din sfeșnic și părăsi încăperea.

Traversă holul, părînd să nu audă vocea pițigăiată a doamnei Damian:

— *Marius? Si tu as mal de coeur, le bicarbonate...*

*
* *

— Amprentele corespund. Așadar, continuă maiorul, spînaticul repetă vizita. Cu o seară înainte nu exista intenția de crimă. Arheologul a fost reținut de Marina în oraș pentru ca omul nostru să poată opera. Îndată ce am intrat pe fir, Damian a fost lichidat. Concluzia?

— Le-a fost frică să nu vorbească.

— Ce nu trebuia să spună?

— De unde are pietrele. Să nu uităm că arheologul a negat tot timpul existența lor.

Dăneț oftă:

— Mda... Deci singura pistă rămîne ospătarul de la *Someșana*. Ia-i urma. O cunoaște pe Marina.

Capitolul 3

UN SAFE INVULNERABIL ȘI DOUĂ ATENTATE

Privea pendula franțuzească cu arătătoare Secession, complicînd inutil deslușirea timpului. Maiorul Dăneț, pentru care împletirea frumosului cu utilul, dînd prioritate certă acestuia din urmă, reprezenta un principiu sacru, se simțea sîciit de grația acelor ghirlandate care-și camuflau semnificațiile. Personal, prefera un ceasornic cinstit, așa cum avea el acasă, un deșteptător C.F.R. vechi de vreo treizeci de ani, cîștigat la o tombolă în Ghijeasa.

Peste tic-tac-ul muzical al jucăriei de bronz, vocea Angelei, domoală, fără semne de punctuație, însăila

o conversație indiferentă. Complezant, maiorul dădea din cap, la răstimpuri inconștient calculate, simulînd un interes de circumstanță.

Era o femeie plăpîndă, cu chip mic, ascuns după o plasă de riduri fine. Părul moale, fără strălucire, avusese cîndva dulceața mierii. Stătea ghemuită într-un fotoliu, cu picioarele strînse sub capotul verde, lîngă un maldăr de caiete necorectate. Era profesoară la un liceu și Dăneț, urmărindu-i zîmbetul incert, adunat în colțurile gurii, se întrebă așa, din senin — Angela nu-i stimulase niciodată interesul — în ce măsură elevii apreciau generozitatea acestui zîmbet.

— Nu te-am întrebat, poate vrei să iei ceva . . .

Maiorul refuză, clătinînd din cap. Angela era avară, poate cel mai mare cusur al ei, și porțiile minuscule servite la inevitabilele reuniuni amicale, stîrneau ironii ucigătoare. Oftă, parcă recunoscătoare și din nou Dăneț își încurcă privirea în broderia arătătoarelor Secession.

Cînd, în sfîrșit, auzi ușa de la intrare, se ridică dezmorțindu-și brațele.

Sebastian Pop sărută mîna femeii apoi buzele palide.

Dăneț își întoarse capul plictisit. „Ce naiba, ăștia n-au dormitor?!"

Își aminti, cu un gen de orgoliu masculin, că la el acasă lucrurile se petrec altfel. Se schimbau îmbrățișări la revelion ori despărțiri care depășeau un trimestru.

Pop era un bărbat chipeș cu ochi foarte frumoși. Silueta zveltă — genul de siluetă pe care toate hainele cad bine dînd senzația ochiului superficial că ar

fi vorba de o grijă exagerată pentru exterior — avea mișcări brusce, neliniștite, trădînd un temperament nervos. Bărbia moale, nesigură determina femeile să uzeze de calificative mai puțin generoase. Cu înclinarea aceea caracteristică a capului spre umărul drept, se pronunțau aproape invariabil: „Mda . . . Nu e rău . . ."

Angela se ridică adunîndu-și caietele.

— Trec dincolo, Olimpiu vrea să discute cu tine, și apăsă semnificativ pe acel „cu tine".

Bărbatul deschise brațele larg.

— Te rog să rămîi, draga mea, știi bine că n-avem secrete.

Maiorul își reprimă un scrîșnet.

— Nu, Stena, mă duc. Am de lucru . . .

Închise ușa cu precauțiuni infinite. „Să nu sară vreun milimetru de zugrăveală", gîndi maiorul și se așeză iar.

— S-a întîmplat ceva?

Dăneț băgă mîna în buzunar și scoase o cutie dreptunghiulară.

— Ce zici de asta?

Sebastian Pop apucă cutia cu gesturi delicate. Lucra la secția istorică de pe lîngă Academie și era socotit drept unul din oamenii cei mai avizați în materie de obiecte de artă.

Se știau de mici, de pe vremea cînd mergeau împreună la școala primară din comuna alăturată. Iarna, în întunericul albastru al dimineții, traversînd păduricea plină de umbre, își auzeau inimile bătînd de frică.

Scoteau mănușile din lînă aspră, cu un singur deget, prinse cu un șiret pe după gît și își încleștau

degetele reci. Șopteau înfrigurat privind în jur: „Dac-o fi și-o fi... să murim împreună!..."

Mai tîrziu, își aminteau de fiecare dată rîzînd: „Dac-o fi și-o fi..."

Nu se despărțiseră niciodată. Nevestele nu se prea agreau — nimic fățiș, definitiv, chestie de zîmbet și nuanțe și evident observații sarcastice în intimitate pe seama celeilalte — dar aceasta era altă poveste...

Degetele lungi, ușor îngălbenite, dădură la o parte stratul de vată. Pop scoase o exclamație subțire și ridică spre lumină piatra verde, de o limpezime fluidă, prinsă într-o gheară de aur. Luă apoi de pe birou o lupă, închise un ochi și începu să o învîrtească.

Maiorul îi urmărea mișcările în tăcere.

— Smaragd! Lucrătura e primitivă, dar calitatea și valoarea incontestabile. Secolul I.

Puse piatra la loc în cutie.

— Cum poți fi atît de sigur? se interesă maiorul.

— Cum adică?

— Chestia cu secolul.

Expertul rîse:

— Simplu! Stilul manoperei, maniera de șlefuire, calitatea și felul în care a fost turnat aurul trădează epoca. Contemporanii lui Benvenuto Cellini, ca să nu mai vorbim de domnia sa, aveau altă mînă decît meșterii noștri aurari, de pildă. Se simte imediat. Individualizată epoca, treci la identificarea artistului. Dar divaghez...

Maiorul băgă cutia în buzunar.

— E autohtonă?

Sebastian Pop înclină capul.

— Ai auzit de tezaurul de la Sîmburești?

— Am citit ceva în ziare.

— Ei, bine, smaragdul a fost scos dintr-o piesă compusă din șase sau șapte bucăți, cunoscută sub numele de *Brățara Davei*. Nu-mi dau seama cum ți-a căzut în mînă.

— Unde se află acum tezaurul?

— Pentru moment, la Muzeul de Arheologie.

— Publicul are acces?

— Habar n-am. În principiu, de la descoperirea ori achiziționarea unei piese și pînă la expunerea ei trece un timp. Formalități, alcătuirea de cataloage, tot felul de aiureli. Într-un cuvînt, birocrație.

Ușa de la dormitor se deschise.

— Stena, nu ție foame? Olimpiu m-a refuzat...

Maiorul se ridică.

— Ai mîine dimineață o jumătate de ceas liberă?

Sebastian răsfoi o agendă.

— Da, cred că s-ar putea. Ți-ar conveni la 12 fără un sfert?

— Perfect, vin să te iau cu mașina. Adăugă cu voce tare: Servus, Angela!

Femeia își scoase din nou capul:

— La revedere, sărută fetele...

Maiorului îi alunecă colțul gurii. Fetele erau soacră-sa, o mătușă de 87 de ani, care se lăuda oricui voia s-o asculte că mănîncă pensia statului de nu știu cîte decenii, și fosta doică a nevesti-si, cam același leat...

* * *

Mașina miliției înainta pe drumeagul accidentat. Maiorul asculta amuzat expunerea lui Sebastian Pop

pe tema fabuloaselor comori pe care pămîntul continuă să le ascundă. Reporterul Mihai Mihai, trimisul special al revistei *Magazin Arheologic* își nota în fugă unele observații, evitînd privirea ofițerului. Avusese proasta inspirație să vină în *blue-jeansi*...

Curînd, Muzeul de Arheologie, fosta vilă a armatorului Manasian, se profilă la capătul unei pajiști enorme. Poteca din piatră măruntă de calcar se bifurca îmbrățișînd havuzul de la intrare. Maiorul privi insistent spre una din ferestrele întunecate.

— Sîntem așteptați. Al doilea geam deasupra marchizei.

Sebastian și reporterul avură timp să observe o perdea care se lăsa ușor...

Dale mari de ciment înconjurau clădirea. După cîțiva pași, expertul se opri împietrit. O sirenă de alarmă izbucnise brusc. Patru dulăi alergau în salturi lungi, lătrînd nervos.

— Înapoi!

Sebastian se retrase. Sirena încetă subit. Un fluierat subțire și cîinii se opriră.

— Actele dumneavoastră!

În spate, la cîțiva metri de mașină, doi subofițeri din paza exterioară îi măsurau circumspecți.

Maiorul se legitimă, adăugînd:

— Ingenios sistemul de alarmă. Mecanismul e declanșat prin apăsarea dalelor. Din păcate, elementul surpriză se epuizează repede, nu poți greși de două ori...

Înăuntru, un bărbat de 40—45 de ani, cu nas ascuțit și ochi de viezure, ascunși în spatele unor

ochelari, privi indiferent legitimația maiorului și, fără să spună un cuvînt, indică o încăpere din apropiere, apoi dispăru pe scara somptuoasă ce ducea la etaj.

— După înfățișare, aș paria că este secretarul muzeului, făcu Dăneț.

O plăcuță frumos caligrafiată avertiza că în spatele ușii masive de stejar se află biroul directorului. Ușa se deschise pe neașteptate.

— Poftiți, domnule maior.

Dăneț aruncă spre Sebastian o privire iute: „Cînd naiba ne-o fi anunțat?!"

Dinu Holban, directorul muzeului, aparținea genului de indivizi care se iau în serios, conștient de importanța funcției. Rece, dar politicos, îi invită să ia loc, apoi apăsă pe un buton. O draperie se dădu la o parte, făcînd loc femeii de serviciu.

— Cafele.

Rămași singuri, directorul își împreună degetele într-un gest semnificativ. Aștepta cu superioară resemnare. Părul alb contrasta flagrant cu fața de copil. O gravitate impusă, jucată, se desprindea din întreaga lui înfățișare.

Omul era cocoșat, dar părea să facă totală abstracție de acest amănunt. Maiorul nu desluși nimic în atitudinea directorului, ținînd de nefericitele complexe pe care le generează în mod obișnuit o malformație. Deodată, avu sentimentul de a-l mai fi văzut undeva. În minte îi răsări *Someșana*, restaurantul unde mîncase cu Moșoianu. „Acolo parcă..." Dar era foarte posibil ca la mijloc să fie o confuzie provocată de asemănarea siluetelor ieșite din comun.

Femeia aduse cafelele.

— Repede se mai lucrează aici! șopti reporterul.

Dinu Holban așteptă pînă ce femeia dispăru, apoi zise:

— Vă ascult.

— Aș dori, începu maiorul calculîndu-și pauzele, să vă întreb cîte ceva despre tezaurul de la Sîmbureşti.

— Toți care ne vizitează vor să știe cîte ceva despre tezaur. Ce anume vă interesează?

— Cînd l-ați văzut ultima oară?

Directorul răsfoi calendarul de pe birou.

— Cincisprezece septembrie, ora zece dimineața.

— Adică acum trei săptămîni.

— Exact.

— V-a atras ceva atenția?

— În ce sens?

— N-ați constatat nici o lipsă?

Dinu Holban rîse teatral:

— Aveți haz... Mi-ar place să cred, domnule maior, că nu v-ați deplasat pînă aici pentru asemenea glume. Lipsă?! Lipsă din tezaur?! Dumneavoastră ați observat cum este asigurată paza? Știți că cine intră și iese din depozit este supus unui examen Roëntgen capabil — nu-i așa — să detecteze și un vîrf de ac? Încăperea e blindată cu plăci de oțel și....

— Cu toate acestea, făcu expertul, una din bijuterii a părăsit această clădire.

— Exclus!

— *Brățara Davei* a fost sustrasă.

— Este o aberație!

Maiorul puse smaragdul pe masă. Pupilele di-

rectorului se dilatară, privind-o ca hipnotizat. Mîinile îi tremurau.

— Îl recunoașteți?

— Nu se poate! Nu se poate!

Apăsă pe un buton. Omul cu ochi de viezure deschise ușa.

— Apropie-te, Cezar!

Secretarul înaintă spre birou cu un aer detașat.

— Privește! Privește! bîigui Dinu Holban. Dumnealor pretind că asta-i o piatră din *Brățara Davei!* Că a fost sustrasă! Celălalt o cercetă cîteva clipe, apoi rosti apăsat, cu ton de sentință:

— Exclus!

— V-am spun eu? Dinu Holban răsuflă ușurat. Desigur, avem de-a face cu o copie excelentă, dar...

Dăneț îl întrerupse:

— Muzeul nu are un specialist?

Directorul recurse pentru a treia oară la butoanele de pe birou. Curînd își făcu apariția un tip scund și masiv, restauratorul muzeului. Observă piatra solitară și se apropie grăbit.

— Ați desfăcut-o?

— Cum? Uită-te bine la ea!

— Cunoașteți bijuteria? se interesă maiorul, fără să-i slăbească din ochi pe cei doi.

— *Brățara Davei?* Cum să nu! E una din piesele componente. Așa a și fost concepută. Dealtfel, dumnealui, ca expert, poate să confirme, și-l arătă pe Sebastian Pop.

Dinu Holban rămase cu gura deschisă, fără să poată articula un sunet.

Pervazul ferestrelor de pe coridor demonstra grosimea zidurilor. Grilaje de fier ancorate puternic în piatră făceau practic imposibilă orice tentativă de pătrundere pe această cale în imobil.

Maiorul reținu țesătura de fire a unor complicate sisteme de alarmă.

— Armatorul Manasian, explică directorul și-a luat toate măsurile de precauție, ca nimeni să nu poată ajunge în depozit. Experții ministerului au cercetat amănunțit arhitectura clădirii, fără să descopere intrări mascate. Am instalat cele mai moderne semnale de alarmă...

— Adică, în principiu, interveni Dăneț, este cu neputință ca cineva să fi pătruns din exterior.

— Absolut!

O anticameră de dimensiuni reduse, prevăzută cu un aparat Roëntgen, preceda depozitul propriu-zis. Ușa masivă de oțel, ultima expresie a tehnicii safe-ului, purtînd firma constructorilor elvețieni, se deschise după ce Dinu Holban o descîntă îndelung, potrivind cifrul.

Depozitul era o încăpere pătrată cu pereții acoperiți în întregime de plăci mari de oțel nituite la margini. În mijloc trona vitrina cu cele 568 de piese ale comorii de la Sîmburești. Se așternu liniștea. Ochii priveau fascinați giuvaerurile. Brățări barbare cu incrustații stranii, urmărind o simetrie fermă, cercei, inele, broșe de toate dimensiunile, smaragde sau rubine de un roșu sîngeriu, fixate pe lame de aur a căror destinație cu greu o puteai ghici, ace de păr cu pietre prețioase la capete...

Sebastian Pop și reporterul se apropiară de fotografia unui băietan de vreo 13—14 ani, cu ochi

mari și curioși, cu părul bălai căzut pe frunte. Citiră dedesubt: Mitruță Asaftei.

„... Și nu o dată, megieșii au auzit în după-amiezile de vară mustind de soare, glasul cumetrei Ileana Asaftei, răscolind Valea Zbirului:

Mitruță! Mitruță! Acasă, Mitruță!

Mitruță cel sturlubatic colinda la vremea aceea văgăunile și grohotișurile din împrejurimi căutînd să găbuiască păsărelele prin cuiburi... Și într-o zi, pogorî muntele în fugă năpustindu-se valvîrtej pe ușa primăriei:

Eu, bade Dumitre, am găsit o comoară!

Ce-ai căpiet, mă băiete? i-o întoarse primarele.

Apoi dacă nu crezi, urcă matale oleacă și-i vedea cu ochii.

Cei de la primărie, știindu-l pe Mitruță un fel de Păcală, nu s-au urnit pînă ce băiatul nu le-a adus ca prubă o salbă de-ți lua ochii nu alta..." (Fragment din relatarea lui Ion a' lui Vasile Sfetcu, țăran din comuna Sîmburești).

Mihai își aminti cu nostalgie despre reportajul pe care-l scrisese atunci, în ziua cînd comoara fusese scoasă la lumină. Chipul lui Mitruță îi stăruia înaintea ochilor...

— Aici era *Brățara Davei,* indică tulburat Dinu Holban un loc gol pe perna de catifea.

Maiorul nu se întoarse. Cercetă pereții atent, apoi reveni în mijlocul încăperii, privind jur împrejur.

Undeva sus, la o palmă de tavan, descoperi gaura de aerisire prevăzută cu un ventilator și asigurată de gratii masive.

— Unde corespunde?

— Deasupra gheretei de la intrare, răspunse Dinu Holban. Nimeni nu se poate apropia şi, dacă observaţi, nimeni nu poate ajunge pînă la ventilator. N-are cum!

— Într-adevăr, făcu maiorul, nu are cum. Se întoarse spre expert: Ai observat ceva, Stena?

— Nu. Toate pietrele sînt autentice.

Dăneţ continua să privească încăperea. O pînză de păianjen atîrna de tavan ca o zdreanţă.

— Cine face curăţenie aici?

— Femeia noastră de serviciu, spuse Dinu Holban. Şterge praful cam de două ori pe lună. Nu-i aşa, Cezar?

Maiorul îşi întoarse capul. Un licăr de batjocură stăruia în privirea omului cu ochi de viezure.

Individul începea să-l irite.

*

* *

Picior peste picior, Cezar Teodosiu, secretarul muzeului, îşi aprinse cu dezinvoltură o ţigară *Camel*, pe care o ţinea ciudat, la îmbucătura degetelor.

„Un afectat care vrea cu tot dinadinsul să epateze“, îl caracteriză în gînd Dăneţ.

Secretarul îi suportă privirea fixă, apoi îşi scoase ochelarii şi începu să-i şteargă metodic cu o bucăţică de piele de căprioară fixată într-un etu cu monogramă de email. Zîmbi, arătîndu-şi dinţii mari şi galbeni înşurubaţi în gingii palide, devitalizate.

— Găsiţi că am un cap interesant?

— Evident, spuse maiorul abia mişcîndu-şi buzele. Altfel nu mi-aş pierde vremea cu dumneavoastră.

Ochii înguşti, de viezure, sclipiră întinzînd reţeaua de riduri.

— Ocupaţi de mult postul de secretar al muzeului?

Pusese întrebarea urmărind pe fereastră plecarea expertului. Sebastian Pop urca în maşină strîngînd îndelung mîna reporterului. Caroseria albastră strălucea în soare.

Se întoarse, învăluindu-l pe Teodosiu într-o privire lungă:

— Aştept.

— Ce sens are întrebarea dumneavoastră, cînd, de bună seamă, v-aţi informat deja?

— Folosiţi aceleaşi eschive şi în cadrul relaţiilor profesionale, sau trebuie să înţeleg că mă bucur de un tratament special?

— Trebuie să înţelegeţi un singur lucru: că faptul de a mă afla aici, în contextul împrejurărilor date, fiind obligat să răspund la întrebările dumneavoastră suspicioase, îl consider drept o ofensă personală.

— Am luat notă, făcu maiorul sec. De cînd lucraţi la muzeu?

— De la înfiinţare.

— Adică?

— Unsprezece decembrie 1955. Zîmbi insolent: Minutul şi secunda îmi scapă. Regret.

Dăneţ îl măsură intrigat. „Ce-i cu ăsta?!“

— Aţi mai avut neplăceri în legătură cu tezaurul muzeului?

— V-ar fi ajuns la cunoştinţă. Ba, dacă ar fi să mă iau după ultimele evenimente, păreţi mai informat decît păgubaşul.

— Am formulat întrebarea pentru dumneavoastră

— Nu ştiu să fi existat incidente. Firesc, dealtfel, faţă de eficacitatea măsurilor noastre de siguranţă.

— Inoperante însă faţă de personalul muzeului.

Secretarul îşi încleştă degetele pe braţul fotoliului.

— Ce vreţi să insinuaţi?

— Domnule dragă, făcu Dăneţ, eu nu insinuez, nu-mi permite timpul. Remarc! Sistemul dumneavoastră de securitate nu reprezintă un mister pentru funcţionarii acestei instituţii.

— Am impresia că nu v-aţi dat osteneala să priviţi în jur. În primul rînd, safe-ul e blindat, iar cifrul nu-l cunoaşte decît directorul. O reţea complicată de semnale împînzeşte încăperea, iar fiecare pas pe o rază de 3 metri de la vitrina casei de fier declanşează o ploaie de gaze lacrimogene.

— Despre toate acestea am mai auzit, îl întrerupse maiorul. Sînt destinate neavertizaţilor.

— N-am terminat. Culoarul care duce la depozit e blocat şi cea mai mică încercare de forţare a uşii de oţel, simpla apăsare pe clanţă dezlănţuie o alarmă capabilă să trezească cinci cartiere, iar sistemul e legat direct de miliţia de sector. Vi le-am enumerat ca să înţelegeţi că, deşi cunoaştem capcanele, nu le putem ocoli. Precizez, în plus, că sistemul de securitate, unic la noi în ţară, a fost pus la punct şi în vederea depozitării tezaurelor de valoare deosebită.

— Cum vă explicaţi atunci sustragerea brăţării?

— Nu încerc să mi-o explic.

— Adică?

— Nu încerc să-mi explic acest furt. Consideraţi, vă rog, afirmaţia mea în sensul ei cel mai propriu şi nu căutaţi subtexte.

Dăneţ îl privi atent. Secretarul afişa o rea-voinţă nudă, fără efortul unor paliative de circumstanţă.

— Nu vă interesează soarta obiectelor din muzeu?

Teodosiu îşi întinse atît de mult buzele, încît nasul lung şi subţire păru că atinge incisivii lăbărţaţi.

— De ce adică aş fi eu mai interesat decît oricare alt ins de pe stradă?

Cu ochii în jos, Dăneţ se juca cu stiloul.

— Care este profilul activităţii dumneavoastră?

— Nu acela de paznic.

— Nu mă interesează ceea ce nu intră în atribuţiile dumneavoastră, ci ceea ce intră.

— Răspund de problemele — ca să zic aşa — externe ale muzeului. Schimburi de expoziţii cu străinătatea, organizarea lor, întocmirea de cataloage etc.

— *Brăţara Davei* nu reprezintă un punct de atracţie al acestor vernisaje?

— N-am dezbătut chestiunea în colocviu public, deci nu sînt în măsură să vă răspund.

— Nici aceasta nu vă interesa...

— Poate...

— Pentru că brăţara nu vă aparţinea?

— Pentru că nu-mi aparţine, sublinie secretarul.

— În sfîrşit, un răspuns limpede.

Cineva bătu în uşă. În prag, restauratorul Iancu Pleşa zîmbea larg:

— Iertaţi-mă, am uitat aici o mapă cu nişte hîrtii.

— Vă rog să luaţi loc, îl invită Dăneţ.

Secretarul se ridică, oferindu-i fotoliul.

— Sînt liber, nu-i aşa?

Părăsi încăperea leneş, cu paşi măsuraţi, fără să aştepte răspunsul maiorului.

Restauratorul așeză lîngă el o servietă voluminoasă, din care scoteau gîtul cîteva sticle înfundate cu coceni. Se explică, nițel stînjenit:

— M-am repezit pînă în sat după niște tulburel. Nevastă-mea îi mai pune o lingură de zahăr și-l lasă așa, ca la o săptămînă. Își umezi buzele anticipînd satisfacții gurmande: Grozăvie!

— Îmi închipui, făcu maiorul convențional.

Ușa se deschise și reporterul Mihai se strecură înăuntru, pășind în vîrful picioarelor.

„De ce n-o fi călcînd ca lumea? se întrebă Dăneț. În fond, deranjul e același . . ."

— Ce părere aveți de chestia cu brățara? întrebă Pleșa, tamponîndu-și ceafa de sudoare cu o batistă murdară. E fenomenal!

— Dumneavoastră ce credeți?

Omul ridică din umeri, neputincios.

— Ce să vă spun, tovarășe maior? Banca Angliei nu era mai asigurată ca giuvaerurile noastre. Dacă îmi zicea cineva că s-a furat Statuia Aviatorilor, eram mai puțin surprins. Ce nu pot eu însă pricepe e cum s-a mulțumit tîlharul doar cu brățara. Ați văzut ce-i acolo? Avere! Și ce zic avere? Moft! Comoara lui Ali-Baba! Și unui sultan i-ar sticli ochii.

— Mi s-a spus că valoarea brățării e uriașă.

— Evident, evident. Dar dacă tot era acolo, putea să-și umple buzunarele.

— Din păcate, nu toți salariații muzeului își pun asemenea întrebări.

— Eroare. Eu sînt liber profesionist.

— Cum adică?

— Adică un fel de „azi aici, mîine-n Focșani".

Îmi place să fiu de capul meu. Meteahnă de copil orfan.

Maiorul îl privi cu coada ochiului pe reporter care începuse să ia note. „Uite ce-l interesa pe el . . ."

— Vă convine situația?

— Dacă am să vă spun că muncesc mai mult decît unul cu birou și condică, n-o să mă credeți. Sînt chemat de diferite muzee — nu-i nici o lună de cînd m-am întors de la Brukenthal — mă mai solicită și particularii, vă spun drept, n-am nici cînd respira.

— Cînd ați văzut *Brățara Davei* prima oară?

— Acum cinci zile. Trebuia reparat un anou.

— Și de atunci?

— Azi-dimineață, în biroul lui Holban. Evident, o singură piesă.

— Cu ce ocazie vă aflați azi la muzeu?

Pleșa rîse:

— Nu numai azi. Am fost și ieri și alaltăieri. Specialitatea mea nu sînt doar giuvaerurile, ci obiectele de artă în general. Tablouri, porțelanuri, tapiterii. Muzeul a făcut în ultima vreme achiziții importante. Ați auzit, probabil, de licitația deschisă la moartea doamnei Lucescu văduva generalului, ăla decorat cu *Mihai Viteazul*. A ținut tablourile într-o cameră igrasioasă. Crimă, domnule, crimă! Numai acolo și ai de lucru cîteva luni.

— Aveți obligația ca în acest răstimp să vă încadrați în programul de muncă al muzeului?

Iancu Pleșa se înfundă în fotoliu, împingînd palmele în față:

— Eu n-am orar, domnule, nu suport orar! La

mine în casă nu există ceasornic! Vin cînd vreau, plec cînd vreau, însă treaba mi-o predau în termen. Adăugă confidențial: Nu suport calendarul, iar tic-tac-ul îmi dă amețeli. Murim oricum. De ce să ne mai numărăm și clipele?

În spatele restauratorului, Mihai își flutură de cîteva ori mîna la tîmplă într-un gest cu semnificație clară.

Dăneț îi ocoli privirea.

— Puteți, totuși, aprecia la ce oră ați sosit azi dimineață la muzeu?

— Am călătorit în același autobuz cu directorul Holban. Bănuiesc deci că în jur de ora opt.

— Cînd ați plecat?

— Puțin după ce ați picat dumneavoastră. Mă aștepta omul cu tulburelul.

— În acest interval, ora opt să zicem, și sosirea noastră, nu ați părăsit deloc muzeul?

Pleșa privi nedumerit:

— N-am ieșit. De ce să fi ieșit? Aveam mîncare la mine, mai adăugă în chip de argument suprem.

— Cunoașteți istoria brățării?

— Aproximativ.

— Cînd a fost adusă?

— Din cîte am auzit, acum trei săptămîni.

— Așadar, încă n-a fost prezentată publicului.

— Evident!

— S-a comunicat oficial în presă că brățara va face parte din exponatele muzeului?

— Pînă acum nu. Se mai discută eventualitatea de a fi trecută Muzeului de Artă. Holban însă se cramponează . . .

Maiorul dădu din cap, dus pe gînduri. Întrebă încet:

— Cum credeți că a fost posibilă sustragerea brățării?

— Ei, aicea-i clenciul, tovarășe maior. Cum? Care a făcut-o are cap, nu glumă. Nici acum nu-mi vine să cred. E ceva care pur și simplu depășește fantezia mea. Stau și cuget de unul singur, o întorc pe toate părțile, dar nu văd cum a ieșit brățara din depozit. Pentru că, practic, este imposibil, im-po-si-bil!

Se ridică brusc din fotoliu, își înhăță servieta și, răsucindu-se pe călcîie, se precipită spre ușă. În prag se întoarse și silabisi încă o dată:

— Im-po-si-bil!

Apoi dispăru.

Maiorul și Mihai se priviră nedumeriți. Reporterul izbucni în rîs:

— Ăsta nu mai are nevoie de ceas cu cuc. Îl are în cap.

Dăneț ridică din umeri. Important era altceva. Toți se agățau, într-o formulă sau alta, de același laitmotiv: depozitul e invulnerabil, furtul imposibil. Aproape că puneau întîmplarea pe seama supranaturalului.

*

* *

— Deci, nimeni nu a văzut, nu știe și nu bănuiește nimic, făcu Dăneț îndată ce rămaseră singuri în biroul directorului.

— Stăm bine, oftă Mihai, dar în sinea lui se bucura. Îi plăceau cazurile complicate, material ge-

neros pentru reportaje senzaționale, în ciuda eternelor discuții cu redactorul-șef.

— Există un truc pe care nu-l pot sesiza . . .

— La ce te gîndești?

— Dacă s-a lucrat în cooperativă. La urma urmei, e suficient ca cel cu Röentgenul să închidă o clipă ochii. O singură clipă.

— Nu. Omul e de al nostru, trimis special ca să asigure securitatea comorii. E stupid . . .

— Atunci?

Sesiză un foșnet și dintr-un salt îl îmbrînci, culcîndu-se amîndoi la podea. O halebardă se înfipsese în peretele lambrisat, exact în locul unde stătuse cîteva secunde mai devreme reporterul.

Dăneț se repezi la fereastra deschisă. Pe terasă nu era nimeni.

— Ce-a mai fost și asta? întrebă Mihai stăpînindu-și cu greu emoția.

— Primul indiciu. În sfîrșit, primul indiciu!

— Nu înțeleg.

— Cineva a încercat să te ucidă.

Îl privea cu interes.

— Pe mine?

— Evident. „Toporașul“ îți era destinat dumitale.

— De ce?

— Asta mă întreb și eu. De ce? Dacă a riscat, înseamnă că are motive temeinice. Înseamnă că dumneata știi anumite lucruri.

— Eu?!

— Există o corelație certă. Gîndește-te. Nu ți se pare cunoscută figura unuia sau a altuia dintre ei?

Mihai avea o mină atît de deconcertată, încît Dă-

neț cu greu își reținu zîmbetul. Medită un timp, apoi răspunse evaziv:

— Nu, cred că nu. Așa mi se pare.

— Gîndește-te bine. Necunoscutul a încercat să te reducă la tăcere. De ce? Dumneata știi ceva!

— Poate . . . poate pentru că eu am scris reportajul atunci cînd a fost descoperită comoara.

— Ar fi un punct de plecare.

— Veniseră ziariști din toată țara, fotoreporteri, oficialități, operatori de cinematografie, experți . . . Confrații din provincie mișunau pe lîngă casa lui Mitruță. Știți cum sînt reporterii . . .

— Vreun incident?

— Am schimbat cîteva cuvinte „tari“ cu unul din arheologi. Insistam să văd comoara și m-a cam repezit.

— Mda!

Maiorul cercetă halebarda cu luare-aminte, apoi o înfășură într-un ziar aflat pe birou avînd grijă să nu distrugă eventuale amprente.

Sirena de alarmă izbucni pe neașteptate. Reporterul se precipită spre ieșire.

— Stai!

Se opri descumpănit.

— Poți să fii convins că a doua oară necunoscutul nu-și mai greșește ținta.

— Bine, dar . . .

— Rămîi pe loc. Încuie ușa și nu deschide nimănui indiferent ce motive ar invoca. Închide fereastra și trage jaluzelele.

Dăneț părăsi biroul. Reporterul ascultă un timp zgomotele de pe hol, apoi privi pe geam.

Noaptea cobora diluînd conturul copacilor din

fundul parcului. Zări o umbră furişîndu-se pe sub fereastră. Sirena încetă brusc. Auzi un clinchet uşor şi întoarse repede capul. Cineva apăsa pe clanţă.

Din nou se aşternu liniştea. Străbătu încăperea în lung şi în lat, încercînd să-şi orînduiască gîndurile.

Telefonul sună. Reporterul ezită, apoi ridică receptorul. Cineva se interesă în şoaptă:

— Tovarăşul Mihai?

— La telefon.

— Veniţi imediat în sala de arme. Maiorul Dăneţ a fost asasinat.

Reporterul părăsi biroul străbătînd culoarele în fugă.

Se auzi un ţipăt, o chemare disperată:

— Ajutoor . . .

Derutat, Dăneţ ezită în faţa celor cîteva uşi care dădeau în hol.

Mihai alerga printre armuri răsturnînd totul în calea urmăritorului. O secure scurtă, romană, azvîrlită din spate îi atinsese umărul. Panica îl făcu să nu simtă durerea. Continua să alerge căutînd disperat ieşirea. Un labirint îngrozitor de scuturi, halebarde şi oameni de fier cu coifuri grele peste ţeste inexistente. Dintr-o dată nu-l mai auzi pe cel din spate. Îşi auzea doar inima izbind parcă în tot trupul: în piept, în tîmple, în ochi. Sîngele se amesteca cu sudoare. Pe neaşteptate, de după o archebuză medievală, ţîşni un trup sub povara căruia se prăbuşi. O bucată de brocart, desprinsă cine ştie de unde, îi căzu pe faţă, sufocîndu-l. Mîini puternice îi strîngeau gîtul. Ridică un genunchi înfigîndu-l în pîntecele agresorului, dar acesta lunecă uşor într-o parte.

Degetele acelea tari, cu articulaţii de oţel, i se înfipseră în grumaz. Începu să se zbată cu mişcări dezordonate. Cercul de fier din jurul gîtului slăbi, dar o lovitură puternică în frunte îl făcu să-şi piardă cunoştinţa.

Capitolul 4

COCOŞATUL VERIFICĂ

Restaurantul *Copăceni* era aşezat pe colţul străzii între o găzărie şi un şir de căsuţe coşcovite cu lemnăria strîmbă. În spate, grădina de vară, cu ciment murdar şi scaune de fier, se isprăvea într-un gard de şipci completat cu sîrmă ghimpată. După gard, un maidan lung, întunecos.

Azimioară studie amplasarea localului.

Îşi trecu palma prin barba nerasă de cîteva zile. Se „costumase“ sub ochii experţi ai maiorului, încuviinţînd cu clătinări scurte de cap cîte un amănunt. Purta o haină veche în dungi, şifonată în dreptul încheieturilor, şi un tricou cafeniu în care înghesuise un fular de mătase roşu. Îşi trase pe ochi şapca de catifea reiată cu un nasture plat în creştet, simţind oarecare trac.

Debutul locotenentului Azimioară în lumea infractorilor fusese hotărît de maiorul Dăneţ ca urmare a omorîrii arheologului Damian, unica pistă în afacerea spargerii de la Muzeul de Arheologie.

Supravegherea ciudatului chelner de la *Someşana*, Răpcău Valentin, zis Dudă, deschise o pîrtie în masa de umbră care camufla furtul. Dudă îşi petrecea serile libere în aceeaşi cîrciumă din Tei, înconjurat de aceiaşi oameni . . .

Apăsînd pe clanţa uşii, Azimioară revăzu, într-o succesiune de imagini tulburi, dosarele vechi — performanţe infracţionale — studiate în arhivă şi chipul speriat al responsabilului de la *Copăceni*, palid şi pirpiriu, încercînd să reţină indicaţiile lui Dăneţ.

În local era fum şi gălăgie. Cîndva fusese decorat cu oarecari pretenţii — tapet de plastic, cretoane vesele, reproduceri înrămate — dar acum totul arăta jalnic şi jerpelit.

Mesele erau ocupate, mulţi consumatori stăteau în picioare, ţinîndu-şi în mînă paharele cu alcool.

Locotenentul Azimioară se opri descumpănit, căutînd un loc. Se îndreptă plictisit spre tejghea şi, sprijinindu-şi coatele de tabla udă, trecu în revistă rafturile cu sticle.

Weinbursch-ul, şubredul său complice, îl privi pieziş. Cu mişcări iuţi, turna băutura în ţoiuri.

Azimioară salută, ducînd un deget la cozorocul şepcii şi ceru scurt:

— Un rom!

Infiltrarea printre amicii lui Dudă, trebuia să aibă loc de la sine, fără să se simtă premeditarea.

„Ai grijă, îl avertizase Dăneţ. Impune-te, nu te da în lături de la demonstraţii, dar procedează fără ostentaţie. Dacă nu se iveşte nici un prilej, renunţă. Băieţii au fler! Şi, mai ales, nu te arăta curios . . ."

Se uită ca din întîmplare prin cîrciumă. Bărbaţi cu ochi injectaţi de alcool, se apostrofau familiar.

În mijloc, la una din mese, trei indivizi beau vermut din pahare mari, groase. Printre ei, locotenentul îl recunoscu pe Dudă. Povestea ceva cu voce joasă. Un tip masiv, cu expresie obtuză şi o ureche mai scurtă, fără lob, părea că se distrează copios. Din cînd în cînd ardea cîte o palmă pe spinarea ospătarului de la *Someşana*, exclamînd printre hohote de rîs:

— 'Ete al dracului!

— Este, Jeane?

Lîngă mătăhălosul Jean, un blond cu faţa bătrînicioasă zîmbea meschin, încercînd să-şi camufleze dinţii verzi, cariaţi. Mîna lungă, îngustă şi îngrijită, sugera performanţe de stil în studiul buzunarelor.

— Fii atent, bă, Grecule, aici!

Blondul îşi întoarse ochii.

— Stai să vezi, acuma vine chestia mare . . .

Jean îl opri cu plama, strigînd weinbursch-ului peste mese:

— Mai adă o baterie!

De după tejghea, omul se pregătea tocmai să-i toarne lui Azimioară în paharul vărsat jos, pe furiş. Auzind comanda, responsabilul se execută prompt apucînd sticla cu vermut şi lăsîndu-l pe locotenent să aştepte.

Acesta ciocăni în tejghea, arătînd paharul gol.

— Întîi acilea! Ca la moară! Care cum vine.

Omul îl privi surprins, dar continuă să desfacă sticla cu vermut.

Locotenentul făcu vînt scrumierei de-a lungul tejghelei, răsturnînd cîteva pahare.

— E unul care nu-l lasă în pace pe Nicu, observă Grecu.
— Care eşti, mă, ăla? făcu Jean, săltîndu-şi capul ca şi cum nu-l putea vedea pe locotenent.
Azimioară nu se întoarse.
— Ăla grasu', cu streaşină pe ţeastă.
— Cine?! se miră Jean începînd un joc în care replicile se schimbau cu voce tare ca şi cum cel vizat n-ar fi fost de faţă sau n-ar fi auzit. Fleţu' ăla de zici că-i plouă-n gură? Nu se poate, şi făcu un gest scîrbit.
— Ăla-i, dom'le insistă blondul. Cică de ce nu-l serveşte Nicu, primul.
În local se făcu brusc linişte. Weinbursch-ul, încurcat luă paharul din faţa locotenentului. Suflă printre dinţi:
— Mai bine aţi pleca.
Azimioară spuse tare:
— Un rom!
Jean se ridică de la masă. Cu o mişcare iute îi dădu peste mînă locotenentului, care scăpă paharul.
Azimioară se întoarse şi, măsurîndu-l în linişte, întrebă calm:
— Ţi s-a făcut de policlinică?
Se auziră exclamaţii de surpriză, repede reprimate. Jean nu-şi crezu urechilor.
— Ce-ai zis?
— Te mănîncă pielea, neică, şi n-am chef să-mi murdăresc manşetele. Se adresă apoi responsabilului aiurit: Îmi dai, do'mle, romu' ăla sau aşteptaţi avizul dumnealui?
În aceeaşi clipă, Jean îşi repezi pumnul ca un baros, ţintindu-i figura. Azimioară plecă scurt capul

şi individul izbi puternic zidul. Scoase un icnet scurt. Profitînd de derută locotenentul îi apucă braţul şi acţionîndu-l ca pe o pîrghie, dădu peste cap matahala care rămase lată pe cimentul murdar.
Dudă se ridică părăsind repede localul. Grecu îşi privi şişul cu un surîs enigmatic, apoi îl băgă în buzunar.
— Stop! E de al nostru. Gata balu'.
Fără să-i dea atenţie, Azimioară îşi turnă bere pe mîini, frecîndu-şi sistematic degetele. Şi le şterse apoi la fel de tacticos cu o batistă cît un cearşaf. Îşi reluă locul la tejghea urmărit buimac de Nicu.
— Romul şi fă curat pe jos, dispuse indicînd trupul celui căzut.
Grecu se apropie, luîndu-l amical de braţ.
— Bea-l cu noi, şefule! Facem cinste de bună cunoştinţă!
Locotenentul se lăsă greu:
— N-am nevoie de cinste! Beau cît mă ţine buzunarul.
— N-o lua aşa, nene, rîse blondul. Ce? Am zis că n-ai lovele? Şi parcă-ţi strică mai multe?
Azimioară simulă un licăr de interes şi-l urmă cu oarecari îndoieli.
Se adunară din nou la masă. Jean îl privea pe locotenent, spre surpriza acestuia, cu admiraţie şi chiar cu simpatie.
— Nicule, strigă blondul, ia vezi ce ai prin magazie! Da' ceva mai de soi, să-l omenim pe dumnealui. Pune-ne şi nişte fleici. Se întoarse spre Azimioară: Cum îţi zice, şefule?
— Grasu!
Celălalt rîse:

— Și mai cum?
— Ce, nu-ți ajunge?
Jean îi întinse mîna zdravănă.
— Îmi placi, vere! Mi-ai sucit oasele, dar încaltea prinsei o figură.
— Ce facultate?
— Sorbona.
— Văcăreștii săracii! se căină Jean. Cînd am fost eu ultima oară . . .
Grecu îl privi iute:
— Lasă amintirile, Jeane!
Responsabilul aduse mai multe sticle de spumos.
Locotenentul simți că i se face greață. Ciocniră paharele.
Jean își plescăi limba cu deliciu:
— Cînd m-oi chivernisi, numa' d-ăsta beau!
— Păi ce aștepți?
— Chenzina, opină Grecu. Îl privi în ochi pe Azimioară: Ce-nvîrți?
Locotenentul își muie buzele în pahar, dar nu răspunse.
Grecu și Jean schimbară priviri semnificative.
Nicu aduse fripturile, hălci mari de carne, presărate din belșug cu piper și cimbru. Puse la mijloc un castron enorm cu salată.
Oamenii mîncau bine dispuși, schimbînd replici iuți, grăbiți să înghită bucățile din care picurau boabe de sînge.
Nicu mai aduse un rînd de sticle, apoi o tavă cu cîrnați groși, sfîrîind în grăsime.
— Ăștia-s de la mine, făcu Jean.
Grecu izbucni în rîs:
— Ai avut parastas în familie?

— Trăiți bine p-acilea, constată locotenentul.
Blondul îl privi lung:
— Mulțumim lui Dumnezeu, n-a dat seceta.
— Aha, înțelese Azimioară.
Localul se goli treptat. Oamenii cerură socoteala și plecară unul cîte unul. Ajutat de bucătăreasă, weinbursch-ul strînse tacîmurile, paharele, fețele de masă. Cu un teanc de bani pe tejghea și un chitanțier începu să facă socoteli.
Jean, amețit, îl luase pe locotenent de gît și făcea confesiuni:
— Eram pe atunci cu una, Tănțica, fata lui Didu Ochi de Sticlă. Tre' să-l știi, ce naiba? Avea un ochi negru, de la mă-sa, și ălălalt verde, că nu găsise asortat la prăvălie.
— Da, da, își aminti Azimioară. Lucra prin Dudești . . .
Weinbursch-ul se tot foia printre mese, părînd să caute ceva.
— Ce-ai pierdut, Nicule?
— Cheia de la casa de fier, don'Grecu. Oi fi rătăcit-o atunci, în vînzoleală, mama ei de cheie.
— . . . și vine într-o zi la mine Ochi de Sticlă. „Ia ascultă, bă Jeane! Ce-ai de gînd cu fata?"
— Dă-o naibii de cheie, spuse Grecu. Faci mîine alta!
— Mă nenorocesc! Unde pui banii? Mă prinde un control și mă bagă la delapidare.
Jean, plictisit de întreruperi, țipă:
— Gura! Să nu-ți delapidez eu una!
— Ce vrea ăla? se interesă Azimioară, simulînd amețeală.

— Pe mă-sa, cică a pierdut cheia de la chimir.
— Şi ce?
— Nu poa' să bage banii în casă.
— D-de ce nu i-o deschideţi careva, se bîlbîi locotenentul, părînd sincer surprins.
— Da' ce crezi, nene, că aia-i puşculiţa lui bunica? S-o forţezi cu briceagul?
— Da' de care-i?
— Uită-te!
Locotenentul încercă să se ridice.
— Pe cît că v-o deschiz?
— Las-te, neică, îl aţîţă Jean. Aia-i chestie grea.
— Pe cît? se încăpăţînă Azimioară.
— Pe încă un rînd de spumos, stabili blondul. Adică trei fiole.
— În regulă! Unde-i drăcia?
Se ridicară toţi, amuzaţi. Locotenentul mergea în faţă, clătinîndu-se. Îl auzi în spate pe Grecu:
— E matolit rău!
Se opriră lîngă casa de fier verde, ca un cub, cu un clonţ nichelat înfipt în pîntecul de oţel. Îl priveau cu ochi strălucitori.
Azimioară îşi dezbrăcă haina şi-şi suflecă mînecile. Scoase o lamă flexibilă de oţel şi o introduse în broască, apoi îşi lipi urechea de safe, mişcînd uşor vergeaua în diferite sensuri. Cu mîna cealaltă, pipăia peretele casei de bani, căutînd să intercepteze anumite vibraţii. Brusc, mîna care tatona se opri. Rămase cîteva secunde nemişcat. Apăsă tare pe lamă şi se auzi o declanşare metalică. Zîmbind, trase de mîner şi uşa groasă se deschise.
Pe chipul weinbursch-ului alunecă un zîmbet. Ceilalţi priveau holbaţi.

Azimioară îşi băgă vergeaua în buzunar şi se întoarse împleticit la masă. Liniştea persista. Se uitau la el cu mine aiurite, nevenindu-le să-şi creadă ochilor.
— Ce-aţi păţit? se interesă locotenentul. Să vină spumosu' ăla!
Atunci izbucniră:
— Formidabil!
— E mai tare ca Trică CEC!
— Ce vorbeşti! Ăla-i ageamiu pe lîngă Grasu! Te-ai prins ce meserie vede? Da din deşte şi mişca urechile, de ziceai că le bate vîntu'!
Grecu zîmbi subţire:
— Zi, lucrezi la strung!
— De, fac şi eu ce pot.
— Lasă, nene, că poţi bine.
— Da' tot nu te căpătuişi, constată blondul.
— Ultimul trimestru a mers mai slab!
Jean se îndoi:
— Îţi baţi joc de noi?
— Dacă-ţi spun! A fost mişcare slabă.
— Păi de ce?
— Nu prea am avut ponturi. Eu, fraţioare, lucrez singur! Cînd eşti în gaşcă şi-l priponeşte pe unul, dă-i şi ascunde-te, schimbă gazda să nu fi ciripit ăla. Altu' te vinde ca să-ţi ia banii, sau că n-are treabă. Se mai găseşte cîte un şmecher de-i toarnă pe toţi şi p-ormă umblă, neică, după avocaţi. Aşa, eu îs de capul meu. Dau o gaură mai grasă şi după aia, stau blînd. Merg la film, citesc gazeta, seara beau un rom şi bună ziua! Nu mă ştie nici vîntul, nici pămîntul.
— 'Ete al dracului! exclamă admirativ Jean.
— Este?

Blondul făcu semn cu mîna:

— Să mai vină un rînd!

Locotenentul observă un schimb de priviri între Grecu şi Jean. Matahala se ridică.

— Eu o să mă cam topesc. Intru în schimbu' întîi. Hai, noroc, Grasule! Făcu cîţiva paşi, apoi întoarse capul: Să ştii că mi-ai plăcut...

Rămaseră singuri în mijlocul scaunelor urcate pe mese. Nicu şi femeia de serviciu dispăruseră undeva, în încăperea din spatele barului.

Grecu luă sticla şi umplu din nou paharele. Îşi aprinse o ţigară din care trase un timp visător.

Blondul ridică paharul.

— Să bem, Grasule!

Azimioară îşi săltă anevoie capul.

— Gata, nene, nu mai ţine. M-mă duc acasă.

— Pe unde stai?

— Pe la... Izvor. Tre' să iau un cîine.

Grecu îi vîrî cu sila paharul în mînă.

— Ultimul.

Locotenentul bău, dîndu-şi mult capul pe spate. Jumătate din lichid curse pe de lături.

Se îndreptară spre uşă. Nicu le ieşi în faţă, de după bar.

— Gata, don' Grecu?

Sprijinindu-l pe Azimioară, acesta apăsă mîna pe clanţă.

— Mîine socoteala. Acum mă grăbesc.

În spatele blondului, responsabilul făcea semne disperate a căror semnificaţie locotenentul n-o desluşi.

Noaptea era răcoroasă. Prin cămaşa udă, simţi vîntul subţire. Mergea clătinîndu-se cu opriri dese

suportate răbdător de celălalt. Căsuţele coşcovite, întunecate, păreau nişte cutii de chibrituri oarbe.

Ocoliră cîrciuma şi ajunseră pe maidan.

— O tăiem pe aici, ca să ajungem mai repede, explică blondul, încercînd să-i alunge eventualele temeri.

Înaintau în bezna compactă, făcîndu-şi drum printre gropi, cioburi de sticlă şi bălării. Din stînga, veni un zgomot uşor, mai mult un foşnet. Stăpînindu-şi în ultima clipă o mişcare reflexă, Azimioară nu se întoarse.

Simţi o lovitură puternică în moalele capului, şi genunchii i se muiară. În urechi îi bîzîi un cor de viespi, apoi nimic.

*

* *

Locotenentul se regăsi într-o încăpere, deosebit de spaţioasă. Părea studioul unui pictor modern, mai mult salon de primire, decît atelier de lucru. De fapt, dezordinea rafinată şi cei doi pereţi de sticlă — glasvandul şi o fereastră lată — îl făceau să se gîndească la un pictor. Pe fotolii fuseseră „aruncate" stofe strălucitoare din ţesături lamate, ori brocarturi în culori stinse. O blană uriaşă, albă, îşi desena conturul pe dalele roşii. Pe lîngă pereţi, plante exotice şi măsuţe joase, etalînd, în poziţii fericit exploatate, statui, figurine şi bibelouri.

Azimioară îşi roti ochii. O crăpătură a perdelei lăsa să se vadă un crîmpei din strada în pantă foarte accentuată. Încercă să ghicească unde se află. Cotroceni? Crematoriu? Bateriilor? Departe, în fund, i se păru că distinge o cupolă cenuşie ca un coif de bazilică.

Îl sîcîia un amănunt. I se părea că vede în vîrf, spre stînga un fragment dintr-un motiv decorativ, în mod curios despărțit de întreg. Parcă zbura . . .

Mișcarea îi aduse brusc în minte o imagine. Vulturul de bronz cu aripile deschise, încremenite în zbor. Deci cartierul Mitropoliei . . . Ar fi vrut să tragă perdeaua, să se convingă, dar Jean, așezat pe o banchetă lungă de mozaic îi pîndea mișcările.

— Cum te simți, șefule?

— Mi-e sete!

— Cred și eu, rîse Jean. Mare dandana! Cică nici n-ai ieșit bine din bombă și ai căzut ca un sac. Grecu nu mai știa ce să facă. A oprit omu' un getax și te-a adus acilea. N-apucaseși să-i zici adresa.

— Ți, ți, ți! se miră Azimioară, prefăcîndu-se că înghite povestea. Și, zi, aici stă Grecu? Ca-n filme! Își trecu limba peste buzele arse: Îmi dai nițică apă?

Jean ieși. Se auzi un robinet, o ușă de frigider și omul se întoarse amestecînd cuburile de gheață în paharul cu apă.

Locotenentul încercă să se ridice, dar căzu imediat între perne, fulgerat de durere. Păru surprins.

— Ce naiba oi fi pățit la cap? Parcă m-ar fi dilit careva c-o cărămidă.

— Lasă, Grasule, nu-i nimic. Le-ai amestecat nițel azi-noapte.

Îngenunche lîngă pat, îi săltă capul cu pernă cu tot și-l ajută să bea . . .

Locotenentul răsuflă adînc.

— Șase, Jeane! strigă cineva de după ușă.

Matahala adună în grabă paharul și lingurița, întoarse comutatorul lăsînd în odaie o lumină difuză și se repezi spre oficiu. În prag, spuse precipitat:

— Ai grijă, Grasule, cum o-ntorci. Cocoșatul nu-i dus la biserică!

Dispăru apoi după perdea.

„Probabil că acum începe greul“, reflectă Azimioară. Se pipăi la piept. Găsi actele în buzunarul din dreapta și nu în stînga. Îl scotociseră deci . . .

După cîteva clipe glasvandul se deschise, alunecînd fără zgomot.

Un individ de statură potrivită, se opri în colțul cel mai întunecat al camerei. Avea o cocoașă curioasă, plantată nu în mijlocul spinării, ci mai într-o parte, ca și cum unul din omoplați, un omoplat uriaș, i-ar fi ieșit din loc. Purta ochelari de soare și un pardesiu elegant, croit larg. Se dezbrăcă, aruncîndu-l neglijent pe marginea fotoliului. Rămase cu bascul Montgomery, lăsat mult pe o parte. Era imposibil să distingi altceva, în afara siluetei diforme.

„Omul, conchise locotenentul și-a luat toate măsurile de precauție. Chiar dacă cineva cade nu poate să spună mare lucru“.

— Ăsta-i?

Blondul clătină din cap. Ignorîndu-l pe cocoșat, Azimioară se interesă:

— Cine mai e și frumosul ăsta, Grecule?

Cocoșatul își aprinse o țigară. Vorbi dînd drumul fumului pe nas:

— Ești curios!

— Sănătate! exclamă jovial locotenentul.

— Și obraznic.

— Uite, băi Alain Delon, pînă aici! Fără d-astea,

că-ntorc pagina. M-am afumat aseară, m-a culcat Grecu în casa lui, nu zic, dar măgării nu înghit.
— Nu-i casa lui.
— Dar a cui?
— Iar ești curios. Cum te cheamă?
— Vezi, exclamă locotenentul, parcă fericit de întorsătura replicii. Acuma ești mata curios.
Cocoșatul începu să bată nervos cu degetul în brațul fotoliului.
— Cum te cheamă?
— Hai, Grasule, fii om de înțeles! Ce naiba, interveni Grecu.
— Pliscul! i-o reteză Cocoșatul. Toarnă-mi ceva de băut. Apoi se adresă lui Azimioară: Ce preferi?
Locotenentul se foi printre perne, satisfăcut:
— Așa, vericule, cum s-ar zice, discutăm civilizat. Aș lua un coniac.
— Coniac. lămîie și să facă Jean cafele.
— Mai amare, recomandă Azimioară.
Picior peste picior, Cocoșatul își privea vîrful pantofului.
— Mi te-au lăudat băieții. I-a făcut praf chestia cu *safe-ul* de la cîrciumă.
— Fleacuri, ce ăla era safe? Nici nu mă bag la pușculițe d-astea. Îți strici mîna. Cum zicea bietul Fane Yale, Dumnezeu să-l ierte: „Mă, băieți! Căutați broaște faine, meșteșugite. N-o să găsiți cufărul gol niciodată și mai învățați cîte ceva. Tre' să fiți în pas cu tehnica".
— Ai lucrat cu el?
— El mi-a pus șperaclu în mînă, dar, cînd să încep, s-a retras. Era bătrîn, zicea că-i ajunge. Și-a ridicat omul casă de piatră la Pipera, și-a umplut curtea

de orătănii. A murit acu' doi ani. Trei popi l-au slujit. Casa a rămas fie-sii, o nebună, cîntă prin baruri.
Jean intră aducînd coniacul și cafelele. Sesiză atmosfera destinsă și fața i se lumină de satisfacție. Își frecă palmele vrînd să spună ceva, se mișcă de pe un picior pe altul și ieși zîmbind încîntat.
— Băiat bun, comentă Azimioară.
— Mda... Mi-a spus că lucrezi pe cont propriu.
Locotenentul sorbi zgomotos din ceașcă:
— Așa am apucat. Nu-i totdeauna mănos, da-i sănătos.
— Adică?
— Păi le-am zis și ăstora azi-noapte. Făcu cu ochiul. M-am prins că lucrați în cooperativă. E de ajuns să plimbi farul pe aici și pricepi că treaba merge. Dar dacă pică vreunul în plasă? S-a dus totul de rîpă?
— Dacă treaba e chibzuită, nu pică nimeni.
Ridică paharul:
— Să bem pentru cunoștința noastră. Mi se spune „Bătrînul".
— Și mie Grasu. Îmi pare bine.
— Te numești Grigore State.
Azimioară țîșni în picioare.
— Mi-ați cotrobăit prin hîrtii?!
— Stai jos și liniștește-te!
— Dacă-ți cărăbănesc una, îți dizloc muianul. Fir'ați ai dracului! Faceți pe sticleții?!
Palid, descumpănit, Grecu se lipise de zid. Părea că scena la care asista depășea cu mult puterea lui de înțelegere.
— Stai jos! repetă Bătrînul.

Locotenentul se repezi în față amenințător. Fără să clintească, Cocoșatul ridică mîna și pocni din degete. Pe ușă năvăli Jean.

— Așază-te, șopti Bătrînul cu o voce neașteptat de blîndă. Te-ai supărat că ne-am uitat în actele dumitale? Rîse îngăduitor: Era firesc. Vrem să știm cu cine avem de a face.

— Oi fi vreun presar! bombăni Azimioară.

Celălalt zîmbi subțire.

— Așa s-ar părea...

Locotenentul se simți străbătut de un fior. Reuși totuși să izbucnească în rîs:

— Trebuie că sînteți ageamii rău, dacă nu deosebiți un sticlete de un șuț. Se scărpină în cap. Uite, dom'le, unde m-am vîrît!

Cocoșatul se ridică. Cu paharul în mînă se sprijini de o consolă într-o atitudine degajată, pregătindu-se parcă pentru o discuție agreabilă, undeva într-un salon.

— Și acum, domnule locotenent, să trecem la mărturisiri. Ce vînt v-aduce pe la noi?

Degetele lui Azimioară se crispară imperceptibil. Ce însemna asta? Cine să fi trădat secretul operației? Prin minte îi trecură vertiginos toate ipotezele. Planul infiltrării în bandă fusese pus la cale în biroul colonelului, fără martori. Să-l fi recunoscut vreunul din oamenii Cocoșatului? Exclus! Nu l-ar mai fi adus aici, în „bîrlogul zeilor". Ar fi fost lichidat, sau pur și simplu ignorat. Și atunci, de unde acel „domnule locotenent"? Reperă o singură explicație care să-l avantajeze: Întinzîndu-i o cursă, Bătrînul îi atribuia

gradul cel mai frecvent printre lucrătorii operativi de miliție.

Riscă:

— Poți să stai drepți, jupîne! Nu-s locotenent. Nici săptămîna de cînd m-au înaintat general!

Pe Jean îl umflă rîsul:

— Ho, ho! Realizînd imediat unde se află, își astupă vinovat gura cu palma.

Cocoșatul nu-și schimbă atitudinea:

— Ce cauți aici? Ce cauți sau pe cine cauți?

— Știi că-mi placi, neică? Ce, te-am chemat eu? Îmi culeg trențele și valea! Dacă mă rogi, poate-ți trimit o felicitare de Paști!

Se ridică ostentativ și-și puse șapca îndreptîndu-se spre ușă.

Bătrînul stătea nemișcat, în aceeași poziție. Ridică doar bărbia puțin spre Jean. Acesta se strecură pe lîngă perete și se propti în prag cu mîinile în șolduri, barînd trecerea.

— Dă-te, dom'le, la o parte!

Matahala căuta peste capul lui Azimioară chipul Cocoșatului și nu se mișcă. Cu o mînă îl împinse înapoi spre centrul încăperii.

Locotenentul se întoarse:

— Zi-i să se dea la o parte, că-l fac arșice!

Cocoșatul schiță un gest, de parcă ar fi alungat o muscă.

— Cînd ai ieșit de la Văcărești?

— Eu zic să te hotărăști: Ori sînt sticlete, ori ce mama dracului?

— Asta om vedea. Cînd zici c-ai ieșit?

— Și dacă nu vreau să spun?

— De ce să nu vrei?

— Uite aşa, de-al naibii! După ce-ţi baţi joc de mine...
— Am glumit. Îţi dai seama.
— Să zicem.
— Aşadar, cînd ai ieşit?
— Acum trei ani, pe toamnă.
— Toamna se numără bobocii, rîse Jean încîntat de intervenţia oportună.
— Cît? insistă Bătrînul.
— Cinci coţi. Am zgîriat cu tîrnăcopul şi am scăpat mai ieftin.
— Pe Bujie l-ai prins?
— Ţţ! făcu Azimioară. N-am lucrat pe aceeaşi parte.
— Dar pe Iliuţă Cric?
— Cu ăsta am împărţit garsoniera. Îi miroseau al naibii umblătorii.
Grecu interveni:
— Atunci îl ştie şi pe Nae Aprozar. Era prieten la toartă cu Cric.
— Aşa-i, confirmă locotenentul. Numa' că i-au despărţit. Pe „Zarzavat“ l-au trimis la Poarta Albă.
Azimioară se felicită încă o dată că studiase cu atenţie antecedentele penale ale infractorilor mai cunoscuţi din Bucureşti. Ştia că, în general, hoţii dispun de o reţea subterană de informaţii uluitoare, împînzind Capitala şi orice improvizaţie riscă să fie reperată cu uşurinţă. În consecinţă, nu-i era frică de eventualele informaţii ale lui Cric, care nu-şi executase încă pedeapsa. Îi era teamă însă de escroci mai mărunţi ori de întrebări perfide, menite să-l inducă în eroare.
— Pe Vlădoianu îl cunoşti? întrebă Bătrînul.

— Care din ei, că-s doi?
— Spărgătorul.
— Am auzit de el, dar nu l-am apucat. Intrase în amnistie. Acum cică ar fi tras la umbră. E lăcătuş la o cooperativă. Alde frate-său zicea că ar fi trecut la ăştia, la pocăiţi.
Cocoşatul se dezlipi în sfîrşit de consolă. Îşi băgă mîinile în buzunare.
— Ai fost eliberat în '67. Nu?
— 24 octombrie, 1967.
— În '66 îţi mai executai încă pedeapsa.
Locotenentul dădu din cap.
— Unde?
— Păi nu-ţi zisei? la Văcăreşti.
— Mda... făcu Bătrînul pe gînduri. Intoarse capul privindu-l intens: Cum se face că Grecu nu te-a văzut pe acolo?
Azimioară avu prezenţa de spirit să-l privească pe Jean, mai puţin abil în a-şi camufla reacţiile. Într-adevăr, pentru o fracţiune de secundă, sprîncenele acestuia desenară un arc perplex sub efectul surprizei. „Cînd fusese Grecu la pîrnaie?“. Luă o figură scîrbită.
— Văd că aveţi timp de palavre. Ce mă tot suciţi? Auzi, cică nu m-a văzut Grecu. Da' eu de ce nu l-am ginit? Numai' gura aia dacă i-o vezi şi nu-l uiţi o viaţă. Ce nu-ţi pui dinţii, dom'le?
Blondul îi aruncă o privire verde, de otravă.
Jean fu de acord:
— Ce, parcă eu nu i-am zis?
— Auzi, Grecule, rîse Cocoşatul arborînd o bună dispoziţie bruscă, ce spun băieţii? Să-ţi pui dinţii. Ai bani?

— Ar fi ceva, dar nu cine ştie cît... Poate acum la chenzină...

Cocoşatul scoase un teanc de bancnote, apucă mai multe fără să numere şi i le aruncă pe masă. Blondul le luă cu temeneli, fără să se apropie prea mult:

— Să trăieşti, Bătrîne!

Azimioară care ştia că generozitatea Cocoşatului trebuie să-i fure ochii, afişă o uluire lacomă.

— Eşti darnic, jupîne!

— Cu oamenii de nădejde. Îmi pare bine că te-am cunoscut. Jeane, scoate-l la tramvai!

Azimioară păru descumpănit. Venise rîndul Cocoşatului să se lase greu. Îşi pocni degetele, dîndu-le pe spate cum văzuse odată la un infractor pe care-l cerceta. Tuşi, dregîndu-şi glasul încurcat.

— Ce, n-ai plecat!? se miră Bătrînul. Parcă adineaori te grăbeai.

— Mă duc, neică, dar ţineţi minte vorba mea: Cînd doi şuţi lucrează împreună, musai pe unul îl mănîncă Gherla. Cînd sînt mai mulţi, nu ştiu cum se face, dar ajung toţi la întristare.

Cocoşatul nu răspunse. Îşi luă pardesiul şi dispăru în spatele glasvandului.

*
* *

Un sfert de oră mai tîrziu ieşi însoţit de Jean. Acesta, scotocindu-se în buzunare, spuse în şoaptă:

— De, Grasule, nu i-ai plăcut împăratului. Scoase o mască de piele. Încalţ-o pînă te scot la un liman.

Azimioară se supuse docil, rîzînd:

— Vă e teamă să nu vă calc locurile? N-aveţi grijă. Nu mă bag eu în ciorba voastră. O mirosi bine, dar mi-e că dă în foc.

Jean, superstiţios, ridică două degete şi scuipă într-o parte. Îl luă de mînă şi-l conduse pe nişte coridoare. În curînd, simţi aerul nopţii. Matahala îl ajută să urce într-o maşină şi se aşeză la volan.

— Uite, să nu zici că sînt al dracului. Te las gras şi nevătămat, dar nu-mi fă figuri, că-ţi dau cep cît ai zice peşte.

Maşina demară.

În stradă, un glas nazal, cu timbru caracteristic, striga mecanic:

Informaţia ...

Omul insista ostentativ pe silaba „ma" şi cuvîntul căpăta rezonanţe străine.

Azimioară îşi umezi buzele. Recunoscuse vocea. Cine nu-l ştia în Bucureşti pe vînzătorul de ziare cu cocoaşă?

Apoi se crispă: „Vînzătorul de ziare... Tot cocoşat... Prea mulţi cocoşaţi..."

Merseră cam vreun sfert de ceas cu cotituri dese, derutante, în scrîşnet de frîne. Jean se dovedea a fi un as al volanului, iar indicaţiile primite erau limpezi: itinerariul să fie imposibil de reconstituit.

— Poţi să-ţi scoţi obloanele! Am ajuns.

Azimioară se frecă la ochi. La început, din cauza întunericului, nu văzu nimic. Apoi, recunoscu maidanul. Erau în spate, la Copăceni. Jean îi strînse mîna.

— La revedere, Grasule. Mi-ai plăcut, dar, de, nu totdeauna cînd îţi lasă gura apă, e zi de ramazan. Noroc!

Urcă în maşină şi porni motorul. Scoţînd capul pe geam, schiţă un salut şi Pobeda se îndepărtă.

Locotenentul încearcă să-i descifreze numărul, dar tăblița era învelită într-o cîrpă neagră.

*
* *

Mergea cu mîinile în buzunare, dînd cu piciorul într-un măr putred, ca unul care nu are treabă și nu știe cum să-și omoare timpul.

Era convins că este urmărit și încerca să se comporte cît mai normal, potrivit cu noua sa stare civilă. Un ceas public, undeva pe Dudești, arăta ora 8,30 seara. Intră într-un birt, comandă o ciorbă grasă de varză, acră de-ți lua piuitul, mai ceru una, apoi niște ardei umpluți, persecutați de bucătar. Mușcînd din bucata mare de pîine, locotenentul își zise că trebuie să ia legătura cu Dăneț. Știa că antenele bandei intraseră în funcțiune răscolind ungherele Bucureștiului. Se luau informații, indivizi ciudați băteau la uși deschise cu prudență, indivizi și mai ciudați, cu priviri încrucișate de încordare, încercau, scărpinîndu-și ceafa, să-și amintească de el, Azimioară, presupusul spărgător, unul gras, al naibii de gras, cu mînă a naibii de dibace.

Indiferența simulată a Cocoșatului urmărea două coordonate: reacția locotenentului lăsat în pace fără să i se fi făcut vreo propunere, și răgazul de cîteva zile pentru a pune la punct „dosarul" lui Azimioară.

Se întreba cine fusese însărcinat cu urmărirea lui. Probabil Dudă, sau mai degrabă un membru al bandei care nu se arătase încă. Va fi, desigur, filat pînă acasă, pentru a i se afla adresa, apoi zi și noapte, înregistrîndu-i-se toate mișcările.

Ieși din restaurant cu țigara atîrnînd în colțul gurii. Locuința conspirativă se afla pe strada Olteni, într-un imobil dărăpănat cu două etaje. Gazda, văduvă de frizer, o femeie indolentă cu priviri indiferente, își trecea ziua dînd în bobi și cafea amatoarelor din cartier. Cînd o ducea prost cu banii, coafa vecinele manevrînd fiare încinse deasupra capetelor ude. Casa mirosea atunci a păr ars și a loțiuni ieftine.

În cîteva zile doar, locotenentul era la curent cu dramele din cartier, știa ce nunți fuseseră puse la cale, cine va năși, cît costă închirierea unui serviciu complet de douăsprezece persoane...

Urcă treptele de lemn, trecînd prin salonul lui madam Lenuța aflată tocmai în exercițiul funcțiunii. Urmărea cu un băț de chibrit harta alb-negru a zațului încă umed din ceașcă. O toantă de vreo 30 de ani o asculta cu gura căscată.

— Săru' mîna!

— Bună seara, domnu' State, răspunse coana Lenuța cu chef și-și văzu mai departe de treabă.

Locotenentul intră în odaia lui. Trase zăvorul fără zgomot, apoi înfundă un ghemotoc de hîrtie în broască.

La loc de cinste stătea fotografia de nuntă a gazdei grosolan retușată. Mirele, țanțoș, cu mustață în furculiță și privire absolut cretină, ea ținînd degetul mic gingaș încîrligat. Pesemne, fotograful avusese ceva de lucru căutînd o poziție în care să se vadă ceasul.

Azimioară își roti ochii prin cameră, nereușind să se obișnuiască cu decorul sordid. Îl oboseau mai

ales pereții, zugrăviți în motive sîngerii, ca și abundența pușculițelor de gips, achiziționate în obor.

Scoase o foaie de hîrtie și începu să scrie evocînd succint evenimentele.

Raportul trebuia să-i parvină maiorului prin intermediul uneia din cutiile oarbe fixate cu mult înainte.

Cînd isprăvi, împături hîrtia ascunzînd-o într-o despicătură a ușorului ferestrei. Deschise apoi zăvorul și scoase ghemotocul de hîrtie. Se întinse pe pat răsfoind un ziar.

Afară începuse să plouă. Tîrziu, auzi un ciocănit ușor:

— Dormi, domnu' State? Femeia continuă de după ușă: Vezi că a început să plouă și intră apa în casă. Închide geamurile alea. E streașina damblagită rău.

Azimioară închise fereastra, apoi lumina. Cu mîinile sub ceafă, privea prin întuneric tavanul. Aștepta . . .

*
* *

Locotenentul Moșoianu se plimba prin Cișmigiu.

Parcurse grădina metodic, alee cu alee, oprindu-se din cînd în cînd ca pentru a admira peisajul. Zăbovi cîteva minute și la caruselul de lîngă pavilionul cu porumbei, măsură fața încîntată a unui infanterist în permisie, care se fotografia cu sombrero, ilic de cow-boy și două colturi pe șold, se opri în fața statuii lui Sissi Stephanidi, condamnată pentru eternitate să nu-i sece ulciorul. Obosit, se așeză pe o bancă din rondul scriitorilor. Lume puțină. O pereche de tineri, foarte preocupați unul

de celălalt, o femeie în vîrstă, tip profesoară pensionată, păstrînd încă ceva didactic în ținută și fruntea încruntată. Un individ oacheș cu pantofi albaștri și clape albe, mînca niște floricele. Locotenentului i se păru că dintre toți el merita cel mai mult atenție.

Își deschise gazeta și citi pînă se întunecă privind din cînd în cînd, întîmplător, peste ziar.

Tipul isprăvise de mîncat. Își șterse gura roșie plimbîndu-și mîna în ambele sensuri, apoi făcu ghemotoc cornetul de hîrtie aruncîndu-l. Ridicîndu-se, se îndepărtă spre aleea șahiștilor.

Moșoianu oftă ușurat. Ardea de nerăbdare. Se întreba dacă Azimioară avusese timp să-i lase vreun mesaj, dar mai ales era curios să-i afle conținutul. Cu precauții infinite, pipăi buza oalei de piatră, de lîngă bancă, în care fuseseră sădite panselele.

Văzut de departe, cu țigara aprinsă, părea relaxat într-o atitudine degajată, vag neglijentă. Simți pămîntul jilav. Îl scormoni ușor și degetele dădură în sfîrșit de un tub metalic. Mesajul exista. Îl scoase, înlocuindu-l cu cel ținut ascuns în podul palmei.

Mai rămase pe bancă vreun sfert de oră, apoi, fără grabă, părăsi grădina. Se pierdu în furnicarul de oameni și lumini de pe bulevard.

*
* *

Familiile deținuților își așteptau rîndul. În față, pe o masă lungă, se efectua controlul pachetelor. Oamenii țineau boccelele jos, lîngă piciorul drept,

aplecîndu-se din cînd în cînd și deplasîndu-le un pas înainte, pe măsură ce se apropiau.

Căpitanul Ionescu, în picioare lîngă cîntar, urmărea activitatea subofițerului. Cu trei zile în urmă se primiseră dispoziții ca predarea pachetelor lunare către deținuți, ca și vorbitoarele acordate acestora, să fie în mod deosebit supravegheate. Munca se desfășura deci mai lent.

Scandalul cel mare îl făceau de obicei țigăncile. Pentru un singur deținut, veneau cîte zece-cinsprezece inși: părinți, ibovnice, prunci ținuți în brațe, nașul și mătușa, cumătrul ori simpatizanți. Sala se umplea atunci cu un miros ciudat de metal și sudoare iute, iar lupta se da aprigă pentru fiecare sută de grame peste kilogramele reglementare.

— Haolică, ochiosule, ce le-oi mai fi vămuind așa?

Milițianul se făcea că nu observă și își vedea de treabă.

— Nu, zău, continua țiganca, spinteci bucatele de parcă aș fi ascuns vreo atomică.

— Mai hanți, mo handoz mutu*, se răstea cîte unul din grup care părea șef peste ceilalți.

Femeia se uita urît la el:

— So san dilo?** și începu să se certe într-o limbă neînțeleasă. Țipau toți, țigăncile își ridicau fustele, pruncii urlau.

Cînd vacarmul ajungea la maximum, sergentul îi arăta pe masă:

— Astea le iei acasă, frumoaso. Sînt peste!

---

*) Mai taci, măi, tacă-ți fleanca! (țig. fonetic).
**) Ești nebun? (țig. fonetic).

Se făcea liniște cîteva secunde.

— Păi dă ce, don' ghinăral? Să le mai dăm pe balanță, că-i debil pupa-ți-aș tălpile . . .

Și iar se învălmășeau vocile. Se aruncau peste masă, ocărau și plîngeau, invocau cerul sau eventualele neamuri ale milițianului, aflate la izbeliște.

Sufocat, omul striga scos din pepeni:

— Ajunge! Să nu vă mai prind pe aici. Data viitoare, vine unul singur și cu buletinul. Ei, drăcia dracului!

Povestea cu buletinul liniștea spiritele. N-aveau nici unul. Întrebați de data nașterii, de pildă, răspundeau: „Păi cam pe vremea secerișului“ sau „după Rusalii“ . . .

Un individ scund, cu privire pătrunzătoare, ridică pachetul pe masă.

— Pentru cine? se interesă subofițerul.

— Toacșe Nicolae.

„Aha, își zise căpitanul, pentru *Aprozar*.“ Era unul din deținuții asupra căruia circulara atrăgea în mod special atenția.

— Cine sînteți?

— Frate-său, și își arătă buletinul.

Căpitanul Ionescu mișcă ușor capul. Subofițerul înțelese. Controlul trebuia să fie expeditiv și formal.

Toacșe scotea lucrurile din sac. Salam de Sibiu, un rotocol de brînză de Olanda, portocale, biscuiți fini, ciocolată, țigări . . .

Cei din spate aruncau priviri avide asupra conținutului împrăștiat pe masă. După o verificare sumară, sergentul cîntări, apoi dădu drumul alimen-

telor într-un coş uriaş, botezat de deţinuţi „Traista lui Moş Crăciun“, interesîndu-se:

— Aveţi şi vorbitor?

— Da.

— Bine, treceţi alături. Următorul . . .

Mesajul era ascuns în brînza de Olanda. Sub coaja de ceară roşie, căpitanul Ionescu găsi o fotografie mică, tip buletin: Un instantaneu al locotenentului Azimioară. Pe verso, cîteva cuvinte: *Sticlete sau şuţ?*

Căpitanul îşi îndreptă spatele.

— Repede, băieţi! se adresă el subofiţerilor care-l asistau. Să nu ne simtă *Aprozar*.

Introduse la loc fotografia. Cu o pensulă muiată în ceară roşie caldă, refăcu învelişul. După scurt timp, pachetul destinat deţinutului Toacşe Nicolae, intact, se afla alături de celelalte.

Sala lungă era împărţită de două garduri de sîrmă. După unul se aflau deţinuţii, vreo zece, după celălalt, vizitatorii. Printre ele se plimba de la un capăt la celălalt sergentul major Vlase.

Deţinuţii se interesau de neamuri, despre cei de acasă.

Cînd miliţianul se îndepărta cîţiva paşi, se schimbau şoapte înfrigurate.

— Titi s-o'ntindă . . .

— A vorbit Florea!

— Pune-l martor pe . . .

— Avocatul zicea . . .

Sergentul se întorcea şi şoaptele curmau, însăilînd discuţii indiferente.

Vlase se apropie de Toacşe şi de frate-său. Păreau că nu au nimic de ascuns. Vorbeau puţin, cu glas limpede.

Aprozar întrebă de nevastă-sa, de ăla micu'. Mai avea puţin pînă să iasă. Cam pe la Sfîntu Ion, aşa îşi făcea el socoteala. O să tragă un chef de pomină.

Celălalt rîse:

— Bine, bine, om vedea. Să nu uit, brînza aia mănînc-o la început. Se strică repede, se înverzeşte . . .

Vlase prinse privirea lui *Aprozar*. Era sfredelitoare, concentrată. Înţelesese. Înţelesese şi sergentul.

— Şi dacă o mai fi ceva, adăugă frate-său, poate ai vreo nevoie sau te miri ce, scrie muierii. Ne descurcăm noi.

— Lasă, neică, îl asigură Aprozar moale, cu ochii după sergent, vă scriu eu.

Oamenii începură să-şi ia rămas bun. Deţinuţii ieşiră în şir, privind lung, pînă în ultima clipă, cu gîturile întinse după cei de acasă.

Sergentul major Vlase raportă căpitanului Ionescu discuţia de la vorbitor. Acesta luă legătura cu Bucureştiul, de unde primi instrucţiuni.

Peste două zile, deţinutul Toacşe Nicolae scrise familiei o carte poştală:

Dragii mei, aflaţi despre mine că sînt bine, sănătos. Vă mulţumesc pentru pachetul adus de Nelu. Data viitoare puneţi şi nişte ceapă. Aicea e bine,

avem cărţi. Eu mă tot gîndesc ce o fi pe acasă. Ăla micu o fi început să meargă, se ţine de fustele mă-si. Ce mai face cumătru Mihai? Dragă Nelu, ajut-o şi tu cum poţi pe Miţa, că mult nu mai e. Te-oi mulţumi eu. Tu, Miţo, nu mai cumpăra sticle. Te sărut, Nae.

Cartea poştală fu cenzurată la administraţia Penitenciarului. Un expert descoperi repede comunicarea lui *Aprozar*, camuflată în rîndul al optulea. Aici, în recomandarea făcută neveste-si de a nu mai cumpăra *sticle*, apăreau primele două silabe ale cuvîntului sticlete. Cea de a treia silabă era completată cu începutul propoziţiei următoare: *Te* sărut. Deci, sticlete. Azimioară era stigmatizat.

Un grafolog înlocui mesajul lui Toacşe, imitîndu-i scrisul. Trecutul infracţional al locotenentului Azimioară fu astfel confirmat.

*
* *

Azimioară îşi mai aruncă o privire în oglindă. Îmbrăcă trenciul ponosit, trase şapca mai adînc pe sprîncene şi ieşi din odaie.

Coana Lenuţa, pregătită să se culce — era tîrziu, după 11 — îl privi niţel surprinsă. Locotenentul o salută.

— Petrecere bună, domnu' State. Ia cu dumneata cheia de la poartă.

Locotenentul se strecură cu paşi mărunţi de-a lungul zidului. Era o noapte umedă, clisoasă, dar

destul de caldă. Cîte un felinar găurea rar întunericul Dudeştiului. Urcă într-un tramvai aproape gol. Taxatoarea somnoroasă, îi întinse un bilet, apoi îşi reluă moţăitul cu bărbia în piept. Capul i se mişca încoace şi încolo însoţind balansul vagonului. Simulînd că-şi pierde echilibrul, locotenentul privi spre remorcă, la clasa a II-a. Îi fu de ajuns o fracţiune de secundă. *Omul umbră* era acolo. Acelaşi individ scund, subţire ca o lamă, cu faţa lividă şi pielea decolorată, care-l urmărea pas cu pas de aproape o săptămînă. Se aşeză pe o bancă, reflectînd că situaţia era ilară.

Se dorea şi se lăsa urmărit, iar efortul consta în a-l face pe adversar să simtă şi să creadă contrariul.

Coborî la Sfîntul Gheorghe, în ultima clipă, ca pentru a deruta un eventual urmăritor. Parcurse tunelul subteran în goană şi ieşi în faţa magazinului Bucureşti. De aici, o luă în jos pe lîngă complexul alimentar şi se opri la Café-Barul din colţul străzii Şepcari. Păru interesat de exponatele vitrinei, apoi, brusc, dispăru pe uşa unui bloc din dreapta magazinului.

Chemă liftul şi-l deschise cu o monedă de cincisprezece bani. Culoarul era cufundat în beznă. Azimioară bîjbîi pe lîngă pereţi. Se opri în faţa unui apartament şi împinse uşa.

— Ai cam întîrziat!

Locotenentul răsuflă adînc.

— Tu erai . . .

Moşoianu rîse scurt:

— Te-au urmărit?

— Da. Unul slab şi livid. Are ceva de cadavru.

— Aha, spînaticul.
— Îl ştii?
— Oleacă. El a dat lovitura la Damian şi tot el l-a lichidat. I-am recunoscut cuţitul.
— E formidabil, izbucni Azimioară. De o săptămînă se ţine de capul meu, zi şi noapte. Cînd o fi dormind?
— Cine-l schimbă?
— Nu pot să-mi dau seama. În orice caz, de cîte ori îmi verific spatele, dau de el. Să nu uit: lîngă sediu, foarte aproape, vinde ziare tipul ăla cu cocoaşă. Îl ştii . . .
— Nu mai spune! Îşi încruntă sprîncenele: Ascultă, crezi că . . .
Azimioară ridică din umeri..
— Nu cred nimic. Oricum, vă apropie de sediul bandei. Cartierul e mare. Din păcate nu mi-am dat seama dacă omul staţiona sau era în trecere . . .
— În fine, am să-i comunic maiorului Dăneţ. N-avem timp de pierdut. Uite care sînt dispoziţiile: s-a pus la cale o spargere. Ea va grăbi racolarea ta în bandă, conferindu-ţi totodată, alături de răspunsul de la Poarta Albă, un certificat fără echivoc. Peste cîteva minute vei ieşi din bloc, în stare de alertă. În mînă ai să ţii o servietă bine burduşită care te aşteaptă. O iei la goană în jos, spre Hanul lui Manuc. Ocoleşti şantierul şi ieşi în piaţă. O maşină — getax, cu un om de al nostru, va trece „întîmplător" chiar prin dreptul staţiei de autobuze. Aceasta, exact peste şase minute şi jumătate. Aici regia e aranjată. În apartament locuiesc rudele unui ofiţer de-al nostru, Popovici, îl ştii. Acum se află în camera de alături. La semnalul

meu, o femeie va începe să ţipe. S-a aranjat şi cu Spitalul de Urgenţă, să ne trimită o salvare. Vezi, doamne, să ridice femeia spintecată. Mîine o să-ţi apară în „Informaţia", la rubrica cuvenită, isprava împreună cu semnalmentele. Sper c-o să-ţi placă. Ai vreo întrebare?
— Cum comunicăm?
— Ca şi pînă acum. Nu uita nici o clipă, maximum de prudenţă. Du-te!
— Ura!
— Să trăieşti, băiete!
Locotenentul coborî treptele în goană, ţinîndu-se de balustradă. Cînd ajunse în dreptul etajului I, auzi un ţipăt îngrozitor.
„Dacă nu-i din teatru, femeia e cel puţin la o brigadă artistică", reflectă Azimioară.
În cîteva secunde, blocul se trezi din somn. Se deschideau uşi, voci alarmate întrebau ce s-a întîmplat.
— Criminalul! strigă un bărbat. Puneţi mîna pe el! A ucis-o! A ucis-o . . .
Locotenentul ţîşni pe uşa blocului şi o luă spre stînga, alergînd. Fugi prin şantier. La un moment dat, se rătăci şi nu mai găsi ieşirea. Îşi privi ceasul. Încă 30 de secunde ca să ajungă în staţie. Se întoarse pe loc. Două scînduri puse de-a curmezişul interziceau intrarea în şantier. Sări peste ele, sfîşiindu-şi mîneca trenciului. Începu din nou să alerge în umbra bărăcilor. O Pobedă cenuşie, cu chenar de pătrăţele, se apropia în viteză.
Azimioară ridică mîna. Şoferul ezită parcă şi opri cîţiva metri mai departe.

Se lăsă epuizat pe spate, aruncînd servieta alături, pe banchetă. Își pipăi buzunarele după țigări.

Șoferul se întoarse.

— Încotro, don' general?

Locotenentul simți că-și pierde graiul.

La volan, Grecu rînjea, arătîndu-și dinții cariați.

Capitolul 5

BEZNA

În biroul directorului, Cezar Teodosiu arbora o nonșalanță distinsă. Cravata și batista din mătase grea, mov cardinal, distonau agreabil cu sacoul de culoarea nisipului. Alături de el, restauratorul Iancu Pleșa, în haine modeste și cămașă cadrilată încheiată pînă sus, la ultimul nasture, părea un provincial după o noapte petrecută în tren.

Holban, iritat (întrerupt pesemne în mijlocul unei discuții aprinse), i se adresă cu o voce pițigăiată, deformată din cauza efortului de a se stăpîni:

— Ați dorit ceva?

Dăneț îi măsură pe fiecare în liniște, căutînd în van vreun indiciu fizic ori vestimentar care să-l trădeze pe autorul atentatului din sala de arme.

— Cineva dintre dumneavoastră, spuse răspicat, a încercat acum cîteva minute să-l asasineze pe însoțitorul meu.

Se opri, cîntărind sinceritatea consternării de pe chipul directorului — în ultima vreme îi privea tot mai circumspect ghebul din spinare —, exclamațiile de uimire ale celorlalți.

— Vă rog să-mi relatați cînd v-ați întrunit aici, din dispoziția cui și ordinea sosirii.

Holban își răsuci gîtul, sufocat de gulerul prea strîmt.

— Eu i-am convocat. Adăugă cu importanță: Sîntem în plină alertă și socot că se impun măsuri imediate.

— O inițiativă plină de înțelepciune, observă maiorul neutru.

Măgulit de aprecierea de circumstanță, în fond, directorul continuă bombastic:

— Sper că sînt în asentimentul colaboratorilor mei, declarînd ca ineficace sistemele noastre de alarmă și siguranță. Acestea trebuiesc în primul rînd reconsiderate. Ridică tonul: Avem în custodia noastră un tezaur pentru care răspundem, nu-i așa... în fața statului. Apreciez deci, cu conștiința limpede a răspunderii pe care mi-o iau — îndulci — pe care ne-o luăm, că acest așezămînt va trebui să-și închidă pentru un timp porțile. Este o deciziune ce o vom supune spre aprobare forurilor competente.

Făcu o pauză, de care Dăneț se grăbi să profite.

— Am de pus cîteva întrebări.

Holban, cu bărbia și mîna ridicate, gata să-și reia monologul, se dezumflă brusc. Își dădu drumul în fotoliu, îngînînd confuz:

— Poftiți.

Maiorul se întoarse către restaurator.

— Unde vă aflaţi acum o jumătate de oră?
— Ca de obicei, în odăiţa de sub scară. Acolo lucrez.
— Vis-à-vis de sala de arme?
— Aproximativ.
— Aţi zăbovit ori aţi dat imediat curs chemării directorului?
— Mi-am imaginat că e ceva în legătură cu brăţara. L-am urmat pe secretar.
— Aţi urcat împreună?
— În capul scării ne-am despărţit.
— Nu înţeleg, făcu nedumerit maiorul. La un moment dat s-a auzit alarma. Eram aici, împreună cu reporterul Mihai. Am coborît în hol şi n-am văzut pe nimeni urcînd scara.
— Alarmă?! se miră Pleşa.
Secretarul interveni pe un ton de amabilitate ironică.
— Permiteţi? Sînt două probleme care vă scapă: Primo, ceea ce aţi luat drept alarmă e doar o modalitate comodă de a atrage atenţia directorului că prezenţa sa e reclamată în hol. Poate aţi remarcat butonul roşu de sub scară. E drept, apelul fiind gălăgios, un neavertizat l-ar putea confunda cu o sirenă. Precizez că nu poate fi înregistrat decît în acest birou. Datorită izolării fonice, în oricare altă încăpere nu se aude nimic. Secundo, omiteţi o chestiune de topografie. Pleşa se referea la scara de serviciu care corespunde şi ea cu acest birou. De aceea n-aţi văzut pe nimeni în hol.
— Mi s-a vorbit despre odăiţa din faţa sălii de arme.
— Există două săli de arme, interveni Holban.

Cea destinată publicului şi sala de arme depozit. Acolo păstrăm achiziţiile pînă sînt catalogate şi repartizate, de asemenea piesele ce trebuiesc reparate, ori pe care le transferăm altor muzee în cazul duplicatelor. După cum vedeţi, e o mică neînţelegere.
— Sala de arme destinată publicului are mai multe intrări?
— Nu tocmai. Există însă un viciu de arhitectură: o fereastră dă pe scara de serviciu. Se poate escalada foarte lesne.
Dăneţ îl privi pe secretar:
— De ce n-aţi urcat împreună cu domnul Pleşa?
Teodosiu îşi arătă dinţii rari:
— Cum aş mai fi putut atenta atunci la viaţa amicului dumneavoastră?
— Isprăveşte, Cezar! izbucni Holban.
— De ce? îl privi surprins Dăneţ. Dumnealui ne face o mărturisire. Nu-l împiedicaţi.
Secretarul îşi aprinse calm o ţigară.
— Asta e! Tovarăşul ne suspectează. Pe mine, pe dumneavoastră, pe noi toţi. Îşi permite să ne suspecteze. Pereţii de oţel, sticla blindată, reţeaua electrică nu reprezintă nimic pentru domnia sa...
— Atît timp cît s-au dovedit vulnerabile şi ineficace, îl întrerupse maiorul tăios.
— Ca să nu mai vorbim de încredere, încrederea elementară în om. Ne trataţi ca pe nişte borfaşi ordinari.
— V-aş fi recunoscător, domnule Teodosiu, dacă n-aţi coaliza. Punîndu-vă revolta la plural, încercaţi o frondă care, de fapt, vă trădează slăbiciunea. Pe de altă parte, toate eforturile mele de a discuta omeneşte s-au izbit constant de reaua dumnea-

voastră credință. V-am întrebat, de pildă, de ce n-ați urcat în birou împreună cu domnul Pleșa?

— Aveam treabă la poartă. Rămăsesem fără țigări și voiam să trimit un copil pînă la debit.

— Înseamnă că portarul v-a văzut.

— N-am avut grijă să-mi asigur alibiuri.

Dăneț observă că Teodosiu era incapabil să se stăpînească de la o replică malițioasă. Întrebă:

— Pentru care motiv?

— Cu totul întîmplător, habar n-aveam despre drama care se consuma în sala de arme.

Maiorul se întoarse.

— Domnule Holban, puteți comunica cu poarta?

Directorul apăsă lung pe un buton.

După cîteva minute, apăru un bărbat uscățiv.

— Dumnealui, spuse Holban, indicîndu-l pe maior, vrea să te întrebe ceva.

Omul se întoarse.

— Ai stat toată dimineața în gheretă?

— Da.

— L-ai văzut pe secretarul Teodosiu la poartă acum circa jumătate de ceas?

— L-am văzut. A oprit un copil și i-a dat niște bani.

Dăneț surprinse zîmbetul superior al secretarului.

— După aceea?

— A intrat în clădirea muzeului. Băiatul s-a întors, nu-s nici zece minute, și a lăsat un pachet de țigări.

Îl puse pe masă.

— Mulțumesc, ești liber.

— Deci nu l-ați așteptat pe băiat la poartă, precizä Dăneț.

— După cum vedeți, spuse secretarul.

— Și totuși ați întîrziat cinci sau șase minute.

— N-am afirmat că l-am așteptat pe băiat și nici nu cred să vă fi relatat că mi-am dat sufletul alergînd prin curte și pe scări. Am mers normal. În consecință, e posibil să fi consumat patru, cinci sau chiar șase minute.

Iancu Pleșa, îndreptîndu-și în scaun trupul voinic, exclamă:

— De, domnule! S-ar putea să aibă dreptate...

— Prin logică fermă, rînji Teodosiu.

— Prezentînd mici fisuri, spuse Dăneț ridicîndu-se.

— De exemplu?

— Faptul că dumneavoastră fumați în mod constant țigări *Camel*, iar băiatului i-ați cerut să vă cumpere *Carpați*. Un mic capriciu excentric aș zice, vis-à-vis de amănuntul că acum o oră aveați un pachet *Camel* abia început.

*
* *

Reporterul Mihai locuia în gazdă la familia unui fost avocat, în cartierul Operetei.

Dăneț fu observat îndelung prin vizorul rotund. Îi deschise o femeie măruntă, cu ochi neliniștiți.

— Vă rog să vă ștergeți bine picioarele. Știți, ne vine greu cu curățenia.

Maiorul se execută conștiincios.

— Așa, așa... Insistați la călcîie. Acum e bine!

Mihai, cu o pungă de gheață pe frunte, îl întîmpină zîmbind:

— V-a luat în primire? Are mania curățeniei, încolo e destul de cumsecade.
Dăneț se așeză pe marginea patului. Scoase o țigară, căutînd din ochi scrumiera.
Reporterul îl opri îngrozit.
— Nu suportă să se fumeze în casă. Dacă vreți, pe balcon.
Maiorul renunță, dar păstră țigara între degete.
— Cum te simți?
— Bine. Într-o zi, două, sînt complet restabilit.
— Da... Mă tot întreb ce au amicii de la muzeu cu dumneata?
— Mi-am bătut și eu capul, dar nu găsesc nimic.
Dăneț îl privi scurt. Intuia starea de spirit a reporterului, oscilînd între un măgulitor sentiment de importanță și un altul tulbure, neliniștitor, de teamă.
— Faptul că interesezi pe cineva de acolo a devenit certitudine. Abia ratată lovitura cu halebarda și agresorul mă smulge de lîngă dumneata, declanșînd alarma falsă. Te atrage apoi singur în sala de arme, anunțîndu-te telefonic că am fost ucis. E limpede!
— Da, e limpede, îngînă gazetarul. Cine ar putea fi?
— Dumneata te-ai luptat cu el. Firesc era să fi sesizat ceva, un amănunt, orice...
— Eram în panică și, cînd s-a aruncat asupra mea, mișcarea a fost fulgerătoare. Mi-a mai căzut și porcăria aia de perdea peste ochi!
— Presupun că, auzindu-mă, a dispărut pe fereastra care dă pe scară. Pînă să mă dezmeticesc, o luase din loc.

Mihai îl privi pe furiș. Își trecu limba peste buzele uscate, arse de febră și întrebă:
— Pe cine bănuiți? Secretarul e un tip infect...
— Cam ostentativ infect. Nici măcar nu disimulează.
— Atunci cine? Pleșa? Directorul Holban? căută reporterul cu ochi strălucitori.
— Șansa agresorului este că fiecare din cei trei funcționari ai muzeului — îl includ și pe Pleșa aici — putea fi în momentul atentatului în sala de arme. Încăierarea s-a consumat într-un minut sau două, deși dumitale — și fenomenul e perfect explicabil din punct de vedere psihologic — ți se pare că a durat mult mai mult. Pe de altă parte,oricare din ei putea fi autorul atacului. Nu exclud pe nimeni.
— Nici pe Pleșa? Îl găsesc inofensiv. Jovial și eminamente sucit.
— De acord! Dar și el a urcat la Holban pe scara de serviciu.
— Se putea ajunge și altfel?
— Evident. Prin hol, pe scara principală. Știi în ce constă, la urma urmelor, tot trucul? Evenimentele s-au desfășurat foarte repede, într-un timp extrem de redus, record! Îți ia mai multă vreme ca să povestești cele întîmplate, decît a fost necesar pentru ca incidentul să se consume. Chiar și Holban poate fi autorul agresiunii, încercînd să te lichideze în spațiul de timp dintre anunțarea ședinței fulger și adunarea efectivă a salariaților în birou. Mai stranie mi se pare înclinația bruscă a lui Teodosiu pentru țigări autohtone, cînd celelalte nu-i lipseau.
Dăneț se ridică și făcu cîțiva pași prin încăpere.

Se opri în fața bibliotecii, privind cărțile juridice legate în piele albastră.

Mihai își potrivi perna sub umărul bandajat, cu o schimă dureroasă.

— Știți ce mă frămîntă? Pînza aceea de păianjen din depozit. Era sfîșiată...

Maiorul se întoarse brusc, încercînd surpriza de a i se fi citit gîndurile. Într-adevăr, imaginea pînzei de păianjen, atîrnînd ca o zdreanță de tavanul depozitului, îl obseda. La muzeu i se spusese că pereții nu fuseseră curățați de circa șase luni. Normele de curățenie pentru depozit erau mai degrabă indulgente, ținînd seama de deviza de principiu a direcției: „Cu cît se intră mai rar acolo, cu atît e mai bine". Pînza nu se destrămase de la sine. Cineva o rupsese. Dar cu ce prilej? Și cum ajunsese la ea?

Se îndreptă spre fereastră.

— Să ne întoarcem la inexplicabilul interes pe care îl susciți necunoscutului.

Mihai își încruntă sprîncenele.

— Sînt convins, reluă maiorul, că e ceva în legătură cu activitatea dumitale. Prin specificul profesiunii, frecventezi mediile cele mai diverse, iei contact cu o mulțime de oameni, calitatea oficială îți deschide aproape toate ușile. Cînd ai văzut, auzit sau poate ai scris despre ceva ori cineva care are tangență cu sustragerea brățării?

— Știu eu?

— Mai gîndește-te. Își luă mănușile de pe birou: Aș vrea să-mi arunc ochii prin materialele dumitale mai vechi... Cînd lucrai la Revista Magazin.

Mihai căscă ochii:

— Ce materiale? Vreți să spuneți articolele pe care le-am scris?

— Exact.

— Toate?

— Toate.

Clătinînd din cap, reporterul luă o foaie de hîrtie și înșiră cîteva cuvinte.

— Vă duceți la redacție și o căutați pe doamna Pavelescu. Spuneți că veniți din partea mea.

Maiorul era în antreu cînd Mihai îl opri cu un strigăt. Dăneț își băgă capul pe ușă:

— Ce-i?

— Am uitat. Dacă vreți să fiți servit cumsecade... gazetarul ezită, spuneți-i Paveleascăi că arată bine, în sfîrșit cît se poate de bine... Chestia asta e esențială!

*

*   *

Dăneț încerca să se descurce în mijlocul unui maldăr de gazete vechi.

Doamna Pavelescu, o blondă de vîrstă mijlocie, cu maxilarul inferior proeminent, și nas puternic, cu nări suflecate, lucra în fața maiorului. Din cînd în cînd, își muia tocul în gură, privindu-l senină pe deasupra ochelarilor. (Indicațiile lui Mihai se dovediseră a fi prețioase. Fusese servit prompt și cu solicitudine).

„Muncă de ocnaș", medită Dăneț, răsfoind sutele de pagini. Oftînd, scoase cîteva coli de hîrtie și începu să scrie.

*

*   *

Abia noaptea tîrziu găsi ceea ce căuta. Cu tîmplele palide sprijinite în pumni, citi pe nerăsuflate articolul lui Mihai. Apoi începu să rîdă domol cu colţurile gurii strînse.

„Era atît de simplu!“

Modalitatea de a scoate pietrele din depozitul blindat, de-o ingeniozitate şcolărească şi tocmai de aceea eficace, sfida cu ironie ucigătoare sofisticatul sistem de securitate al muzeului. Iar autorul, aşa cum o presupusese de la început, era unul din cei trei.

Reconstituindu-i biografia în cursul dimineţii următoare maiorul Dăneţ căzu pe gînduri. Înainte de război, infractorul făcuse parte din hitlerjugend. Considera că anumite cercetări pe această linie se impun în mod obligatoriu. Le întreprinse singur. O dimineaţă epuizantă, răscolind arhive, biblioteci, presa de acum cîteva decenii şi dosare vechi, prăfuite. Cînd părăsi incinta Bibliotecii Academiei, avea în buzunar un exemplar dintr-o veche revistă fascistă. Pe prima pagină, un grup hitlerjugend.

Omul de la muzeu era printre ei, alături de o femeie scundă, cu figură expresivă. Un chip pe care maiorul îl mai văzuse, dar se simţea incapabil să-şi amintească unde...

*

* *

În aceeaşi după-amiază, cei trei funcţionari ai muzeului de arheologie fură supuşi unei supravegheri atente.

Cezar Teodosiu avu o zi plină, profilată pe coordonate mondene.

Luă prînzul la Capşa, în compania unei doamne vîrstnice. Rochia, bătută în jeuri, dădea rezonanţe acustice fiecărei mişcări. Îşi plimba ochii prin restaurant cu superioară îngăduinţă, răspunzînd monosilabic şi rigid atenţiei plină de condescendenţă cu care o înconjura secretarul.

Schimbară vinul la fiecare fel de mîncare, alb la peşte, roşu la vol-au-vent (expediat înapoi la bucătărie, „feuilletage-ul nu e crocant“), liqueururi la cafea.

Teodosiu i se adresa cu apelativul *Tante Michette,* pătruns de respect evident. O conduse pe Dorobanţi pînă în faţa unei clădiri vechi înzorzonate cu decoraţiuni de ipsos, ciuntite de ani. Bătrina oferi buzelor subţiri ale secretarului vîrful degetelor palide şi dispăru plină de demnitate într-un gang întunecos.

Cezar Teodosiu îşi isprăvi seara la Teatrul Bulandra, într-o companie mai puţin respectabilă. Cină la Ambasador şi, după miezul nopţii, fluierînd bine dispus se întoarse acasă, în garsoniera din Bulevardul Dacia.

*

* *

Directorul Dinu Holban, după un drum la minister, îşi cumpără o carte la standul ambulant din faţa Bisericii Kretzulescu. După-amiază primi vizita unor prieteni şi jucă cărţi pînă spre seară.

La opt ieşi, luă troleibuzul şi coborî la Casa Scînteii. Parcurse cîteva sute de metri pe jos, oprindu-se la Vila Minovici.

Era o seară rece de toamnă, cu burniță și străzi pustii. Vîntul se juca cu clopoțeii de la vilă, însuflețind peisajul tern.

Directorul stătea în picioare, neadăpostit, așa cum ar fi așteptat într-o stație de tramvai. Rămase neclintit aproape o oră. Înțepenit de frig, începu să se plimbe în sus și în jos pe o rază de cîțiva metri. Cineva, trecînd întîmplător, întoarse capul privindu-l lung, fără ca Holban să-i dea vreo atenție. Într-un tîrziu, își tîrî pașii obosit spre troleibuz.

Așteptase în fața vilei două ore.

*

* *

Restauratorul Iancu Pleșa petrecu o seară liniștită.

Ferestrele late ale căsuței scunde, înconjurată de o curte gospodăros chivernisită, lăsau să se vadă tot ce se petrecea înăuntru. În lipsa draperiilor — doar obloane cu spații largi între stinghiile de lemn și perdele transparente de nylon — deslușeai psihologia omului deschis, fără mistere, care nu are nimic de ascuns.

Subofițerul însărcinat cu urmărirea lui îl văzu prăjind ceva la bucătărie, spălînd vasele și deretecînd prin casă. Cînd se întunecă, își luă nevasta, o femeie dolofană cu păr roșu, creț, și intrară la cinematograful din cartier. După film, mîncară la un birt. Păreau un cuplu unit și foarte satisfăcuți unul de celălalt.

La lumina unei veioze cu abajur de mătase roz, subofițerul surprinse o ultimă scenă idilică: Doamna Pleșa, în capot și bigudiuri, broda migălos o față de masă, în timp ce soțul ei citea cu glas tare gazeta de seară.

Capitolul 6

„TELEFONAȚI LA 22.22.22..."

Locotenentul Azimioară privi pe fereastră. O dimineață rece, mohorîtă. Se învîrti fără rost prin încăpere, atingînd stofa fotoliilor, mîngîind cîte o figurină. Era îngrijorat.

Revăzu filmul evenimentelor desfășurate în cursul nopții și încerca să le înțeleagă. „Spargerea" din strada Șepcari era încă o nadă pe care maiorul Dăneț o întindea bandei pentru a-i spulbera suspiciunile. Mușcase oare Cocoșatul din ea? Grecu nu lăsase să-i scape nimic. Păstrase tot timpul o atitudine amabilă, nu lipsită de ironie și din care locotenentul nu înțelese mare lucru. Îl adusese apoi aici, în studioul acesta ciudat, unde îl cunoscuse pe Cocoșat și în care, în mod legitim, se întreba dacă locuiește de fapt cineva.

Îl lăsaseră să doarmă, supravegheat de Jean și Dudă. Aceștia se arătaseră obositor de tăcuți. Azimioară era convins că rămas singur cu Jean, l-ar fi determinat să vorbească. Avea o minte obtuză, sesiza tîrziu și, în plus, părea că încearcă un bizar sentiment de afecțiune pentru locotenent.

Păzit însă de Dudă, ospătarul de la *Someşana,* pe care la rîndul său îl păzea, matahala se mulţumea să-l privească cu o undă de îngrijorare, încercînd să-i prevină orice dorinţă. Îi adusese ţigări, iar de dimineaţă, cafea şi cornuri.

Ceea ce îl nelinişte a însă, în cea mai mare măsură, era faptul că nu cunoştea conţinutul servietei înmînate de Moşoianu, „prada" nopţii trecute. Dăneţ nu avusese cum să prevadă incidentul. Probabil burduşise servieta — Azimioară îşi amintea acum că i se păruse nefiresc de uşoară — cu hîrtii şi ziare vechi. Dar, şi aici i se zbîrcea carnea de groază, maiorul ar fi putut strecura înăuntru un supliment de instrucţiuni, pe care locotenentul urma să le studieze pe îndelete acasă, în odaia coanei Lenuţa.

Servieta îi fusese luată fără mofturi, de cum ajunsese la destinaţie.

Timpul trecea greu. Azimioară se simţea asediat de privirile lungi, fidele, ale lui Jean, plictisit de exhibiţiile greţoase ale lui Dudă, care-şi „aranja" tenul într-o oglinjoară mică. Din cînd în cînd, Grecu băga capul pe uşă, studia ambianţa şi, satisfăcut, se retrăgea. Alături, jucau table. Se auzea zgomotul zarurilor şi al pulurilor în cutia de lemn.

Într-un tîrziu, plictisit, Azimioară se întinse pe divan cu o revistă „Cinema" veche, aleasă la întîmplare.

Congestionat rău la faţă, Dudă îşi vîrî oglinda în buzunar.

— Te fac un şeptic, Jeane?

— Ţţ!

— Hai bă, ce dracu'?

Matahala nu răspunse. Dudă îi privi intrigat. Ridică din umeri şi încrucişîndu-şi braţele la piept, luă o poză gînditoare. Spre prînz, Grecu aduse o tavă cu un morman uriaş de sandvişuri, apoi un transport de pepsi-cola.

— Dacă aveţi nevoie de ceva, strigaţi-mă.

Ieşi repede, grăbit să-şi reia partida.

După-amiaza se scurse fără incidente. Locotenentul dormi vreo două ceasuri şi, cînd se trezi, afară se întunecase. Lîngă fereastră, Dudă citea un roman ferfeniţă din colecţia *Femei Celebre,* rozîndu-şi unghiile. Jean răsfoia revista abandonată de Azimioară înainte de-a adormi.

— Eu mă car, băieţi! anunţă locotenentul, îndreptîndu-şi hainele.

— Stai blînd, Grasule, îl sfătui Jean.

— Da' ce, m-aţi priponit?

— Ia cheamă-l pe Grecu, sugeră Dudă. Asta-i în stare să ne facă o figură.

— Că mi-o fi frică de limbricu' ăla!

Dudă rînji încîntat. Îi plăcuse chestia cu limbricul. Totuşi insistă:

— Mă duc eu după el.

— Stai aici, îl opri Jean.

— Treaba ta!

— Ce aveţi, bă, cu mine? întrebă Azimioară ca unul care abia acum realiza straniul situaţiei.

— Las' că vezi tu.

— Ce aveţi, bă, ce aveţi? Ce nu mă lăsaţi în pace?

— Ai răbdare, Grasule, mai aşteaptă niţel.

— Ce să aştept? Să vină Cocoşatul să-mi facă conversaţie?

— Păi dacă ştii, ce mai întrebi? se miră Dudă.

— Ptiu!! V-ați tocmit la stăpîn! Vai de capul vostru de amărîți! Nici în gură nu băgați fără *ausweiss*.

Grecu deschise ușa:

— Ce-i, Jeane, de ce face ăsta scandal?

— Cică se plictisește.

— Te plictisești, Grasule?

— Mă, frumosule, tu-l ții minte pe *Cinci minute pauză?* Ăla fără nici un dinte în față! Ei bine, și el tot așa a pățit! A întrebat pe unul dacă nu se plictisește.

— Oi fi fost tu ăla...

— Ai ghicit. Dă-mi trențele.

— Ce trențe?

— Nu fă pe prostul.

— Nu știu, Grasule, ce vrei.

— Dă-mi, tăticule, servieta. Nu mă fă să stau într-un picior.

— A, servieta, se dumeri Grecu. Aia nu se poate!

— De ce?

— Păi ăla e corp delict, Grăsuțule. N-ai auzit de treaba asta la școală?

Locotenentul se repezi pe neașteptate cu pumnii. Dudă întinse piciorul și Azimioară se împiedică căzînd într-un genunchi. Cînd se redresă, Jean era în picioare cu mîinile în șolduri, iar Grecu se juca cu lama cuțitului, încercîndu-i tăișul. Cu o mișcare iute, locotenentul îl doborî pe Dudă, și răsucindu-se încercă să-i plaseze celuilalt un pumn în stomac. Matahala eschivă și Azimioară apucînd un sfeșnic de bronz, începu să-l învîrtă repede, ca pe o morișcă, înlăturînd tot ce-i ieșea în cale.

Strecurîndu-i-se pe la spate, Jean reuși să-i prindă brațul. Încercă să se desprindă, dar matahala, dîndu-i drumul brusc, se rostogoli, căzînd grămadă peste o măsuță joasă. O figurină și cîteva cești de ceramică se sparseră.

— Bă, fii atent, țipă Grecu speriat. Stricați decorul! Atunci apăru Spînaticul.

Azimioară își recunoscu umbra. Avea ochii palizi, extrem de palizi, irisul pierzîndu-și consistența ca o acuarelă prea diluată. Prin părul rar, se întrezărea conturul craniului. Stinse lustra lăsînd să ardă doar aplicele.

Ochii tuturor se întoarseră automat spre glasvand. Se deschidea încet... Prin crăpătura îngustă se strecură Cocoșatul.

Ținea în mînă un ziar făcut sul cu care se juca, bătîndu-se peste bărbie. Îi scrută pe fiecare în parte, cu luare-aminte.

— Ce s-a întîmplat?

Dudă își lăsă ochii în jos:

— Grasu cere bocceaua.

— Da? Și de ce nu i-o dați?

Oamenii se priviră nedumeriți. Jean făcu o mișcare nehotărîtă.

— Da, da, Jeane, îl încurajă Bătrînul. Adă-i bocceaua.

Locotenentul o primi cu amîndouă mîinile, încercînd să imprime figurii o expresie de bucurie lacomă.

Grecu rîse, atingîndu-l cu cotul pe Jean. Azimioară deschise tacticos servieta. Își stăpînea greu tremurul degetelor. Trebuia să riște. Ceilalți știau de mult ce se află înăuntru. Se gîndea — se gîndise tot timpul — la ghemotoacele de hîrtie care o umpleau. Va si-

mula o surpriză nemărginită, apoi furios se va repezi la cei de față urlînd și reclamîndu-și cît mai convingător prada.
Ridică în sfîrșit capacul de piele și liniștea pogorî asupra lui. Inima cînta osanale, cor și ode de binecuvîntări morocănosului Dăneț. Prevăzător, preconizînd o vizită a bandei la domiciliul locotenentului, maiorul montase o pradă „inteligentă".
Ca și cum ar fi vrut să verifice cinstea depozitarilor, Azimioară scoase obiect de obiect, aliniindu-le pe masă. Înregistra fiecare prezență cu un mormăit de satisfacție: cîteva tacîmuri de argint, niște șervețele brodate, un ceas de mînă, altul deșteptător, o verighetă, niște obligații. Mai găsi o scrumieră masivă de cristal și o fustă de damă.
Erau exact lucrurile pe care un spărgător le-ar fi sustras, înșfăcînd ce-i cade mai repede sub ochi și la mînă.
„Cum de mi s-o fi părut ușoară servieta?!"
Puse totul înapoi, împachetînd cu grijă, ferindu-se să-i privească pe ceilalți care-l observau păstrînd o liniște deplină. Închise conștiincios curelele servietei.
Cocoșatul își aprinse o țigară. Fu parcă un semnal pentru toți ceilalți care luară atitudini mai destinse. Scoțînd fumul pe nări, întrebă disprețuitor:
— Ai găsit vreo lipsă în inventar?
Locotenentul ezită:
— Pa . . . parcă mai era un pachet de țigări.
Rîseră toți, bătîndu-se cu palmele pe spinare. Urlau de rîs. Jean își ținea mîinile pe stomac: „Aoleu, calic mai e Grasu! Auzi, pentru un pachet de țigări . . ."
— Ce vă hliziți, bă?
Cocoșatul se interesă:

— Cine i-a luat țigările?
— N-a avut nici o țigară, zise Grecu. Ce, aveam noi nevoie de țigările lui?
Bătrînul scoase un pachet intact, roșu și-l aruncă locotenentului care-l prinse expert. Privi marca „Pall-Mall" și-l mirosi încîntat.
— E în regulă?
— Să trăiești.
Cocoșatul arătă servieta cu degetul:
— Pentru aiureala asta ți-ai riscat pielea?
— Aiureală! Ați vrea voi! Ca nimica îmi iesă d-acilea o mie, două. Și se apucă să socotească repede, cu gura plină de salivă: Două ceasuri — 500, tacîmurile — 300, fusta — 200, scrumiera n-o mai pun la socoteală, verigheta — un sutar, șervețelele iarăși, că-i lucru subțire, de mînă, bașca obligațiile . . .
Oamenii rîseră din nou.
— Amărăștean, Bătrîne, se mulțumește cu puțin.
Azimioară se ridică cu servieta sub braț.
— Să-mi dea mie Dumnezeu numai puțin din ăsta. Îmbogățiți-vă voi, deștepților, că mie nu mi-o părea rău, și se îndreptă spre ușă. Eu vă salutez din mers!
— Ai să ne „salutezi", n-avea grijă, îl asigură Cocoșatul. Îi zvîrli ziarul peste masă: Ai citit chestia asta?
— Conspectez presa în pat, după cină.
— Cred că-i mai bine s-o faci acum.
Locotenentul deschise gazeta cu aerul că face un hatîr. Trăsăturile i se adumbriră. Citi:
Ieri noapte, în jurul orei 24, un individ neidentificat, a pătruns în locuința familiei Ion Petolea din str. Șelari nr. 11, sustrăgînd mai multe obiecte de valoare. Trezită din somn și încercînd să reacționeze,

victima A.D. a fost lovită la cap cu un obiect contondent, după care agresorul a reuşit să dispară. Transportată în stare gravă la Spitalul de Urgenţă, victima a decedat în cursul nopţii. Semnalmentele infractorului; Înalt, masiv, faţa rotundă. Poartă un trenci de culoare deschisă, şapcă şi fular roşu. Cei în măsură să ofere vreo relaţie, sînt rugaţi să anunţe la I.M.M.B., Tel. 22.22.22.

Azimioară lasă să-i cadă ziarul din mînă. Se aşeză încet pe divan, ca şi cum picioarele nu l-ar mai fi ajutat.

Grecu zîmbea ironic. Consultîndu-şi unghiile, Cocoşatul întrebă neglijent:

— Ce ai de gînd?

Locotenentul înghiţi în sec, apoi bravă, dînd glasului modulaţii nesigure:

— Ei şi? Ce, parcă numai eu sînt gras şi cu faţa rotundă? Schimb ţoalele, domiciliul şi trag la umbră. Am cu ce!

— Serios? Atunci du-te! Mi-e însă de băieţii ăştia. Le-a intrat un număr de telefon în cap şi-i mustră conştiinţa. Aşa-i, băieţi?

Azimioară şopti obosit:

— Vedeţi cum veniţi la vorba mea? Cînd sînt doi pe acelaşi pont, unul toarnă. Dar mie nu mi-e frică, fraţilor! Nu mi-e frică şi am să vă spun de ce.

— Ia spune!

— Acilea n-o să chemaţi sticleţii. Înseamnă să vă arătaţi mutrele şi sediul. Şi atunci ce o să faceţi? O să le daţi adresa mea? N-aveţi decît! Or s-o scarmene niţeluş pe madam Lenuţa. N-o să-i strice! Şi pe urmă, oi găsi eu un prietenaş să zică: „Lăsaţi-l, neică, în pace. În noaptea cu pricina a băut cu mine şi alde văru-meu. Uite, e martoră şi femeia..." Aşa-i că la asta nu v-aţi gîndit?

Cocoşatul îşi scoase port-vizitul. Luă două fotografii şi i le puse pe colţul mesei fără să spună nimic.

Era Azimioară. Stătea în faţa café-barului de lîngă bloc, privind puţintel în stînga. I se vedea bine profilul. În cea de a doua, fusese surprins ieşind din clădire cu servieta în mînă. Instantaneul reuşea să sugereze ceva din panica omului încolţit, care caută disperat scăpare.

Fotografiile le luase desigur Spînaticul. Tot el alertase banda, în timp ce locotenentul se afla sus, cu Moşoianu, comunicînd de la telefonul public instalat la intrarea blocului. Aşa izbutise Grecu să-l preia în locul colegului de la miliţie, stîrnind o coincidenţă stupidă. Ridică ochii.

— Ce-i cu astea?

— Vrei să-ţi explic? Cocoşatul se ridică cu mîinile în buzunare. Grasule, am pierdut destul vremea. Problema e simplă. Ori eşti băiat înţelegător, ori mîine dimineaţă fotografiile ajung la miliţie. Alege!

Locotenentul îl privi sumbru, pe sub sprîncene:

— Ce înseamnă băiat înţelegător?

— A, ai şi ales?

— Am întrebat ce înseamnă băiat înţelegător.

— Să ne ajuţi într-o afacere.

— Una singură?

— Mai pui şi condiţii?

— Vreau să ştiu precis ce trebuie să fac ca să-mi daţi fotografiile.

— Să ne ajuţi. O dată, poate de două ori. Ai să fii mulţumit. Ei, ce zici?

— Ce să mai zic? Asta e!

— Am ştiut că eşti băiat inteligent, Grasule. Ce ziceţi, bem ceva?

Jean, cu o expresie de beatitudine, se precipită spre oficiu. Aduse în cîteva clipe pahare şi o sticlă de coniac.

Cocoşatul îşi şterse buzele cu o batistă fină de olandă, apoi îmbrăcă pardesiul.

— Care-l ia la el? După chestia din ziar nu poate să se întoarcă acasă.

Jean se oferi fericit:

— Îl iau la mine, Bătrîne. Am spaţiu!

Azimioară părea amorţit. Nu reacţionă. Cocoşatul avu o scurtă ezitare.

— Bine! se adresă apoi locotenentului: Uite, nişte bani, să ai de cheltuială. Nu-i sănătos să schimbi acum obligaţiile şi nici să vinzi din boarfe.

Ieşi. În spatele lui, glasvandul se închise fără zgomot.

Jean îl luă pe Azimioară pe după umeri.

— Nu fi fraier, mă! Bătrînul nu-i calic şi are cap. N-a căzut nimeni pînă acum . . .

Grecu se întoarse.

— Băieţi, facem curat şi-o întindem. Liber pînă mîine seară.

— Ura! ţipară Jean şi Dudă. Tragem un chef la Nicu.

Locotenentul se apropie de fereastră. Frunze ude, lipicioase, izbeau geamul. Picăturile de ploaie se prelingeau pe sticlă ca o dîră de lacrimi. Întoarse capul. Oamenii trebăluiau prin odaie. Spînaticul, lipit de zid, îl aţintea cu privirea lui decolorată. Azimioară simţi un fior rece. În expresia Spînaticului era ceva intens, ceva greu de definit, ceva fanatic. Şi privirea concentrată era anormală. O privire dementă care înţelege . . .

Locotenentul se desprinse de fereastră. Spînaticul îi şopti lui Dudă:

— N-a făcut bine Bătrînul . . . Omul ăsta nu-mi place.

* * *

Sîmbătă seara, tîrziu. Soţii Dăneţ împreună cu familia Pop urmăriseră emisiunea de la televizor, apoi zăboviseră discutînd lucruri indiferente, cotidiene, la un păhărel de lichior. Doamnele schimbară amabilităţi, reţete, formule magice de dulceţuri ori de scos petele de rugină, bărbaţii depănară amintiri comune. Copilăria în satul ardelenesc, evocată cu nostalgii specifice celor înstrăinaţi, anii de front, isprăvi pline de vitejie ori numai hazlii.

Soţia maiorului, scundă, rotofee, numai cîrlionţi, se ghemuise în fundul canapelei astîmpărîndu-şi cu palma grăsulie căscatul. Se gîndea la meniul de a doua zi: „tocăniţă? papricaş? . . .“

O privea atent pe Angela, toropită şi ea de oboseală, gata să aţipească, recepţionînd vag frînturi din discuţia bărbaţilor. Maiorul rîdea încetişor, sorbindu-şi lichiorul fără să ia paharul de la gură. Sebastian povestea ceva despre nemţi, spioni parcă . . .

„Iar despre război . . .“

— Ajung ăia în Statele Unite, continuă expertul, nu ţin minte ce orăşel, îmi scapă numele. Unul din

fritzi intră în primul *drugstore* să-şi cumpere un aparat de ras, ridică mîna şi urlă salutul nazist.

Încercînd să reproducă momentul, Sebastian Pop sări pe neaşteptate în picioare, răcnind din toate puterile:

— Heil!

Smulsă din reverie, doamna Dăneţ tresări speriată, stăpînindu-şi bătăile inimii.

— Ce-ai păţit?

Tresări violent şi Angela, aproape adormită. Trupul ţîşni înainte, gata să cadă, bătînd aerul cu braţele.

Începură să rîdă. Sebastian îşi luă nevasta de mijloc şi o sărută delicat pe frunte.

— Te-ai speriat, Ţumpi? Iartă-mă. Povesteam chestia aia cu operaţia *Pastorius*. E colosală!

Umplură din nou paharele. Telefonul începu să sune. Instinctiv, doamna Dăneţ privi pendula. Aproape douăsprezece.

„Nu mai pleacă ăştia? . . ."

Maiorul trecu dincolo, ridicînd receptorul.

— Ce-i Moşoianu?

— Am depistat sediul bandei.

Capitolul 7

O ABSENŢĂ CE AR PUTEA FI MOTIVATĂ

La ora nouă dimineaţa, directorul Dinu Holban convocă personalul de specialitate al muzeului.

Pleşa lipsea şi Holban se cam strîmbă. Teodosiu

propuse să fie aşteptat, iar după o jumătate de oră opină pentru începerea şedinţei.

Holban mototoli spasmodic hîrtiile de pe birou şi izbucni într-una din frecventele sale crize de isterie, generate totdeauna de impresia că persoana ori dispoziţiile îi sînt ignorate.

— Este ultima oară cînd lucrez cu acest specimen totalmente lipsit de simţul răspunderii!

Teodosiu, care mai văzuse şi altele, îşi ascunse zîmbetul sub o mînă gînditoare. Îl cunoştea bine pe Holban. Influenţabil şi complet lipsit de discernămînt în aprecierea oamenilor, accepta necondiţionat opinia generală. Putea înghiţi fără ezitare cele mai mari măgării, dacă despre persoana în cauză s-ar fi găsit măcar doi indivizi care să afirme că e capabil, inteligent şi mai cu seamă bine văzut. Pe buze îi apărea atunci cuvîntul „indispensabil", pronunţat cu emfază alături de îngăduitorul „e un original, ce vreţi!". Urma o disertaţie retorică, stufos presărată cu pilde, despre curiozităţile oamenilor de talent.

În legătură cu Pleşa, cineva din conducere afirmase cîndva că este un mare specialist. Holban, pînă atunci sîcîit şi contrariat de neconformismul restauratorului, dădu convins din cap. Peste noapte, Pleşa deveni „o capacitate" şi, în consecinţă, indispensabil. Era solicitat pentru cele mai mărunte achiziţii, consultat uneori chiar în probleme de ordin administrativ.

Teodosiu căscă pe furiş, privind pe fereastră. Crengi goale, contorsionate, pe un cer de plumb. Se cutremură ca de o presimţire şi spuse moale:

— Să-i dăm un telefon! E ridicul să-l așteptăm atîta.

Dinu Holban, în fața ferestrei, se lăsă ușor din genunchi și ridică degetul gros în sus, semn că se află pradă unei mari surprize ori că are o idee.

Secretarul prefera din toată inima prima ipoteză.

— Vine doamna Pleșa, izbucni în sfîrșit directorul.

Luă repede loc în spatele biroului, pipăindu-și nodul de la cravată cu o expresie marțială.

Teodosiu, răsturnat neglijent în fotoliu, îl privi abstract: „Pentru gîsca aia îndopată . . .".

Îi venea să doarmă, cuprins de o toropeală leneșă. O lene de toamnă, cu străzi ude și un cinematograf de cartier, unde rulează în continuare un film prost cu peisaje exotice.

Doamna Pleșa irupse pe ușă, congestionată și transpirată. Purta o pălărie caraghioasă, niște terase de fetru în ordine descrescîndă.

Holban îi sărută mîna, grațios.

— Eram impacientați, scumpă doamnă, de întîrzierea soțului dumneavoastră.

Femeia începu să plîngă cu sughițuri. Pe pielea roșie, întinsă de grăsime, lacrimile se rostogoleau repede, în boabe limpezi.

— Credeam că e aici.

— Aici?

Directorul căscă ochii mari.

— Aici? Cum să fie aici?! se minună el, ca și cum presupunea în sine ar fi fost absurdă. V-a spus el că e aici?

Femeia clătină din cap. Vru să vorbească, dar sufocată de lacrimi nu izbuti.

Teodosiu, în fond indiferent, îi atinse mîna cu compasiune amabilă.

— Liniștiți-vă! Este probabil o neînțelegere.

Doamna Pleșa își retrase brațul, mușcată parcă de șarpe. Îl privi sălbatic pe secretar, cu silă necamuflată.

— A plecat aseară.

— Aseară?! se miră Holban.

— Da, aseară. Mi-a spus că l-ați chemat dumneavoastră să lucrați împreună.

— Eu!?!

— Da, dumneavoastră. Doar nu era prima oară.

— Nu era prima oară?

Uimirea directorului mergea în crescendo.

— Nu era prima oară că lucra noaptea cu dumneavoastră.

Holban își privi colaboratorul, cerîndu-i ajutor.

— Să vedem ce are de spus doamna, interveni acesta plictisit. Din cîte am înțeles, Pleșa a dispărut.

Văzînd expresia de groază care descompusese chipul femeii, secretarul înțelese că a gafat. Doamna Pleșa era îngrijorată în general de lipsa bărbatului, fără ca neliniștea să ia forme concrete.

— Ce prostie! exclamă Holban.

Teodosiu ridică din umeri: „Descurcați-vă singuri! . . ."

Directorul se interesă.

— La ce oră a plecat de acasă?

— La zece. A precizat că nu v-a întîrzia mult peste miezul nopții. L-am tot așteptat.

— V-ați interesat pe la rude?

— N-avem pe nimeni, sughiță femeia. Doar o nepoată la Vatra Dornei.

— Nu cred să fie acolo, opină fără umor Dinu Holban, şi tocmai de aceea intervenţia i se păru lui Teodosiu de un comic irezistibil. Sugeră:

— Poate a înnoptat la vreun prieten.

Soţia restauratorului îşi şterse nasul:

— Nu întreţinem relaţii cu nimeni. Şi apoi repede, ca pe o justificare devenită refren: oamenii sînt răi şi invidioşi, se ţin numai de intrigi. Eu mi-am terminat treaba, cîrpesc un ciorap, o haină, deschid un ziar . . .

Secretarul strîmbă imperceptibil din nas. Femeia era de un didacticism vulgar, pe care nici măcar nenorocirea nu-l atenua.

„Nenorocirea! Hm, curios, de ce se gîndea la o nenorocire?" Şi realiză brusc: Se gîndise tot timpul la o nenorocire.

Holban se ridică:

— Trebuie să telefonăm maiorului Dăneţ. E limpede!

„E limpede! Ce anume e limpede pentru prostul ăsta?" se întrebă Cezar Teodosiu.

Capitolul 8

EXPLICAŢIA UNUI FURT INEXPLICABIL

Maiorul Dăneţ, sprijinit de un stîlp indicator, privea forfota din jurul cadavrului frecîndu-şi gînditor bărbia aspră.

Procurorul Ştefănescu, suplu şi elegant, se apropie. Raglanul italian, croit lejer, cădea bine pe silueta uşor adusă din umeri.

„Seamănă cu ăla, actorul de cinema, cum naiba îi zice? Clarck Gable! O mai fi trăind?", gîndi Dăneţ.

Ştefănescu scoase o ţigară, ferind de vînt focul brichetei.

— Cine-i puştiul cu părul creţ?

— Reporter la „Magazin arheologic".

Mihai îşi introduse aparatul de fotografiat în etu-ul de piele.

— Cred că am făcut cîteva clişee bunicele.

— Nu trebuia să-ţi baţi capul. Ţi-ar fi dat ai noştri tot ce ai nevoie.

Procurorul surîse uşor. Încercă să angajeze o conversaţie amabilă.

— Ce impresie v-a făcut . . . şi desenă cu mîna împrejurimile, cadavrul lui Pleşa strivit lîngă şina de cale ferată.

— L-am mai însoţit pe tovarăşul maior, spuse reporterul. Evident, nu te poţi obişnui niciodată cu crima, cu consecinţele ei. Deşi aici, sînt convins, este vorba de o sinucidere. Mă gîndesc fără să vreau la Ana Karenina . . .

— Poate să iasă un articolaş frumos din chestia asta, observă sarcastic Dăneţ. Cuprins de remuşcări, infractorul se aruncă sub roţile trenului. Ori, poate, înşelat de nevastă, treabă care se întîmplă foarte rar . . . restauratorul îşi caută izbăvirea apelînd la serviciile CFR. Bine adus din condei şi cu ilustraţii pe cinste, stoarce lacrimi garantat.

Procurorul rîse.

— Totuşi, făcu ofensat Mihai, împrejurările sinuciderii, au fost stabilite în mod clar.

— Adică?

— Dispariţia lui Pleşa, pretextînd că are de lucru cu directorul muzeului, natura morţii... Cine asasinează îmbrîncind victima în faţa trenului, cînd cu un revolver totul se rezolvă simplu şi dacă vreţi... curat?

— Iată un raţionament perfect! conchise procurorul ascunzîndu-şi zîmbetul.

Maiorul îşi aranjă fularul la gît. Începuse să plouă.

— Măi băiete, să ţii minte de la mine un lucru. Nu există sinucigaş care să reziste tentaţiei de a lăsa o scrisoare în urma lui. Omul se explică. Avem în noi superstiţia explicaţiei dinaintea actului suprem. A existat dintotdeauna. Creştinii i-au zis „ultima spovedanie". Alţii au botezat-o „memorii" ori au strecurat-o fin în paginile unui testament. Psihologia sinucigaşului este excesivă. Din momentul în care e decis să-şi pună în aplicare hotărîrea, încetează de a mai fi un om normal. Dar rămîne om. Cît ar fi de disperat, mai are suficient orgoliu pentru a se îmbăta de propriul său curaj. Nici un sinucigaş nu-şi socoteşte iniţiativa ca un act de laşitate şi, Dumnezeu să mă ierte, poate că-ţi trebuie oleacă de îndrăzneală ca să-ţi iei zilele. Acel frecvent „nimeni nu este vinovat de moartea mea" reprezintă, de fapt, „am avut curajul să mă omor. Ştiu că se va vorbi despre asta".

Reporterul făcu un semn vrînd să spună ceva. Dăneţ îl opri:

— Au fost şi sinucideri, desigur, cînd nu s-a găsit nici o scrisoare. Dar aceasta fie că a fost sustrasă de familie din diverse motive, fie că n-a putut fi găsită.

— Deci dumneavoastră aveţi certitudinea că Pleşa nu şi-a luat zilele, conchise Mihai.

— Da, băiete. Lipsa scrisorii reprezintă doar argumentul de ordin formal. Pleşa nu s-a sinucis şi nici despre un accident nu-i vorba. Ia priveşte şinele.

— Asta fac de un ceas.

— Şi? Nu-ţi spun nimic.

— Ce să-mi spună?

— Vezi stratul ăsta subţire de rugină? Ei, bine, el mărturiseşte clar că linia ferată n-a fost folosită de cel puţin două sau trei zile.

— A!

— Păi vezi? Cei care au înscenat „accidentul" ori „sinuciderea" n-au ştiut de asta. L-au decapitat pe restaurator într-un mod oarecare şi l-au aruncat pe şină. „Descurcă-se ăia de la miliţie!" Am să cer confirmarea la Direcţia Generală a Căilor Ferate, deşi pentru mine nu încape nici o îndoială. Ei, eu am plecat. Ce faci, Ştefănescule, rămîi?

Procurorul ridică din umeri.

— Nu mai e cazul.

Maiorul deschise o umbrelă mare, popească, cu mînerul galben, tăiat ca un cioc de raţă. Încercă o satisfacţie amuzată cînd elegantul Ştefănescu îl luă de braţ, căutînd adăpost sub poala de mătase neagră.

*
* *

Procurorul Ştefănescu privi lung după Mihai, care se îndepărta sărind ca un ţap peste băltoace. Se ghemui şi mai mult la braţul maiorului, amintindu-şi asigurările vînzătoarei de la Consignaţia (o brună nostimă, puţin saşie) că pardesiul rezistă la umezeală, fără să-şi piardă „linia".

Se înserase. O seară bucureşteană, groasă, cu felinare strîmbe cocoţîndu-se pe pîrtii nesigure de lumină.

— Te grăbeşti?

— Nu, îngînă procurorul. De ce mă întrebi?

— Hai să facem cîţiva paşi pe jos şi te pun la curent cu toată tărăşenia de la muzeu.

Se înfundară în bulevardul pustiu, două siluete întunecate, mărunţindu-şi paşii sub coviltirul umbrelei. Prin ferestrele caselor juca o lumină albăstruie ca levănţica. Se deschiseseră televizoarele.

— Ţi-aminteşti? După constatarea furtului brăţării, comentam că sustragerea nu avusese loc în condiţii obişnuite, clasice. Cineva pătrunde într-un loc închis, forţează broasca printr-un procedeu oarecare, bagă obiectul în buzunar şi dispare fluierînd fals *Dunărea albastră*. Nu, organizarea pazei de la muzeu excludea categoric o combinaţie banală. Era cert că se găsise un truc, un truc formidabil care nu lăsa urme. Pleşa, manifestîndu-şi surpriza faţă de modestia făptuitorului care, avînd la dispoziţie o comoară se mulţumeşte doar cu subtilizarea brăţării, m-a apropiat de adevăr.

— Adică?

— E simplu! Cel care opera era obligat, prin specificul împrejurărilor, să se limiteze la un volum mic de obiect şi, desigur, la o greutate mică. În prima dimineaţă petrecută la muzeu, reporterul

a fost victima unor atentate. Concluzia? Dintr-un motiv sau altul, incomoda pe cineva de acolo. Am discutat cu fiecare în parte. Atenţia mi-a fost atrasă în primul rînd de secretarul Teodosiu. Un individ antipatic, dar total nevinovat. Un blazat cu replică promptă, un negativist cu veleităţi de mondenitate. Pus sub supraveghere, şoca printr-o existenţă costisitoare, aparent fără suport material. Informîndu-ne mai îndeaproape, am aflat că Teodosiu e clientul constant al Consignaţiei creîndu-şi venituri suplimentare din vînzarea bine dozată a obiectelor de artă din casă: icoane vechi, covoare, tablouri. Taică-său, Agop Teodosiu, avea pe vremuri un magazin de antichităţi pe Calea Victoriei, concurîndu-l pe Djaburov.

— Avea o nevastă superbă, remarcă procurorul.

— Cine?

— Djaburov ăsta. O brună cu ten diafan. Bărbatu-său o ţinea la casă. Atrăgea clienţii. De fapt, negustorul era pişicher mare. Îşi întindea persanele pe trotuar, să le calce lumea. Căpătau tentă de vechime şi, după cîteva luni, le vindea ca piese din secolul XVIII. Eram elev de liceu pe atunci.

— În ce-l priveşte pe Dinu Holban, reluă maiorul sîcîit puţin de întrerupere, încă nu sînt pe deplin clarificat. O constituţie firavă, un psihic versatil, aparent lipsit de personalitate. Pare îndrăgostit pînă peste urechi de o puştoaică care-şi bate joc de el. Îi dă întîlniri în locurile cele mai năstruşnice — Fîntîna Mioriţa, Grădina Zoologică, Cimitirul Bellu — şi nu vine. Dar nu-i mai puţin adevărat că datorită acestor rendez-vous-uri, Holban traversează „justificat" Bucureştiul sugerîndu-ne piste false.

Dacă el e omul pe care-l căutăm, joacă tare ... foarte tare.

Am citit materialele lui Mihai din ultimii ani. Intuiam că interesul acut al necunoscutului față de gazetar e legat de activitatea acestuia. Și nu m-am înșelat. Băiatul inițiase acum vreo trei ani rubrica *Pasiuni*. Iancu Pleșa o avea pe cea a porumbeilor. Creștea nu știu cîte perechi. Citind articolul, am înțeles. Revăzîndu-l, Mihai putea să-și amintească în ce împrejurare l-a cunoscut. Or, de asta îi era teamă restauratorului.

— De ce?

— Ei, bravo! Păi aici e tot trucul. Simplu pînă la neverosimil și sută la sută eficace. Nimeni nu putea ieși din depozit fără să treacă prin fața aparatului Röentgen ... afară de porumbei.

— Formidabil!

— Te cred. Brățara era alcătuită din mai multe elemente, ușor detașabile. Desprinzîndu-le, fiecare element era legat de piciorușul unui porumbel călător care-și lua zborul prin gaura de aerisire, spre locuința lui Pleșa din Tîncăbești, în virtutea instinctului lor. I-a adus frumușel într-o dimineață la muzeu, a descompus brățara la care avea acces în calitate de restaurator a încărcat „marfa" și cu asta basta! Aici intervine arheologul Damian. Posedă, ca și Pleșa, un soi de locuință de vară la Tîncăbești. Micile proprietăți sînt vecine, despărțite doar de un gard. Damian remarcă, într-o zi, ciudata escadrilă de porumbei, ștafeta ciudatului transport. Descoperă pietrele furate și și le însușește. Banda înțelege că autorul sustragerii nu poate fi decît Damian. Acționează deci în consecință: Recuperează bijuteria, apoi îl asasinează pentru a nu divulga trucul și, bineînțeles, numele lui Pleșa. Pe urma porumbeilor m-a dus și o pînză de păianjen ruptă, atîrnînd de tavanul depozitului. M-am frămîntat mult timp, fără să-mi explic fenomenul.

— Înțeleg, interveni Ștefănescu. Înainte de a evada prin gaura de aerisire, păsările au străbătut încăperea. Probabil una din ele a nimerit în pînză, ori pur și simplu a sfîșiat-o cu aripa.

— Evident. De ce l-au lichidat, e limpede. Omul făcea parte din bandă.

Tăcură un timp.

— Și acum, ce ai de gînd?

Maiorul ridică din umeri.

— O iau de la capăt. Rămase pe gînduri. Ar mai fi o pistă, cea care ține de trecutul lui Pleșa.

Își continuară drumul în tăcere. Ploaia despica ceața în fîșii lungi, înguste.

Capitolul 9

TADEUS? SILVESTRU? HOLBAN?

Din raportul locotenentului Marin Moșoianu

„...La orele 18,30, ospătarul Valentin Răpcău zis Dudă a intrat în blocul nr. 14 din strada Vlădoieni. De la domiciliul său din Calea Rahovei pînă la imobilul mai sus indicat — itinerariu parcurs

pe jos — n-a folosit nici un fel de eschive pentru a deruta un eventual filaj.

Raportînd cartierul, împrejurimile și amplasarea blocului la informațiile locotenentului Azimioară, se poate conchide în mod ferm că locul de întîlnire al bandei a fost reperat.

. . . .

În decurs de 45 de minute, respectiv pînă la ora 19 și 15 au intrat în imobil trei bărbați cu siluetă și statură aproximativ identică, suferind de aceeași malformație a spatelui: cocoașă. Cei trei în ordinea sosirii lor sînt Dinu Holban — directorul Muzeului de Arheologie, Gheorghe Silvestru, — portar la locuința defunctului Marius Damian, și Vladimir Tadeus — vînzător de ziare. Cel din urmă este o figură binecunoscută în cartier, perimetru în care își desface marfa.

Individul spînatic, cu figură spectrală, nu și-a făcut apariția.

Către orele 20,30, cei trei cocoșați au părăsit blocul separat, la scurte intervale. După 20 de minute a ieșit un grup de cinci persoane. Am identificat membrii bandei grație semnalmentelor comunicate de locotenentul Azimioară. Acesta a plecat însoțit de un individ masiv, desigur Jean.

Am repartizat sarcini distincte grupei operative în misiune, privind urmărirea și supravegherea fiecărui om, îndeosebi a celor trei cocoșați.

. . . .

Personal, m-am ocupat de Marina Nicolescu, femeia în compania căreia și-a petrecut ultima seară arheologul Marius Damian.

Locuiește pe strada Gramont în gazdă la văduva unui ofițer. Nu lucrează nicăieri. Din relatările vecinilor, reiese că duce o existență extrem de agitată. Este frecvent văzută întorcîndu-se acasă în zorii zilei. Amănunt interesant: totdeauna singură.

. . . .

Maiorul Dăneț atașă la dosar raportul locotenentului Moșoianu.

„Tadeus, Silvestru, Holban . . . Care din ei?“

*
* *

— Credeam problemele o dată pentru totdeauna limpezite, izbucni pițigăiat Dinu Holban, îndată ce se așeză. După cum dumneavoastră bine știți, eu sînt un om . . .

— Important și foarte ocupat, îl întrerupse Dăneț fără nuanțe particulare în glas. Știu.

Directorul muzeului rămase o clipă deconcertat, investigînd ironia, apoi renunță și continuă ambalat:

— Port o mare răspundere pe umerii mei. Nu o dată ni s-a atras atenția asupra fenomenului de educație al maselor, al factorului activ pe care — nu-i așa — îl reprezintă așezămintele de profilul nostru. Aducem un aport substanțial la opera de cultivare a tradițiilor și prețuire a tezaurului cultural-artistic. A fi sustras în astfel de momente activității mele, înseamnă . . . înseamnă . . .

— Ce înseamnă? se interesă maiorul calm.

— Nu văd motivul pentru care m-ați chemat aici. Cred că la muzeu puteam discuta la fel de bine.

— S-a întîmplat ca de astă dată să n-am eu timp, declară Dăneț. Și ar mai fi un motiv. Mă intere-

sează punctul dumneavoastră de vedere într-o problemă delicată care solicită în primul rînd discreție. În acest sens, muzeul nu era locul cel mai indicat.

— Mă rog, mă rog, făcu Holban țuguindu-și buzele concesiv.

— În legătură cu accidentul domnului Pleșa...

— Ce tragedie! se văietă emfatic Holban, izbindu-și palmele. Un om excepțional, o capacitate...

— Aveți dreptate, dar nu acesta este aspectul pe care voiam să-l dezvoltăm. S-au auzit glasuri, în sfîrșit, se insinuează că n-ar fi vorba de un accident.

— Crimă? se sperie directorul.

Maiorul zîmbi condescendent:

— Nu. Sinucidere.

Holban căscă ochii mari. Vroia să pară consternat și în priviri îi sclipea licărul acela specific, interesul avid pentru senzațional.

„Dacă simulează, conchise Dăneț, o face ireproșabil".

— Sînt consternat. Vă mărturisesc că nu m-am oprit nici o clipă asupra acestei eventualități.

Maiorul tuși ușurel, dregîndu-și vocea:

— Am încercat același sentiment. Tocmai de aceea am ținut să discutăm la modul confidențial.

— Nu văd în ce măsură vă pot fi util...

— Pleșa v-a fost un colaborator apropiat. Îl cunoașteți de ani de zile. În contextul relațiilor profesionale, oamenii — oricît de închiși ar fi — încep să-și depene necazurile, fac confidențe, cer sfaturi. Privind lucrurile din acest unghi, am sperat că ne-ați putea sugera o idee asupra motivului care l-ar fi determinat să se sinucidă.

— Îmi pare extrem de rău, dar realmente nu văd. Era un specialist excelent cotat, cîștiga bine, avea un mariaj perfect...

— Vedeți, îl întrerupse maiorul, tocmai aici e problema. Se pare că nefericirea conjugală l-ar fi împins la un act disperat. În fine, anumite incorectitudini ale doamnei Pleșa...

Holban care avea slăbiciune pentru genul retoric, izbucni:

— Cutremurător! Într-adevăr, viața îți oferă cele mai spectaculoase surprize. Cine și-ar fi imaginat...

— Dumneavoastră l-ați văzut în ziua nenorocirii. A lucrat la muzeu pînă în ultima clipă.

— Chiar așa, o natură moartă a lui Petrașcu...

— Gîndiți-vă bine. Nu v-a atras nimic atenția? Ceva special în comportarea lui, în felul lui de a fi...

— Absolut nimic. Rămase cu ochii pe figura lui Dăneț: Tovarășe maior, oare această discuție nu reprezintă o aluzie camuflată — se ambală — o insinuare de proastă calitate?

Dăneț clipi nedumerit:

— La ce vă referiți?

— Nu este exclus ca în rîndul salariaților mei să se fi strecurat — nu-i așa — și năpîrci, delatori ordinari. Poate s-a găsit cineva să vă sugereze că aș fi întreținut relații clandestine cu doamna Pleșa.

— Este o ipoteză pe care o aud pentru prima oară.

Holban se ridică roșu la față:

— Pe mine nu mă induceți în eroare. Țipă din senin: Fiecare individ are dreptul inalienabil la o viață personală. Numărul femeilor din anturajul meu este o chestiune care mă privește. N-aș fi cre-

zut niciodată că bîrfa va depăşi perimetrul dependinţelor de la muzeu.

Dăneţ îl măsură de astă dată sincer surprins. Îi venea greu să-şi imagineze că Holban se lua în serios, că altfel decît la modul anecdotic îşi putea da aere înţepate de Don Juan, se supăra pe prezumtiva impresie că ar fi crai.

— M-aţi înţeles greşit.

— Vă pot declara cu toată răspunderea că Pleşa s-a comportat absolut normal în ziua morţii sale.

Uimirea maiorului ajunse la maximum. Epuizîndu-şi vertiginos indignarea teatrală, Holban redevenise brusc, fără tranziţie, calm, amabil, firesc.

— Da... Aceasta ar fi o chestiune. A doua se referă la secretarul dumneavoastră, Cezar Teodosiu.

— Un băiat admirabil! exclamă directorul. Conştiincios, de gust, îşi cunoaşte meseria pe degete.

Dăneţ respiră adînc:

— Încerc anumite îndoieli în ceea ce-l priveşte...

Holban se revizui instantaneu:

— Ştiţi, s-ar putea să aveţi dreptate... Are încăpăţînări, uneori îl simt departe, detaşat de problemele majore ale muzeului, care — nu-i aşa — ne animă pe toţi. Şi apoi, de unde are, domnule, atîţia bani? Îşi umezi buzele: Toată ziua bună ziua la Capşa, cu baba aia Michetta ca şi cum nu i-ar putea zice cinstit, româneşte, Mihaela, ştofă englezească, ţigări străine. Să nu credeţi că am trecut indiferent pe lîngă problemă. Am discutat şi cu preşedintele sindicatului. Eu, în calitate de director sînt obligat să cunosc viaţa angajaţilor mei. Rîse: Să-i păstoresc!

— Îmi pare bine, domnule Holban. N-am greşit adresîndu-mă dumneavoastră.

— Vă stau la dispoziţie.

— Ieri seară, inventă maiorul, Teodosiu a făcut o vizită într-un imobil de pe strada Vlădoieni. Mai exact la numărul 14.

Holban se înecă. Începu să tuşească cu convulsii şi Dăneţ îi întinse un pahar cu apă.

Bolborosi:

— Nu cunosc cartierul.

— Exclus! După circa o jumătate de oră, aţi intrat dumneavoastră în bloc. Mă gîndeam că poate aţi dat curs aceleiaşi invitaţii. Cum pe bunăvoinţa lui Teodosiu nu pot sconta, am fost convins că vă pot cere o mînă de ajutor fără să mă refuzaţi.

Îi zîmbi serafic.

— Mă rog... Nu ştiu unde a fost Teodosiu... În ce mă priveşte, am făcut o vizită de o anumită factură. Îşi recăpătase siguranţa: Este vorba despre o femeie...

— A, da.

— Numele — e uşor de priceput — nu-l pot da. Sînt un gentilom, şi nu înţeleg să compromit — nu-i aşa — o femeie căsătorită.

— E limpede. Eu însă îmi pot îngădui s-o numesc. Doamna Ileana Stratulat de la etajul III. Mă înşel?

Directorul lăsă jenat capul in jos:

— Cum aţi aflat?

— Mă obligă profesiunea. Deci e adevărat...

— Da.

— Nu, domnule Holban. Nu este adevărat. Pe

strada Vlădoieni numărul 14, nu locuieşte nici o doamnă cu numele de Ileana Stratulat.

*

* *

Maiorul Dăneţ pătrunse într-un culoar îngust, slab luminat. Mirosea a stătut şi a mucegai, izul caracteristic spaţiilor unde soarele nu pătrunde niciodată. Bîjbîind de-a lungul coridorului, cu încăperi de o parte şi de alta, — un bloc vechi în care odăile fostului personal de serviciu fuseseră prevăzute la subsol, separat de apartamentele stăpînilor — Dăneţ îşi zise că se putea imagina lesne psihologia diverşilor locatari.

Din odaia portarului, ultima lîngă spălătorie, se auzea muzică. Maiorul bătu în uşă şi cineva umblă la sonor. Mai răzbăteau sunete vagi, în surdină. Cocoşatul deschise, cu oarecare întîrziere şi se opri în prag nedumerit. Apoi trăsăturile i se destinseră şi omul zîmbi convenţional:

— Dumneavoastră . . .

Intrînd în odaie, maiorul avu impresia certă că cineva, o femeie părăsise precipitat încăperea. Încercă să-şi analizeze sentimentul privind uşa din peretele opus, acoperită cu o perdea de creton.

— Unde dă?

— În curtea interioară.

Portarul avea o faţă blajină cu ochi obosiţi, în care se citea un soi de indiferenţă, poate resemnare. Degetele lungi, osoase, se crispaseră imperceptibil, zgîriind faţa de masă.

— Am impresia că te-am deranjat, observă Dăneţ. Aveai musafiri.

Cocoşatul zîmbi umil:

— Da de unde, da de unde . . . Adăugă repede, trăgînd de pieptii flanelei: Pe semne, tot pentru domnul Damian, Dumnezeu să-l ierte, aţi venit. Pe doamna au internat-o azi la spital. N-o mai duce mult . . . Era tare cumsecade. Cînd aveam timp o mai serveam: Lapte, sifoane, gazeta . . .

— Bănuiesc că faci servicii şi pentru alţi locatari.

Se uită prin încăpere, un interior cu mobilă multă, de duzină, simetric repartizată. Televizorul uriaş, obiectul cel mai important, pus la vedere, funcţiona. Crainica vorbea şi zîmbea cu o expresie caraghioasă căci nu se auzea nimic din ce spune.

„Probabil aşa ne văd pe noi surzii" . . . gîndi amuzat Dăneţ.

— Pentru vreo doi-trei mai vechi în bloc. N-am timp şi nici sănătatea nu mă ajută. Cum dau ploile mă năpăstuieşte rău reumatismul. Abia mă mişc . . .

— Ar trebui să te menajezi, declară cu compasiune maiorul. În locul dumitale aş renunţa barem la drumuri. La urma urmelor, nu eşti obligat să faci şi comisioanele locatarilor. Acum o săptămînă te-am văzut în Balta Albă — locuiesc în cartier . . .

Silvestru îl întrerupse dînd din cap:

— M-a rugat domnul Stănescu de la V să duc un pachet. O mătuşă de-a dumnealui, stă pe Copăceni . . .

— Vezi? Mai alaltăieri erai pe la Pache.

— Aşa e.

— Aseară pe strada Vlădoieni . . .

Portarul îşi ridică ochii.

— Aseară am stat în casă.

Îl privea țintă urmărindu-i crispat reacțiile.

— Serios? făcu Dănet simulînd uimirea omului onest surprins. Am avut impresia că te-am văzut în oraș.

Omul rise silit, parcă rușinat·

— Nu-i greu să ți se pară. Noi ăștia ... cu gheb semănăm toți.

Era prima aluzie la infirmitate.

— Ia te uită! Puteam să jur că ești dumneata. Mergeam pe Vlădoieni și deodată văd un bărbat ... Dănet ezită imperceptibil: de statura dumitale. Pînă să-l ajung, dispăruse ca o nălucă.

— N-am fost eu ăla, domnule ... O întîmplare ... Nici nu știu unde vine strada asta ...

— Pe lîngă Mitropolie, cum treci de Enăchiță Văcărescu. Trebuie să fi reținut: în colț, vizavi de blocul în care ai intrat, vinde ziare un om care-ți seamănă.

— Tot cocoșat, vreți să spuneți, zîmbi trist Silvestru.

— Ei, vezi că ți-ai amintit!

— Nu, n-am fost eu ... Părea din ce în ce mai neliniștit: Era urît, burnița ... Nu m-am dezlipit de televizor.

„Pun rămășag c-o să-mi spună ce-a văzut" ...

— A fost un film frumos cu muzică, pe urmă romanțe ...

— Mă rog, n-are importanță. Bănuiam că aveai vreo cursă de făcut, cine știe ... Improviză: Probabil ai asistat la scandal, dacă zici c-ai stat acasă. Ce-aveau, domnule, de împărțit?

Omul înghiți în sec și îngăimă:

— Care scandal?!

— Cum? N-ai auzit nimic? Păi a fost tevatură mare. S-au bătut ca chiorii.

Cocoșatul își șterse palmele transpirate, netezind fața de masă.

— Habar n-am avut ...

— Nu se poate! exclamă Dănet. Glumești! Au chemat și miliția.

— Dumneavoastră știți mai bine ... Eu acum aud prima oară ...

— În fine, te-o fi prins somnul. Am ghinion. Mă interesau amănunte. În dumneata aveam încredere. Om serios, cinstit ...

— Îmi pare rău, domnule.

— Ei lasă, îl liniști Dănet privindu-și ceasul. O să mai trec pe aici, poate afli cîte ceva. Se ridică: zici că te găsesc acasă la orice oră ...

— Orice oră, domnule. Orice oră, repetă ca un ecou portarul.

Dănet surîse privindu-l țintă în luminile ochilor:

— Nu-mi place să deranjez.

Se apropie de fereastră. Mîngîie delicat planta din ghiveci, o amaryllis cu frunze lungi, foarte verzi. Florile roșii fuseseră rupte de curînd. Din tijele înjumătățite curgea încă o sevă groasă de consistența laptelui de cocos. Dacă cineva ar fi operat uscăturile, atunci tulpina ar fi fost smulsă de jos de la rădăcină.

— Fac frumos pe o rochie de seară, șopti maiorul. Nu-i așa? Trebuie să fie brună ... Poate am noroc s-o cunosc data viitoare.

* * *

Marina îşi roti ochii prin holul restaurantului. În fața măsuțelor joase, sorbind din pahare cu picior, bărbați și femei discutau în șoaptă aferată. Chelneri stilați se mişcau neauziți, se aprindeau țigări lungi cu filtru alb, plutea o aromă constantă de parfum bun.

— Am întîrziat mult? Şi făcu să-i scapere scînteile din urechi.

Bărbatul zîmbi:

— Important e că ai venit.

O ajută să-şi scoată mantoul. Două amaryllis enorme însîngerau pieptul rochiei de catifea neagră...

*
* *

O locuință veche care în cîțiva ani avea să fie demolată. Marchiza din sticlă opacă, galbenă și roşie era știrbă. Acolo unde cioburile lipseau, praful intra nestingherit, adăstînd crustă groasă pe frunzele rupte ale cactusului neîngrijit. Pe un carton alb prins într-o pioneză era caligrafiat cu înflorituri și bibiluri numele proprietarului: Vladimir Tadeus.

„Interesant, reflectă maiorul Dăneț. Toți cocoșații scriu la fel. Aceleași zorzoane, mereu aceleași bucle complicate, aceleași majuscule excesiv ornate, adaosuri estetice cu ceva din pitorescul vechilor papirusuri, dar și din stîngăcia epistolelor de amor de un anumit gen: *Du-te carte du-te la Gigel și-l sărută*... Chenarul din flori și inimioare e tras în cerneală roșie. Din literele începutului de vers cad picături grele de sînge..."

Omul îl introduse înăuntru fără să manifeste vreo curiozitate specială. Peste cartea rămasă deschisă trase o cuvertură şi-l invită să ia loc în fotoliu.

— Cu ce vă pot fi de folos? se interesă cocoșatul. În glasul subțire stăruia o umbră de zîmbet.

Maiorul privea în jurul său nedisimulîndu-și uimirea. Un interior de-o eleganță apusă. Cel mai mult îl surprinse biblioteca. Autori pretențioși, mărturisind gusturi rafinate, o pregătire intelectuală superioară: Spinoza, Kant, Locke, Descartes...

— Pun pariu că știu la ce vă gîndiți, exclamă cocoșatul, urmărind privirile lui Dăneț.

— Sînt gata să recunosc dacă ați cîştigat, surîse maiorul.

— Vă întrebați — Tadeus trase adînc din țigară — cum se împacă tot ce vedeți în jurul dumneavoastră cu actuala mea ocupație: Vînzător de ziare. Chicoti: Vînd ziare! E nostim. Nu-i așa? Cea mai bună glumă.

— Pe cine vreți să păcăliți?

Cocoşatul îşi muşcă buza de jos. Avea un chip inteligent, osos cu maxilarul inferior repezit caracteristic înainte. Ca și cum ghebul înfipt în ceafă îl împingea.

— Pe mine!

Dăneț dădu la o parte cuvertura și luă cartea în mînă. „Un om sfîrșit" de Papini în traducerea lui Călinescu.

— Un autor greoi și nu prea ortodox, comentă abstract.

Aruncă volumul pe pat și oftă:

— V-ați gîndit vreodată că scormoniți o rană împiedicîndu-i sadic cicatrizarea? V-ați gîndit că de

fapt nimeni nu este vinovat? Lumea, cei din jur, eu în ultimă analiză?

— Dar cine? țipă cocoșatul. Eu?! Eu sînt vinovat?

— Creștinii i-au spus destinul. Azi, termenul mi se pare depășit. Să-i zicem întîmplarea. O întîmplare nefericită. Există drame mai grave.

— Mai grave... Ochii lui Tadeus luceau și Dăneț își zise că infirmul evoluează, pe un teren familiar, dezvoltă un subiect pe care singur sau cu alții l-a disecat de nenumărate ori de-a lungul anilor, în nopți de insomnie ori zile însorite cînd oamenii se duc la ștrand sau își dau întîlniri romantice la șosea printre boschete de trandafiri... Ce poate fi mai grav? întrebă cocoșatul. Se oprise în mijlocul camerei gesticulînd cu mîinile lungi care-i ajungeau aproape de genunchi: Un cancer? Un accident? Adulterul vulgar? Pușcăria? Ce?!

— Ajung și astea, nu credeți?

Îl lăsă să se epuizeze, conștient că mogîldeața din fața lui, încearcă o voluptate perversă autoflagelîndu-se. Iar satisfacția de a fi ascultat, auzit — un prilej presupunea Dăneț, nu prea frecvent — îi înflăcăra obrazul palid. Frazele se rostogoleau perfecte, limpezi, trădînd obsesia, gîndul fix de mult formulat. În fond, omul nu cerea decît un interlocutor, iar maiorul se întreba scrutînd fizionomia lui Tadeus (îi dădu 40 poate 45 de ani) cum de pînă la vîrsta aceasta nu se obișnuise cu propria infirmitate.

Desigur, se așteptase la un caracter deformat, defectele fizice, mai ales congenitale, îți mutilează sufletul, dar nu la o reacție proaspătă ținînd direct de invaliditate. Acesta era un simptom adolescentin pe care anii, în general, îl transformă. Cu vîrsta, infirmii

devin răi sau bigoți, caustici, fataliști, dificili complexați, dar în cele din urmă se resemnează ducînd mai departe doar tarele generate de însemnul fizic. Era un adevăr banal și acum, contrazis cu brutalitate, Dăneț se simțea derutat, zicîndu-și că existența lui Tadeus în aceste condiții e un blestem.

— Ajung și astea... hohoti cocoșatul. Așa ați spus. Nu vă dați seama cît e de ridicol? Toți, toți aveți dreptul la o fărîmă de fericire: o clipă, o lună sau un an. Eu n-am rîs niciodată. Am rînjit. M-am născut cu gheb și am să mor cu el. Nici măcar cînd dorm nu-l pot abandona. Și culmea, în fiecare vis, de fapt coșmar, există cîte o oglindă. O oglindă tridimensională. Evit să mă uit, și totuși nu știu cum naiba ochii îmi alunecă. Cutia se vede monstruos, hidoasă, și mai mare. Cînd eram copil, mă gîndeam intens înainte de a adormi la Feți Frumoșii lui Ispirescu. Ceream atît de puțin!. Un vis cu spatele drept. Atît! N-am izbutit niciodată.

— Mda... Maiorul își îndreptă verigheta pe inelar: Vă gîndiți prea mult la povestea asta.

— Mi-ar place să știu cum aș fi putut proceda altfel. Oamenii nu mă văd niciodată pe mine. Îmi văd cocoașa. La școală, în facultate, profesorii se uitau peste creștetul meu, mă ascultau plini de menajamente ca și cum capul mi-ar fi fost bolnav, nu spinarea. Îmi dădeau drumul și atunci cînd habar n-aveam de materie: „Bietul de el..." Se schimbau priviri compătimitoare, și-și închipuiau despre ei că sînt mari pedagogi. Colegii nu crîcneau. Aș fi preferat să mă persecute. Înțelegeți? Își aduse capul între umeri: Prima întîlnire cu o femeie... Ce femeie! O prostituată vulgară, beată culeasă din-

tr-un parc. Ploua... Era frig. Am intrat în casă. Am început să mă dezbrac. Şi atunci... Atunci a întors capul. Auziţi!? Ea a întors capul. Pînă şi nenorocitei ăleia îi era scîrbă. Şi vreţi să-l compătimesc pe unul care moare călcat de tramvai?

— Domnule Tadeus, spuse încet maiorul. Am considerat totdeauna că în viaţă însuşirea de seamă este să ai simţul proporţiilor. A încadra exact un fenomen, a-i da importanţa cuvenită, fără exagerări şi fără minimalizări. Aceasta este poate înţelepciunea şi aici păcătuiţi dumneavoastră: amplificînd. Umflaţi artificial un balon, suflaţi în el din răsputeri şi apoi vă plîngeţi că aţi obosit. Indiscutabil, dumneavoastră atrageţi atenţia. Oamenii se uită curioşi la cei care nu le seamănă. În funcţie de simplitatea lor, această curiozitate poate deveni supărătoare. Sînt de acord. Vă amintiţi probabil de nuvela lui Maupassant. Nu reţin titlul. Negresa adusă într-un sat de către logodnicul ei. Nu mai vorbesc de reacţia sătenilor. Dar se pare că şi calul a luat-o la goană într-un mod, în fine, să-i zicem cam nărăvaş. Dar odată consumat ineditul, lucrurile nu mai prezintă importanţă. Dumneavoastră v-aţi uitat prea des în oglindă ignorînd satisfacţiile imediate care vă stau la îndemînă. Am înţeles că aţi isprăvit o facultate...

— Trei. Am trei licenţe. Ei şi?

— Probabil că eu sînt un bărbat lipsit de imaginaţie de vreme ce nu înţeleg cum un intelectual subţire naufragiază într-o ocupaţie care, fără a avea nimic degradant în sine, presupune o pregătire mai modestă.

Tadeus ţîşni în picioare:

— Asta e răzbunarea mea! Rînji: Răzbunarea cocoşatului...

— Nu înţeleg. Pe cine anume vă răzbunaţi?

— Pe mine! Barem să beau cupa pînă la fund... Să mă înec în amărăciune, în umilinţă... Să-mi ajungă pentru alte şapte existenţe...

„Ce-i cu ăsta?" se miră Dăneţ.

— Interesant. Şi vă simţiţi mai bine?

Cocoşatul nu răspunse. Se întunecase iar la faţă. Flacăra din ochi se stinsese.

— Ce vreţi de la mine?

Maiorul respiră adînc:

— Aveţi dreptate. E tîrziu. Ce-aţi căutat ieri pe strada Vlădoieni la numărul 14?

— Am clienţi acolo în bloc.

— Din cîte sînt informat n-aveaţi mapa cu jurnale la dumneavoastră.

— Am fost să-mi încasez banii, nu să distribui gazetele.

— Da... Da... Da... făcu maiorul pe gînduri, întrebîndu-se brusc dacă divagaţiile cocoşatului nu constituiseră un subterfugiu lăsîndu-i timp să se gîndească, să-şi recapete suflul. Probabil aveţi clienţi şi în imobilul alăturat, adică în general pe toată strada. Aşa se obişnuieşte...

— Nu mă supun normelor cotidiene. Am clienţi doar la numărul 14.

— Sînteţi amabil să-mi spuneţi cine sînt?

— Nu-i ştiu după nume. Sun la uşă sau pur şi simplu vîr ziarul dedesubt.

— Foarte bine. Mă mulţumesc cu numărul apartamentului.

— În fond de ce mă suspectaţi? se înfurie Tadeus. Sînteţi la mine de două ceasuri şi nici măcar nu ştiu ce mi se reproşează.

— Absolut nimic. Puteţi fi însă convins că nu v-am deranjat degeaba. La ce apartamente spuneaţi că locuiesc abonaţii dumneavoastră?

— 22, 23, 24.

— Deci acelaşi etaj.

— Exact. Nu sînt obligat să fac oficiu pentru tot blocul, sper.

— Cred că vă daţi seama că este o chestiune care poate fi verificată în mai puţin de jumătate de oră. Mai gîndiţi-vă...

Tadeus se strîmbă:

— În sfîrşit, am ceva la care să mă gîndesc. Ceva care nu se numeşte gheb...

Maiorul îl privi lung: „De ce minte?..."

În ochii cocoşatului sclipeau lumini neliniştite...

Capitolul 10

PRIMA „SPARGERE" A LOCOTENENTULUI AZIMIOARĂ

Cînd pătrundeai în locuinţa lui Jean, îţi dădeai imediat seama că individul este preocupat în mod constant de două probleme: somnul şi mîncarea. În afara patului uriaş — pat de căpcăun cu pilote de puf, plapomă roşie cît o prelată de camion — şi a

frigiderului Zil, practic nu se mai găsea nimic în afară de provizii. Saci de făină, zeci de cutii de conserve, borcane cu murături, cîrnaţi lungi şi hălci de slănină agăţate pe o frînghie, grămezi de cartofi şi kilograme de dulciuri, lăsau impresia că individul are fobia foamei, că trăieşte obsedat de spectrul unui cataclism alimentar.

Sechestrat într-un fel la domiciliul lui Jean şi obligat la lungi reflecţii pe teme diverse, Azimioară avu prilejul să constate încă o dată aspectele multiple şi ciudate pe care le oferă sufletul omenesc.

Jean, hoţul aparent irecuperabil, recidivistul înrăit, amoral în lipsa unor norme elementare de etică, pentru care a fura era egal cu a exista, şi a fura bine însemna a exista foarte bine, Jean, bruta care gîndea prin umeri, bicepşi şi pectorali, se dovedea în relaţiile cotidiene un prieten sentimental, o gazdă perfectă şi pe undeva un mic-burghez cu gust de căpătuire.

Discuţiile lungi pe care le aveau împreună (Jean era dispus să filozofeze în special dimineaţa, în faţa ibricului de cafea şi a sticlei de coniac) i se păreau locotenentului deosebit de instructive. Muiat de alcool, hoţul devenea nostalgic, depănîndu-şi cu farmec interlop amintirile. Erau clipele în care Azimioară încerca să-l aducă la prezent, aruncînd cu ton indiferent întrebări piezişe. Se lăsa descusut cu inocenţă. Făcea parte de trei ani din bandă, nu căzuse nimeni pînă acum, se dădeau maximum două lovituri pe lună. Jean era fermecat de inteligenţa şi spiritul de organizare al Cocoşatului, de generozitatea acestuia. „Bătrînul are schepsis şi ţine degetele răsfirate", era laitmotivul lui.

— Se orientează bine, observă locotenentul.

— Numai giuvaeruri. Aur și pietre prețioase. Nu se încurcă cu fiștece . . .

— De unde le ia, neică?

— Vezi, aici e mare Cocoșatul! Are ponturi clasa întîi, și își țuguie buzele țocăind vîrful degetelor. Eu am o idee a mea, n-am spus-o nimănui . . . Divagă: Adică cu cine să discuți? Marina, otravă . . . De Grecu, ascultă-mă pe mine, să te ferești. E putoare mare! Mă-sa, țeapănă în patru scînduri, și-o vinde bucăți. Pleșa-Subtilu' a roit-o pe lumea ailaltă . . . Dudă nu-i băiat rău, da-i prost făcut grămadă și fricos. Mucenicul . . .

— Care Mucenic? Spînaticul?

Glasul lui Jean scăzu. Instinctiv, își apropie scaunul:

— Ăla. Uite cît mă vezi de malac, îmi urcă un nod în beregată cînd se uită la mine. Are ochii ăia ai lui, naiba să-l ia, parcă-s lături.

— Vax!

— Să te ferească Dumnezeu de cuțitul lui. Nu greșește niciodată. Sorbi pînă la fund coniacul. El e omul Cocoșatului. E singurul dintre noi care știe ce-nvîrte.

— Tu n-ai încercat să afli?

— Ce-s nebun? A-ncercat, mai demult, unul, Lică Parastas. L-au cules din Herăstrău. Și acolo tot mîna Mucenicului a fost.

— Crezi?

— În seara cînd bietul Parastas a murit, Mucenicul a fost lipsă la apel. A doua zi, dădea o liturghie la Biserica Sfinții Apostoli. Așa face totdeauna

după ce lichidează pe cineva. Că are un fix: e bisericos rău . . .

— Spune Jeane, al cui e hogeacul?

— Ăla unde ne adunăm? Habar n-am. Poate al Cocoșatului, deși nu trage acolo. Noi deretică m . . . Îți ziceam eu că am o idee a mea. Cocoșatul ăsta e domn mare în viața lui. Cum să-ți zic? Are adică treabă cu noi, ăștia, dar mai are o viață. Nu vezi ce ponturi știe? Păi pentru chestia asta trebuie să cunoști, să ai relații. De o pildă, cînd am dat lovitura la pictorița aia Lucia și cum o mai cheamă! Ai fi știut tu, Grasule, sau eu, ori Grecu că femeia ține ditai purcoiul de bani și o ladă de bijuterii în bufetul din bucătărie? Sau ălălaltul, dentistul de strîngea monede de aur, că pleacă în concediu și lasă averea în casă numai c-o yală?

— Ți, ți, ți . . .

— Nu-ți spun eu?! Ține minte, Grasule, vorba mea, ți-a pus Dumnezeu mîna în cap. Numai să știi să-ți ferești pielea . . .

*

* *

Jean se întoarse acasă cu o pungă de struguri negri. Îi răsturnă pe o farfurie mare de lut și Azimioară începu să ciugulească boabele brumării, lăsîndu-și amprentele pe coaja de pîclă.

Aprinzîndu-și o țigară, matahala se aruncă în patul moale. Așternutul se ridică în jurul lui, ca o spumă de ou bine bătută.

— Astă-seară ieșim la lucru.

Mîna locotenentului se opri la jumătatea drumului. Cu un efort ajunse la farfurie. „Asta mai lipsea!"
— Mi-a lăsat vorbă Grecu.
— Ce avem de făcut?
— Cînd?
— Diseară. Nu de alta, dar mă plictisesc.
— Serios?! se miră Jean. Eu unul ți-o spui pe a dreaptă, a început să-mi cam placă umbra. De, anii! Diseară avem treabă amîndoi. Așa zise Grecu. Cică „adu-l musai pe Grasu".
— Aha.
— Pesemne dăm gaură undeva. Altfel nu te chema .
— Ai idee unde?
— Crezi că-i fraier Bătrînul să-și vîndă ponturile dinainte? N-are încredere nici în cocoașa lui. Își scoase ghetele și cămașa: eu mă culc, frățioare. E chestie de metodă. Îmi place să fiu odihnit cînd plec la lucru.
Locotenentul își frecă brațele.
— Mă cam doare capul. Am să ies puțin . . .
— Nu e bine, Grasule. Nu avem voie să ieșim înainte. Ți-am zis că îi e frică ăluia de vînzare. E clar că n-o să te torn eu.
— Atunci cine?
— Păi Grecu, ori Dudă, dacă nu Mucenicu. Facem cu rîndul. De obicei ăla care nu dă cu palma. Am pîndit și eu pe alții.
— Va să zică așa stă chestia.
— Ce să-i faci! oftă Jean. Pe o parte e bine, nu a căzut nimeni pînă acum. Dacă te plictisești, citește gazeta. Mai afli și tu ce-i prin lume.

Jean adormi curînd. Azimioară privi masa informă de carne prăvălită în așternutul alb și realiză brusc absurdul situației. Ce căuta aici? Urmărea respirația șuierătoare care însuflețea matahala. Pe perete, un gîndac negru cu carapace lucioasă își făcea plimbarea oprindu-se circumspect la orice asperitate a zidului. Curînd, trupul bombat se umflă. Semăna cu o cocoașe . . .
Azimioară își frecă ochii și merse la fereastră. Nu știa ce să facă.

*
* *

Seara, locotenentul, flancat de Jean și Mucenicu, (Grecu era la volan), privea neliniștit defilarea posomorîtă a imobilelor de pe strada Izvor.
Nu-l putuse înștiința pe Dăneț de lovitura preconizată, al cărui protagonist urma să fie. Acum, prinzînd în goana mașinii chipurile trecătorilor, crîmpeie de surîsuri ori instantanee domestice lîngă gărdulețe îngrijite, cu mîinile în șolduri ori încrucișate sub sîni, se gîndea înfiorat că deznodămîntul aventurii lui se precipită. Încerca să ghicească tipul casei de bani pe care va trebui s-o deschidă. Se vedea asudat și neputincios, meșterind fără spor sub privirile ironice ori furioase ale celorlalți și își aminti cu tristețe cît e de refractar oricărei probleme de aplicație practică. Personal, pentru o siguranță arsă ori o garnitură veche chema totdeauna un mecanic. Cîndva, chinuise zadarnic aparatul de radio. Tehnicianul adus de urgență nu avusese decît să-l bage în priză.
— Am ajuns, constată Grecu și frînă brusc.

Cei din spate veniră cu nasurile în spătarul canapelei. Jean bombăni furios:

— Ce-ai, bă, te-ai sonat?

Satisfăcut de farsă, Grecu rînji:

— Deşteptarea! Jeane, rămîi de caraul.

Parcurseră cîţiva zeci de metri şi blondul, aruncînd priviri circumspecte în jur, se opri în faţa unei case cu trei etaje, din cărămidă aparentă. Intră, făcînd celorlalţi semn să-l urmeze.

Azimioară, perplex, îşi umezi buzele uscate. „Ei, nu, că asta e prea de tot".

Urcară la etajul II şi Grecu, plimbînd lanterna de-a lungul uşilor, lumină o tăbliţă nichelată. Locotenentul simţi cum un rîs isteric îi umfla pieptul, sufocîndu-l. Spargerea se comitea în apartamentul familiei maior Olimpiu Dăneţ.

Blondul scoase o cheie şi deschise poftindu-i cu dezinvoltură:

— După dumneavoastră, domnilor.

Aprinse lumina.

Mucenicu, rămas lîngă uşă, clipi impacientat.

— Grăbiţi-vă!

— Las' c-avem timp. Fraierii îs duşi în petrecere la neamuri. Se întoarse totuşi către locotenent: Start, Grasule! Dăm drumul la strung.

— Un-de? întrebă desfăcut Azimioară, strîngînd în palma transpirată mînerul trusei.

— Dincolo. Cutioara e cu şmecherie, nu ţine şperaclu'.

Locotenentul privi derutat prin biroul lui Dăneţ, de parcă s-ar fi aşteptat să-l găsească acolo, în jilţul incomod, învîrtind distrat globul pămîntesc de pe masă. Pipăi casa de fier, un Wertheim verde, tip

vechi cu cifru şi trase de mîner în speranţa nebună că l-ar putea găsi deschis.

— Ai căpiat? Încalţă mănuşile, şuieră Grecu.

— Le-am uitat . . .

Blondul le aruncă pe ale lui, mîrîind înfundat:

— Tîmpit!

Locotenentul le puse şi începu să încerce cifrele discului la întîmplare. Habar n-avea cum funcţiona. Ştia doar din lecturi sau filme că trebuia să-şi lipească urechea de peretele de oţel, pînă va înregistra Dumnezeu ştie ce vibraţii, pe care s-ar putea însă să nu le prindă niciodată.

Grecu se plimba prin încăpere scăpînd observaţii sarcastice pe marginea fotografiilor de familie: maiorul în uniformă, soţia, copiii.

Azimioară simulă spaima:

— V-aţi dilit?! Aici v-aţi găsit să daţi gaură?

Grecu şuieră:

— Mucles! Ştie patronu' ce face.

— Gîdilăm laba presarului. Sînteţi nebuni!

Închise trusa, îndreptîndu-se ostentativ spre uşă:

— Eu mă topesc.

Mucenicul îşi arătă stiletul fără să spună un cuvînt. Locotenentul rămase cîteva clipe cu ochii pe lama subţire.

— E clar! Şi se întoarse: O fi avînd gagiul vreo comoară.

Grecu rînji:

— Mare tolomac! Auzi, comoară! Hîrtioare, băieţaş!

Spînaticul îl privi iute şi blondul amuţi. Locotenentul se apucă de treabă. Aştepta o minune simulînd o activitate concentrată în timp ce sudoarea îi

șiroia pe față: forma toate numerele de telefon ce-i treceau prin minte.

Blondul se opri în dreptul lui.

— Cum stai?

— Bine, mersi!

— Freci drăcia aia de trei minute.

— Nu-ș' ce naiba are!

Grecu îl ironiză:

— O fi vreun tip nou...

— Dacă le știi pe toate, deschide-o tu!

Își lipi din nou urechea de safe, încercînd orificiile discului.

— Ce se aude?

— E ceva care nu-mi place. Un zumzăit...

— Și-o fi închis gagiul albinele în safe, rîse blondul. Du-te, mă, d-aci, că ești fraier rău.

— Isprăvește că te pocnesc! se întoarse Azimioară, ștergîndu-și fața cu mîneca.

Mucenicul se ivi în pragul odăii.

— Ați terminat?

— Pe dracu! făcu Grecu. Prostul ăsta o fi deschis niscai conserve și ne-a aiurit că-i vreun isteț. Mare minune să nu ne prindă aici.

— Spune-i să tacă, strigă amenințător locotenentul.

Mucenicul scoase cuțitul.

— Grasule, îți mai dau exact cinci minute. Cu cinci care au trecut, fac zece. Destul pentru rabla asta.

Azimioară își încrucișă mîinile pe piept.

— Și dacă n-o deschid?

Grecu rînji:

— Ai să deschizi porțile raiului...

Locotenentul tresări. Dăduse cu ochii de o litografie cu Horia, Cloșca și Crișan. Își aminti de pasiunea maiorului pentru istorie, pasiune generată de un anume patriotism specific ardelenesc. Dăneț cunoștea în amănunt viețile marilor personalități istorice, desfășura pe localități și sate evoluția unei răscoale ori revoluții.

Azimioară nu reținea în ce împrejurări maiorul îi mărturisise că nevastă-sa nu are memoria cifrelor. Cunoștea doar data de naștere a copiilor, numărul de telefon — „îl avem de douăzeci de ani, înțelegi!" — și cifrul de la safe pentru că reprezenta o dată istorică importantă. Nu specificase însă care.

Își privi ceasul. Încă patru minute. Prin minte îi defilau vertiginos, parcă scrise cu creta pe o tablă neagră, date istorice. Mîinile manevrau rapid discul. Prinse cu coada ochiului mina încîntată a blondului: „L-am pus pe jeratec! Leneș al naibii Grasu!"

„1395 — Rovine. Nu! 1601 — Moartea lui Mihai Viteazul. Degeaba! 1437 — Bobîlna. Nici asta! 1504 — Doja. Nu! 1787 — Horia, Cloșca și Crișan. Nu, nu și iar nu!"

O picătură de sudoare îi căzu în ochi. Continuă. Aproape că nu mai nimerea cavitățile discului. „1848 — nu! Tudor Vladimirescu — 1821. Nici asta! Dumnezeule, care o fi data aia importantă? Unirea Principatelor — 1859. Poate Independența — 1877". Cubul de oțel continua să reziste. „Doamne! cum nu mi-a trecut prin minte? 1918 — Unirea Transilvaniei!"

Clinchetul, clinchetul izbăvitor se auzi. Trase ușor de mîner și ușa se dădu la o parte. Se sprijini de fereastră, gîfîind. În spate, Grecu răsuflă ușurat. Își vîrî mîinile pînă la coate în interiorul casei de bani.

Azimioară îl urmărea înnebunit. Dacă Dăneț păstra totuși acasă acte în legătură cu serviciul? Nu piese de dosar desigur, nici documente în original, dar poate note, observații personale. Maiorul era conștiincios și meticulos. Se lăuda totdeauna subalternilor că munca lui nu se isprăvește la serviciu, ci continuă, uneori poate mai istovitoare, la el acasă, pe stradă, indiferent unde. Grecu răsfoia hîrtiile înjurînd printre dinți. Diplome de ale copiilor, scrisori de familie, acte de naștere, chitanțe.

— Ia uite, pentru ce ne încurcarăm . . .

Scoase apoi o cutie lucrată în os și-i răsfiră conținutul pe masă: Un ceas de argint, o verighetă, vreo două inele mai subțiri, trei coroane de aur, o cruciuliță legată cu panglică albastră, rămasă de la vreun botez.

Le consulta, subțiindu-și ochii cu dispreț

— Ce facem cu mizeriile astea, Mucenicule? Le umflăm?

— Rămîn aci.

— Cred și eu!

Dintr-o dată, Mucenicul sări ca ars și ridică mîna, atrăgîndu-le atenția. Se auzeau zgomote la intrare.

Locotenentul simți că-l trec sudorile. Cineva încerca să intre și nu nimerea broasca. Se gîndi cu groază că ar putea fi maiorul întors inopinat acasă, nevastă-sa ori poate unul din copii.

Mucenicul se furișase lîngă ușă, pregătindu-și cuțitul. Azimioară luă hotărîrea disperată să sară în ajutorul celui care se chinuia să deschidă. Grecu pîndea de partea cealaltă a ușii, ținînd pregătită o piatră mare cu vine albăstrii, luată de pe biroul maiorului.

Locotenentul își făcu socoteala că trebuie imobilizat în primul rînd Mucenicul. Făcu cîțiva pași spre el.

Grecu șuieră cu furie mocnită:

— Ce-o fi păzind Jean, fir-ar osînza lui a dracului . . .

Mucenicul îi făcu semn să tacă, dar nu-și desprinse o singură clipă ochii de la Azimioară.

Auziră apoi limpede cheia care căzu pe cimentul coridorului. Cineva o ridică gîfîind și o voce răgușită, nesigură, comentă cu umor:

— Na, că iar am greșit apartamentul!

Blondul se desprinse de lîngă zid și înjură scuipînd subțire într-o parte:

— Mama lui de bețivan!

Rîse și Azimioară ușurat. Mucenicul îl mai privea încă . . .

Capitolul 11

MOARTEA ȘTERGE URMELE

La prînz, Jean pregăti o omletă imensă cu cîrnați, deschise o cutie cu paté de ficat și la urmă trîntise „uite așa, de al dracului“, niște clătite pe care Azimioară, gurmand, le califică drept excelente.

Se treziră după cîteva ceasuri. Fredonînd bine dispus, hoțul făcu cafele în care turnă un deget de rom. Locotenentul plescăi din limbă și matahala comentă încîntat:

— Ţi-am zis eu, Grasule, c-o să ne înţelegem de minune?

Pe la opt seara, îşi traseră trenciurile şi ieşiră.

— Asta-i obligaţia noastră, explică Jean. De două ori pe săptămînă, trecem pe la sediu să primim instrucţiuni. Aşteptăm un ceas. Vine Cocoşatul, bine! Nu, salutărică şi pe data viitoare!

— Cine vă deschide?

— Are Grecu cheie.

„Sediul“, studioul original care-l intrigase pe locotenent se afla pe dealul Mitropoliei într-o casă stil, cu un felinar arab stins, agăţat deasupra porţii solide.

În cele din urmă, adresa fusese precizată coroborînd informaţiile furnizate de Azimioară cu rezultatele activităţii operative ale locotenentului Moşoianu.

Fără să-şi facă iluzii, Dăneţ dispusese investigaţii discrete la Consiliul Popular şi la „Uniunea Artiştilor plastici“. Locuinţa aparţinea într-adevăr unui pictor — Dumitru Ionescu — plecat din ţară pentru trei ani într-o călătorie de studii. În mod straniu, nimeni nu se interesa de locuinţă. Pictorul n-avea familie şi probabil nici prieteni. Ceea ce înlesnea şi mai mult vizitele bandei era faptul că apartamentul pictorului, singur pe palier, n-avea vecini.

Dăneţ zîmbea amar ori de cîte ori îşi imagina ce „cap“ ar face Ionescu aflînd ce se petrece în casa lui.

Le deschise Grecu, încercănat şi prost dispus. Jean băgă un cot în coastele lui Azimioară care rămăsese în urmă. Îl zărise pe Moşoianu camuflat în umbra unui copac.

Matahala comentă încet:

— Iar l-a tras în piept, vreo fufă.

Auzindu-l, Grecu mîrîi iritat:

— Poate-ţi spun acum ceva de dulce!

Jean chicoti:

— 'Ete al dracului, ce recepţie!

Înăuntru, Dudă, răsturnat pe un fotoliu, fuma sorbind dintr-un pahar cu coniac. Le aruncă o privire de superior şi indulgent dispreţ. Marina răsfoia plictisită un număr vechi din Paris-Match.

— Cine mai lipseşte? se interesă Jean.

— Ce, n-ai ochi? bombăni Grecu. Beleşte-i!

Matahala se supără:

— Uite, bă Grecule! Dacă ai găsit aseară prispa ocupată, sau ţi-a făcut cine ştiu eu fiţe, nu te lua acu' de mine. Ce, vorbeşti cu Dudă?!

Dudă puse paharul jos şi se răţoi, pipăindu-şi coşurile.

— Adică cum vine chestia asta, Jeane? Adică ce, eu sînt prostul vostru?

— Da, asta eşti! Ai şi tu colţi?

Blondul făcu semn Marinei şi trecură alături, trîntind uşa.

Dudă luă o poziţie ofensată.

— Las' c-o să vedeţi voi! Cu căciula în mînă o să veniţi la mine.

— Mă, tu ai înnebunit, ori te-ai pilit? Du-te şi plimbă măgarul, neică!

— Bine, bine, numai să nu-ţi pară rău.

Azimioară interveni cu blîndeţe:

— Ce ai, Dudă?

— Fac ăştia pe zmeii. Cînd le-oi spune ceva, pe toţi îi bag în cofă. Uite aici, la degetul mic îi am.

— Şi cum ne bagi tu în cofă, amărîtule? se interesă Jean.

— Uite, aşa bine, şi Dudă arătă cu mîinile. Acum ai înţeles? Pe toţi vă bag, în frunte cu ăla frumosul, de vă e împărat.

Matahala se ridică în picioare.

— Dezmeticeşte-te, bă, ţi s-a urît cu zilele?

Dudă sorbi o înghiţitură lungă.

— Să vedem, atunci, cine-i mai deştept. Eu sau voi!

Jean îl prinse de gulerul hainei.

— Du-te şi răcoreşte-te. Dacă te aude Mucenicul, te-ai ars.

— Numai să îndrăznească.

— Asta a intrat în anul morţii. Îi mîncăm coliva, Grasule!

Dudă îşi aprinse o ţigară.

— Ba să n-o mănînc eu cui ştiu ...

— Ai grijă, aruncă locotenentul în treacăt, dumicatul e mare.

— O fi, da' nici eu nu sînt fraier.

— Ca noi, ironiză Jean.

— Da, ca voi! Slugăriţi de atîta amar de vreme şi nici măcar nu ştiţi pe cine.

— Şi tu ştii!

— E bine?!?

— Nu e bine, Dudă, oftă Jean. Nu e bine deloc. Ai uitat de Parastas?

— Cine, prostul ăla?

— Oi fi tu vreun deştept, aşa-i? Se uită la Azimioară: Vezi cine mi-era feciorul Niculinei, coana Moaşă? N-ai zice!

Dudă se zborşi:

— Ascultă, bă, să nu te iei de mama!

*
* *

Vladimir Tadeus aluneca pe lîngă ziduri, umbră scurtă, diformă împiedicată în stîlpii de la marginea trotuarului.

Intră în cabina telefonică din capătul străzii. Lăsă jos teancul de ziare şi formă un număr. Aşteptă mult privind circumspect prin pereţii de sticlă. Degetele lungi cu falange nervoase lăsau amprente umede pe receptorul de ebonită.

Apoi fisa căzu înghiţită în puşculiţa aparatului. Şopti cu buzele lipite de microfon:

— Contramandaţi ... Sînt filat.

*
* *

De dincolo se auziră voci, o uşă trîntită.

— Na, că v-a venit patronul. Face pe misteriosul şi vă aiureşte ca pe nişte sugaci. Intră pe o uşă, iese pe alta şi socoteala-i gata.

Jean îl luă de gît:

— Taci, că te tai eu!

Sufocat, celălalt îl înfruntă, şoptind:

— Hai, du-te şi mănîncă-i din palmă! Hai, ce mai stai?

Grecu intră urmat de Mucenic.

— Valea! Îi văzu pe cei doi încleştaţi. Ce aveţi?

Jean îi dădu drumul lui Dudă, care căzu vînăt la faţă în fotoliu.

— Socoteli d-ale noastre. Ce te bagi?

Mucenicu făcu o cruce mare, mormăind ceva. Blondul ridică din umeri şi începu să strîngă nervos scrumierele murdare.

— Roiu'! Sîntem filaţi ...

— Ce?! se miră Jean.

— S-a închis dugheana. De azi încolo, nu mai călcăm pe aici!

Dudă se despărți de Azimioară și Jean, fără să spună o vorbă.

Cei doi coborau Dealul Mitropoliei. În vale, luminile din Sfîntul Gheorghe își pierduseră strălucirea. Supraviețuiau nimburi mizerabile într-o masă de ceață gelatinoasă, aderentă ca un scutec ud.

Azimioară își ridică gulerul hainei.

— Ce avea ăla?

— Naiba să-l ia, mormăi Jean, privind mereu în spate. E păcat de tinerețile lui.

— Eu zic că face pe nebunu'!

— Nu. A prins un pont, dar n-a învățat să-și țină gura. Oftă, strîngîndu-l de braț. Nu-mi place deloc chestia cu sediul... Dacă s-au pus pe capul nostru, pînă la urmă tot ne înșfacă... Ce zici, luăm una mică?

Băură rom într-o cîrciumioară. Geamurile erau opace, năclăite de răsuflările fierbinți.

La o masă, o pereche de țărani își consumau litruța de vin.

Locotenentul își zise că trebuie să comunice neapărat cu Dănet. Dudă știa ceva...

*
* *

Calea Rahovei unduia lungă, cu sinuozități de șarpe, care urcă la deal. Un vînt rece aluneca pe lîngă mușcatele groase, zgîite în spatele ferestrelor. Cu mîinile agățate de cordonul trenciului, Dudă fluiera

printre dinți; un x prelungit, ori poate mai multe x-uri, care, împreunate, însăilau o melodie deprinsă cîndva într-un bar.

Frizerul, „La Gicu facem ondulațiuni permanente Wella" și urma o reclamă, un cap de cretină, o frumusețe contemporană cu a Ritei Hayworth, îl salută ducîndu-și degetul la un cozoroc imaginar. Își închidea maghernița, trăgînd cu zgomot obloanele de tablă ondulată.

Dudă îi strînse mîna, apoi dădu colțul, înjurînd o femeie de la etaj care scutura fața de masă. Cînd ajunse acasă — două odăi și un oficiu unde locuia singur — privi cu atenție în jur.

Pe masă rămăsese din ajun o cutie de sardine desfăcută, niște brînză și un rest de pîine.

Trecu în prima odaie, fostul „salon" al maică-si. Pe perete, o carpetă plușată de un albastru electric cîndva, acum roasă de molii. Un pașă împopoțonat cu ighemonicon răpea o fecioară blondă, toată nuri și dantele. Aici, în spatele covorului, își ținea Dudă banii. Se apropie de fereastră, verificînd oblonul de lemn, apoi își deșertă buzunarele pe masă. Întîrzie cu voluptate, sortînd bancnotele și aranjîndu-le pe aceeași parte. Opri cîteva băgîndu-le înapoi în buzunar, apoi se răzgîndi și le adăugă la teanc, reținînd doar ceva mărunțiș. Ridică un colț al carpetei, dizlocă o cărămidă și-și înfundă mîna în gaură pînă la cot. Ezită o clipă tentat să scoată totul afară și să numere încă o dată, numai așa, din plăcerea de a mîngîia hîrtiile moi umezite.

Îi era somn. Închise tainița, aranjă franjurile co-

vorului și intră în cealaltă odaie. Patul dublu, cu tăblii scorojite, era răvășit.

Simți o mînă ușoară pe umăr și scoase un strigăt, ca înjunghiat. Se întoarse fulgerător. Mucenicul strîngea cuțitul în mînă.

— Fii supus, Dudă!

Îl privea decolorat, tern, abstract. Nu-i suportase niciodată privirea imaterială, înspăimîntătoare tocmai prin obiectivitatea ei indescifrabilă.

— Ce vrei?

— Supus, Dudă! Am poruncă să te judec.

— De ce? Ai înnebunit?

Celălalt stătea în mijlocul odăii, cu picioarele ușor relaxate din genunchi. Chipul livid prindea în lumina slabă nuanțe verzui.

— Te-ai fălit că-l poți mîntui pe Cocoșat.

— Nu m-am lăudat, Mucenicule. Cine știe ce-oi fi trăncănit, eram beat. Uite, să spună Jean . . .

— Spovedește-te!

Dudă țipă isteric:

— Nu-s vinovat, Mucenicule! Nu-s vinovat. Acum știu, m-a turnat Grasul. El m-a turnat. O să vă toarne pe toți.

Ochii decolorați străluciră. Chipul Mucenicului, transfigurat, căută prin tavan cerul.

— N-am teamă. Iuda . . . Iuda va pătimi.

Crezîndu-l neatent, Dudă se aruncă. Agil, Mucenicul sări într-o parte și-l lovi scurt, făcîndu-l să-și piardă răsuflarea.

— Te grăbești să mori, Dudă!

— Să mor? De ce să mor? Ce v-am făcut?

— Vorbește!

— Ce să vorbesc?

— Mărturisește-te! L-ai pîndit pe Cocoșat.

— Nu l-am pîndit.

— Minți, Dudă! E păcat să mori împovărat de minciună. Spuse în șoaptă cu o voce mîngîietoare: Ai căutat chipul domnului cel adevărat și nu ți-a fost teamă că o să-ți ardă ochii. E adevărat, Dudă?

Mîngîie cu degetele fine descărnate muchia șișului.

— Mucenicule, țipă Dudă, am bani. Uite aici, în odaie, am o grămadă de bani. Facem jumătate. Ba nu, ți-i dau ție pe toți. Lasă-mă să fug! N-o să ți se întîmple nimic, Mucenicule! Zici că nu m-ai găsit acasă.

— Nu mă ispiti, Dudă. Ține-ți talerii! Ce știi despre Cocoșat?

— Nimic, îți jur! L-am văzut . . . mi s-a părut că-l văd intrînd undeva. Dar nu era el. Nu, nu era. Alt om, fără . . .

— Cu cine ai vorbit?

Dudă își încruntă sprîncenele, o dungă neagră peste ochii întunecați sclipind de furie.

Izbucni:

— Cu toți am vorbit! E bine?! Cu toți! Cu Grecu, cu Jean, cu Marina, cu Grasu! Un firicel de salivă i se prelingea pe la colțul buzelor: Așa! Să vedem ce-o să faceți! O să-i omorîți pe toți?!

Mucenicul îl privi lung.

— În genunchi, Dudă!

— De ce?

— În genunchi!

Dudă începu să plîngă. Lacrimile se rostogoleau, ocolind coșurile vinete.

— Iartă-mă, Mucenicule, iartă-mă . . .

— În genunchi!
Dudă își dădu drumul țeapăn pe dușumeaua putredă. Scînci:
— Iartă-mă, Mucenicule!
Spînaticul, cu o expresie de extaz, îl privi ca dintr-o altă lume. Șopti ciudat, cu o voce gîtuită de plăcere, de o plăcere senzuală:
— Închină-te!
Dudă își lăsă pleoapele peste privirea neagră. Șifonierul scrîșni lung.
Mucenicul tresări și aruncă o privire circumspectă spre ușa care se deschidea singură. În aceeași clipă, Dudă se aruncă înainte, lovindu-l cu capul în stomac. Spînaticul, luat prin surprindere, se prăbuși. Dudă sări peste el și începu să-l izbească cu capul de dușumea.
— Ai vrut să mă tai, jigodie! Na, mai taie-mă!
Lovi pînă simți trupul Mucenicului moale. Închisese ochii, dar ca și cum pleoapele ar fi fost prea scurte, un tiv din albul corneei rămase descoperit.
Obosit, Dudă se ridică și-l izbi cu bocancul în coaste. Celălalt scoase un geamăt slab. Dudă rînji și se apropie de masă, turnîndu-și cu mîini nesigure un pahar cu apă. Îl duse la buze și bău pînă la ultima picătură, dîndu-și capul pe spate. Brusc, lăsă paharul să-i cadă din mînă și-și prinse pîntecele în palme. Nu reuși să scoată cuțitul și se prăvăli pe dușumea.
Auzi rîsul Mucenicului, hohote sacadate, dementiale care se pierdeau într-un ecou prelung.

*
* *

*
* *

Dăneț ieși din biroul său cu un aer preocupat. Pop îl aștepta, privindu-și ceasul. Dădea nervos din picior. Pantalonul ridicat ca să nu facă genunchi lăsa să se vadă ciorapul de mătase bleumarin, cu dungi fine, cenușii. Fără să vrea, maiorul își privi propria încălțăminte. Din box și cu blacheuri judicios plasate pe partea exterioară, acolo unde călca.
— Ce facem? întrebă Sebastian Pop ridicîndu-se. E tîrziu.
— Te așteaptă Angela?
— Nu știu ce ai cu Angela, ea ține foarte mult la tine.
— N-am nimic, măi băiete, și-l bătu afectuos pe umăr. Am întrebat așa, într-o doară.
— Ca și cum eu n-aș avea treabă. Peste o săptămînă trebuie să predau lucrarea și n-am scris nici zece pagini.
— Știu, Stena. Mi-a spus-o și Angela de cîteva ori.
Rîseră amîndoi.
Mașina aștepta peste drum.
— Calea Rahovei, Fănică, dispuse maiorul așezîndu-se mai bine pe canapea.
Expertul se răsuci:
— Ce-i asta? Nu mergem la muzeu?
Maiorul explică pe îndelete, aprinzîndu-și o țigară.
— Am primit un telefon. Cineva a fost asasinat. Trebuie să trec întîi pe acolo. E o simplă formalitate care va dura zece, maximum cinsprezece mi-

nute. După aceea mergem la Holban. De fapt, deschid expoziția după ora nouă.

— Crimă! O crimă spui? Știi bine că am oroare de chestiile astea. Morgă, cadavre, autopsii... Aici ți-ai găsit să mă duci?

— O să mă aștepți în mașină. Nu fi muiere, ce Dumnezeu!

Locuința lui Dudă era înconjurată de vecini și gură cască. Domnul Nicu, frizerul, repeta pentru a suta oară că a fost ultima persoană care salutase victima cu o seară înainte. Își arăta palma pe o parte și pe alta. „Cu mîna asta, domnule, mi-am luat rămas bun. Parcă am avut o presimțire".

Oamenii priveau laba păroasă și clătinau din cap. Comentariile filozofice nu lipseau:

„Ce ți-e viața, maică!", „Cum i se duse ața de pe mosorel..."

Femeile își strîngeau înfiorate copiii pe lîngă poale, căscau ochi avizi și-și făceau cruce.

Maiorul coborî plictisit.

— Ăștia ne strică toate rosturile. I-am spus de o mie de ori lui Enache că mă enervează asistența. Se adresă expertului: Ce faci, rămîi aici?

— Evident! Te rog, nu întîrzia mult.

Sergentul major Enache îi ieși înainte, confundîndu-se în scuze.

— A fost imposibil să-i îndepărtăm, tovarășe maior. Nu te poți înțelege cu ei. Cînd am sosit, mustea curtea.

— Au umblat și prin casă?

— Nimeni, în afară de Beloiu Ana.

— Cine-i asta?

— Verișoara victimei. E vînzătoare la Alimentara din colț. În fiecare dimineață îi aduce laptele. Ea l-a găsit.

Femeia, uscățivă, cu brațe lungi ca de păianjen, stătea lîngă o boccea în care adunase boarfele mai de soi ale răposatului.

— Unde e? se interesă maiorul.

Enache îl conduse în odaia alăturată. Dudă zăcea pe spate. Își strîngea încă pîntecele cu mîinile. Balta de sînge se confunda cu cafeniul dușumelelor.

Dăneț salută medicul legist, strînse mîna cordial procurorului Ștefănescu.

— Ce s-aude?

De fapt, întrebarea se adresa medicului, dar, cum acesta nu vorbea decît solicitat direct, își deschise trusa, consultîndu-i cu interes conținutul.

— Mă întrebam de ce întîrzii, spuse procurorul.

— Continuați! Am o chestiune urgentă. Peste o jumătate de ceas mă întorc.

Ieși urmat de Enache care îi atrase atenția asupra carpetei agățate pe perete.

— Ce-i acolo?

Sergentul ridică colțul covorului.

— O ascunzătoare în zid.

Băgă mîna înăuntru și scoase un teanc de bancnote.

— Cît?

— Peste 14.000.

— Interesant! I-ai spus lui Ștefănescu?

Sergentul major își lăsă ochii în jos.

— Încă nu. V-am așteptat pe dumneavoastră.

Dăneț se încruntă.

— Iarăși?

Enache era unul din puținii subalterni care ținea efectiv la maior. Originar din Sighetul Marmației, gusta genul lui Dăneț, căruia îi trecea suma însușirilor și defectelor la rubrica „dintr-o bucată".

Maiorul îi aprecia devotamentul, dar nu putea fi de acord cu excesele sergentului, care de dragul lui, făcea separație între interesele miliției și ale procuraturii ca între două instituții distincte din punctul de vedere al sensului și țelului major.

În oficiu, văzu haina lui Dudă spînzurată de un scaun. Scotoci prin buzunare și scoase un portmoneu uzat, din plastic. Îl deșertă pe masă: ceva mărunțiș în hîrtie, fotografia unei fete cîrne, cu dedicație agramată. *O pedică în calea uitări! Privește copea, aminteștet-i originalu. Nutzy — Strada Armoniei nr. 3, sectorul 5.* Într-o despărțitură camuflată, găsi buletinul cu scoarțe jerpelite, pătate de grăsime:

„Răpcău Valentin, născut la București, 18 ianuarie . . ."

Răsfoi din obișnuință paginile, căutînd evidența eventualelor mutații. Nu găsi nimic, afară de un număr de telefon, grifonat în fugă, în subsolul coperții interioare. Și-l notă pe cutia de chibrituri și ieși.

* *

Femeia își strînse zgribulită pardesiul în jurul genunchilor. Pe marginea apei, salcia își clătea cu zgomot crengile, ca niște frînghii subțiri. O cioară croncăni undeva, foarte aproape. Cîteva picături de apă căzură pe obrazul palid cu ochi imenși și femeia se înfioră. Se gîndi la aripile negre, ude . . . Îi

păru dintr-o dată rău că a venit. Noaptea . . . Herăstrăul pustiu . . . Își prinse o șuviță rebelă sub bereta roșie. Tuși ca să se audă. Voia zgomot, zgomot citadin . . . Roți de mașini pe asfaltul ud, claxoane, glasuri, mai ales glasuri . . .

Inima i se strînse. Ce era asta? Gîndul se zvîrcoli și femeia sări în picioare. Îi era teamă! Se îndreptă spre ieșirea din parc. Merse repede, din ce în ce mai repede, apoi aproape fără să-și dea seama, începu să alerge.

Văzu tîrziu silueta desprinsă din colțul aleii. Se opri, strîngîndu-și cu degetele crispate, pardesiul în jurul gîtului. Omul înainta încet. Un zîmbet îi aluneca pe fată.

— N-ai vrut să mă aștepți?

— E tîrziu . . .

— Am spus ora 11. E 11 și cinci.

— Poate. Am avut impresia că stau de ceasuri întregi. Ce idee să mă chemi aici! Își scutură umerii. Data viitoare . . .

— Nu există data viitoare.

— Nu înțeleg, Mucenicule! Se agăță de mîneca bărbatului. Ce s-a întîmplat?

— Pentru tine nu mai există data viitoare. Adăugă cu blîndețe: asta trebuia să-ți comunic.

— Și de aia m-ați chemat pe o vreme mizerabilă la capătul Bucureștiului? Nu puteai să mi-o spui la telefon?

Mucenicul își trecu degetele peste fruntea femeii, care se dădu înapoi cu repulsie necamuflată

— Ai venit aici pentru că trebuie să mori, fetițo.

— De ce să mor? gemu femeia. Apoi geamătul se transformă într-un țipăt isteric: de ce să mor?!
— I-au luat urma lui Dudă Și el a murit.
— Ce-mi pasă?
— Prin el au dat de tine Ți-au găsit numărul de telefon.
— Și care-i vina mea? Care-i vina mea, nemernicilor? Ucigașilor! Care-i vina mea?
— Nici una, Marina. Nepătrunse sînt căile Domnului!
— Idiotule, cine-i Domnul? Cocoșatul?
Mucenicul se închină.
— Nu huli! Închină-te! Dudă ți-a spus care-i adevărata față a Bătrînului.
— Nu!
Marina se întoarse brusc și o rupse la fugă. Urlă din toate puterile:
— Ajutor...
Strigătul i se opri dureros la mijlocul pieptului. Mîini reci, puternice îi căutau gîtul. Simți tot sîngele năvălindu-i în cap. Încercă să se zbată, să scape din încleștare. Parcă toată viața se strînsese în grumazul alb. O perdea neagră se lăsă peste ochii imenși și căzu în genunchi sub cerul scund, greu de apă ca un burete saturat.

Mucenicul se răsuci pe călcîie. Se auzeau pași. Cineva alerga. Recunoscu silueta... Abandonă femeia dispărînd în întunericul parcului.

Moșoianu îngenunche lîngă Marina. O șuviță de păr udă îi acoperea obrazul, ferindu-l de ploaie...

*
* *

Se trezi ducîndu-și reflex mîna la gît. Țesutul zvîcni dureros. Ochii oblici căutară tavanul alb apoi pereții goi, aparatul complicat cu țevi de cauciuc roșu și baloane de sticlă.
Cineva îi mîngîie fruntea:
— Fii liniștită. Dormi...
Marina zîmbi.

*
* *

Rezerva era luminoasă, cu perdele vesele și cîteva elemente de mobilier abdicînd prin linia ceva mai fantezistă de la austeritatea deprimantă a sălilor de spital. Pe noptieră se aflau niște portocale și un vas cu garoafe roșii.

— Tata... explică Marina suspinînd imperceptibil.

Dăneț o cercetă cu luare aminte. Rămase surprins de frumusețea ochilor albaștri împlîntați pieziș pe fața palidă, ușor triunghiulară. Părul despletit îi camufla bandajul din jurul gîtului. Părea o convalescentă fragilă, încă neputincioasă și maiorul își zise că era probabil cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse în viața lui.

— Vă așteptam, spuse Marina. Știam că o să veniți.
Întinse mîna după pachetul de țigări.
— Ai voie?
— De ce nu?

Maiorul zîmbi. Pusese întrebarea reflex în virtutea unui automatism conjugal. Nevastă-sa, indi-

ferent de natura indispoziției îi suprima în primul rînd tutunul. Îi întinse scrumiera:

— Nu prea sportiv colegul dumitale... Cît pe-aci...

— Mucenicul! scrîșni Marina. Ochii i se întunecară pierzîndu-și culoarea. Sînt prima victimă pe care o ratează. Ați intervenit în timp util. Făcu o mică pauză: Cui trebuie să-i mulțumesc? Dumneavoastră?

— Nu. Colaboratorului meu. Și cînd te gîndești, continuă Dăneț nostalgic, că ai depus atîtea diligențe pentru a-l deruta... Trei troleibuze și un taxi, traseu contorsionat prin Parcul Herăstrău, trenci negru, aleea cea mai întunecoasă... Mă întreb cum de nu te-a pus pe gînduri locul întîlnirii.

— Nu mă știam vinovată. Și apoi, am fost obișnuiți să nu ne surprindă nimic. Dispozițiilor celor mai năstrușnice le găseam în cele din urmă justificarea. Asta ne-a dat tuturor o încredere oarbă. Încrederea pe care fatal ți-o inspiră omul capabil să vadă mai departe decît tine. Asta pentru cei ce gîndeau... Grecu, Mucenicu... Deși nici azi nu știu ce să cred despre omul ăsta... Gîndește cu adevărat sau e vorba doar despre o viclenie, însușirea primară a fiarei care avertizată de instinct, reușește să scape. Scapă întotdeauna.

— De aceea probabil nu m-ai întrebat dacă am izbutit să punem mîna pe el.

Marina își alungă părul de pe obraz:

— Sînt convinsă că a scăpat. Țineți minte ce vă spun: Omul acesta va pieri într-un singur fel: de mîna Cocoșatului.

— Sună a superstiție...

— Nu, nu e superstiție. Nu-l cunoașteți. Este ultimul om pe care aș fi vrut să mi-l fac dușman. Dar Cocoșatul e idolul lui. Nu știu cum a reușit să-l cîștige.

— Șantaj?

Femeia clătină din cap:

— Mucenicului nu-i e teamă de el. E altceva. I-a inspirat un soi de fanatism. Cînd intră Cocoșatul, făcînd abstracție de toată regia aceea ieftină — penumbră, ochelari etc., dar în fond eficace pentru că nimeni nu a reușit să-i rețină trăsăturile — Mucenicul cade în transă. O transă dinamică dacă puteți să mă înțelegeți. Atent e întotdeauna, dar în prezența Bătrînului încerci senzația că-și consumă la maximum capacitatea de concentrare. Îl simți cu mîna pe cuțit, gata să sară la cea mai mică mișcare a noastră. E convingere oarbă în ce face. Mucenicul nu e un constrîns și nici un mercenar.

— Da...

Dăneț își aruncă ochii pe fereastră. În parc, o soră plimba un bolnav culcat în cărucior. Capul îi luneca la stînga și la dreapta, fără stabilitate pe gîtul subțire ca un lujer.

— De ce crezi c-au vrut să te omoare?

Femeia își cuprinse înfrigurată brațele.

— Nu-mi dau seama. Tuturor ne era teamă de trădare. Știam ce ne așteaptă după aceea... Mai știam că Bătrînul ține la pielea lui, că mîna Mucenicului operează sigur.

— Astfel ți-ai motivat și moartea lui Pleșa?

— Pe-aici.

— Probabil vi s-a dat o explicație oarecare.

— Nici una. Măsurile radicale aveau dublu efect:

pe de-o parte ne înfricoşau, pecetluindu-ne buzele, pe de alta ne generau un curios sentiment de linişte. Soarta noastră este strîns legată de a Cocoşatului. Cade el, cădem şi noi. Iar cînd ai de-a face cu dobitoci ca Dudă, ori ca Jean — deşi e cel mai cumsecade dintre toţi — fanteziile pe cont propriu sînt hazardante.

— Şi totuşi, ceva i-a determinat la o măsură extremă în ce te priveşte. Ai greşit undeva. Poate te-ai arătat prea curioasă, o aluzie, o vorbă scăpată...

Marina se ridică în capul oaselor:

— Nimic din toate acestea. Mucenicul pretindea că mi-ar fi spus Dudă cine-i Bătrînul. Nu mi-a spus. Nu ştiu cine e Cocoşatul, ce face, unde locuieşte. Nici unul dintre noi nu ştie. Asta e culmea! Admiţînd că la un moment dat, aş fi vrut să-l trădez, aş fi fost incapabilă să vă ofer un singur amănunt util. Aşa cum se întîmplă acum. Ochii duri sclipiră ca oţelul: Puteţi să mă credeţi! Aş da zece ani din viaţă ca să le-o plătesc.

Dăneţ rîse liniştit.

— Deci acum eşti vindicativă, nu docilă. Încercam să-mi explic conduita dumitale. Ca să fiu sincer, nu mă aşteptam la atîta bunăvoinţă.

— Nu le mai sînt datoare nimic, spuse rece Marina. Nu ignor ce mă aşteaptă, dar m-aş sufoca dacă n-aş încerca măcar să le-o plătesc. Alaltăieri, n-aş fi conceput trădarea, vînzarea. Mă aventurasem într-o cursă cu şansa. În care înţelegeam să mă feresc... în sfîrşit, la modul simbolic, de dumneavoastră, de ghinion, dar nu de coechipieri.

— Eşti un copil. Cum ai putut miza pe corectitudinea unor astfel de oameni? Însăşi premisa de la care ai plecat este falsă.

— Nu sînt o sentimentală, domnule maior, deci nu m-aşteptam să mă iubească. În orice afacere, cei care stau de aceeaşi parte a baricadei îşi datorează nu sentimente, ci colaborare corectă. Altfel combinaţia cade. Şi mai e ceva. Cînd... cînd am intrat în bandă, crima nu era preconizată ca metodă de lucru ci doar ca sancţiune binemeritată pentru membri. Mi s-a părut just.

— Ştii care este ţelul „major“ al... hai să-i zicem, asociaţiei? Te-au indus, desigur în eroare, insinuă maiorul.

— Vă faceţi griji inutil. Ştiu. Furtul! răspunse Marina răspicat.

— Nu mi se pare suficient de demagogic. Mă aşteptam la un ideal mai mobilizant, care să te anime. Eşti un om cu calităţi.

O privi în fundul ochilor albaştri care îngustaţi păreau şi mai repeziţi spre tîmple.

— Nu e nevoie să recurgeţi la subterfugii pentru a mă determina să vorbesc. În fond vă interesează ce m-a făcut să aleg această potecă şi nu alta, această viaţă şi nu alta. Ştiţi cine a fost mama? Vestita Nina florăreasa. Era la vremea ei cea mai frumoasă ţigancă din Bucureşti. Vindea seara flori la Cercul Militar, la Continental şi în barurile de noapte: Chat Noir, Cio-Cio-San, Monte-Cristo. Tata păstrează în cufăr o fotografie de-a ei în exerciţiul funcţiunii: rochie plină de volane ca dansatoarele spaniole, galbeni în păr. Pe braţ ţine un paneraş graţios de răchită. Cu tata — ghebos — nu ştiu de ce s-a căsătorit. Ambiţii sociale probabil. În

lumea ei, să fii cununată „cu acte" însemna ceva. Poate pentru că avea și oarecare stare — în fond o lustragerie modestă pe Moșilor. Dar, mă rog, se chema că e nevastă de negustor. Într-o zi, imediat după terminarea războiului, a dispărut.

— Ce înseamnă a dispărut?

Maiorul părea tulburat.

— Pur și simplu a înghițit-o pămîntul. Din martie 1945 nu s-a mai știut nimic despre ea. Eram un ghem pe-atunci, dar cei care îl cunosc pe tata spun că aproape înnebunise de durere. A cheltuit tot ce-a avut ca să-i dea de urmă. A căutat-o și prin Crucea Roșie. Dar cei de acolo erau prea ocupați cu prizonierii și cei dispăruți în război ca să acorde atenție unui amărît care umbla după nevastă-sa. S-au auzit diverse zvonuri. La un moment dat, un colonel care o știa de pe vremea cînd vindea flori la Cercul Militar, a pretins că ar fi văzut-o la Paris într-un bar de noapte. Alții au vorbit despre America, s-au brodat povești romantice... Astăzi, tata e convins că a murit. În fiecare an, pe trei martie, plătește o liturghie la biserică.

— Și dumneata? șopti maiorul.

Marina ridică din umeri:

— Am terminat liceul la 18 ani. Bietul tata! Paznic, vînzător la un centru de răcoritoare, portar, a făcut sacrificii inimaginabile pentru a mă ține la școală. Vroia să merg mai departe, la facultate. Dar eu mă săturasem. Mă săturasem să-mi sticlească ochii după o pereche de ciorapi, după o prăjitură. M-am căsătorit înainte de a fi împlinit 20 de ani. Rîse: Gioni Nicolescu. Un escroc sentimental isteț, ca toți escrocii sentimentali. Pentru a pune mîna pe

mine simulase prosperitatea cu mijloacele cele mai perverse. Mă plimba cu o mașină splendidă — un Buick alb — despre care abia după ce m-am măritat am aflat că aparținea unor prieteni. Băieți înțelegători, au contribuit din răsputeri la crearea unei false aureole de bună stare. În prezența mea îi spuneau „domnule director", tot de ochii mei au organizat o partidă cutremurătoare de cărți la care Gioni a pierdut fără să clipească 9.000 lei. Am mers după aceea la Mon Jardin, iar eu nu încetam să mă mir. 9.000 de lei azvîrliți într-o seară, reprezentau în medie cam ce-ar fi putut cîștiga tata într-un an. Dar astea le-am aflat mai tîrziu, cînd bărbatu-meu a început să mă folosească drept nadă și unealtă în combinațiile lui financiare. Am dus-o așa cîțiva ani, apoi ne-am despărțit de comun acord. La urma urmelor, dacă tot mă țineam de matrapazlîcuri, era mai rentabil s-o fac pe cont propriu. Gioni a convenit că am dreptate. Bănuiesc că ochise altă fraieră. Am lucrat singură un timp, apoi a intervenit în viața mea Cocoșatul. Nu mi-a cerut mare lucru. Să acostez diverși indivizi, să le intru în grații. Plătea bine...

— În acest sens, declară maiorul oftînd, Damian a fost victima dumitale.

— Cea mai generoasă și cea mai candidă. Marina își mușca buzele arcuite cu tiv cărnos pe margini. De el mi-a părut realmente rău. Cunoșteam ora la care iese de la serviciu și m-am aranjat să-i merg în față la vreo două sute de metri. Am intrat într-un magazin. Damian a venit după mine năuc... Tăcu un timp, apoi adăugă: N-am omorît pe nimeni...

— Știu, răspunse maiorul. Cocoșatul respectă diviziunea muncii... Cocoșatul... Te-ai întrebat desigur cine ar putea fi.

— Nu o singură dată, zîmbi Marina. Inutil. Azi, după aproape trei ani nu știu despre el mai mult decît în prima zi: un om de statură mijlocie, mai degrabă scund, cocoașă, cam între două vîrste...

— De ce te-ai oprit? Continuă!

O privea intens. Marina palidă, șopti:

— Ce să vă mai spun... Asta e tot.

— Nu e tot, declară maiorul calm. Te-ai gîndit la cineva anume...

— Vi s-a părut.

— Nu mi s-a părut. Dăneț abia își mișca buzele: pentru prima oară te-ai gîndit la cineva anume. La cine? O corelație firească... Tatăl dumitale suferă de aceeași infirmitate...

Ochii albaștri ai Marinei se întunecară și maiorul avu senzația unor flăcări roșii care țîșneau din pupilele dilatate.

Femeia țipă:

— Vă înșelați! E absurd...

Ușa rezervei se deschise și apăru medicul.

*
* *

Dăneț scoase din sertarul biroului revista găsită la Biblioteca Academiei. Studie cu lupa fotografia de pe prima pagină, apoi i-o întinse locotenentului:

— Mda... Reține numele, Moșoianu: Erika Schäffer. Vei pleca chiar azi la Sibiu. Încearcă să dai peste vechi cunoștințe, eventual neamuri, vorbește cu băieții de la Miliție. Îmi trebuiesc cît mai multe relații. Ia și revista cu tine. O să ai nevoie...

*
* *

Maiorul se foia agitat în cămașa de noapte cu rîuri. Imposibil să adoarmă. Deșteptătorul C.F.R., așezat strategic pe noptieră, silabisea timpul cu ticăit metalic. Douăsprezece și jumătate.

În celălalt pat, așezat la o distanță cuviincioasă, doamna Dăneț, zîmbea în somn.

Ridică din umeri și se așeză într-un peș.

„Hm! A naibii poveste! Pista Pleșa se sfîrșea cu un cadavru. Descoperind a doua existență a Cocoșatului, Dudă moare. N-a mai apucat să facă mărturisiri. Marina cît pe aici să fie sacrificată. Cine urmează?"

Sări din pat, măsurînd desculț covorul aspru de iută.

— Grecu!

Trecu în birou și, după o clipă de ezitare — era totuși aproape ora unu —, formă numărul procurorului.

Îi răspunse imediat.

— Dormi, Ștefănescule? Auzind muzică de dans și un rîs cald, senzual, de femeie tînără, nu mai așteptă răspunsul. Uite, pentru ce te-am deranjat. Lucrurile se precipită. Ceva îmi spune că în noaptea asta încă unul din bandă va fi lichidat. Bănuiești cine?

Auzi șoapte, urmă o scurtă pauză, după care procurorul confirmă temerile maiorului.

— Ce-ar fi să-i facem o vizită? Acum, bineînțeles că acum. Dacă nu e deja prea tîrziu. Pentru el. Nu, stă aici aproape, pe Smîrdan. Bine! Peste o jumătate de oră trec să te iau.

Închise, încercînd să-și imagineze ce se petrece la celălalt capăt al firului.

*
* *

Cinci minute mai tîrziu, silueta subțire a Mucenicului dispărea într-o curte din strada Smîrdan...

*
* *

Grecu se trezi brusc, cu o senzație acută de sete. Deschise gura de parcă limba umflată, uscată ca un căluș de vată, nu și-ar mai fi găsit locul.

Pe masă, se profilau în întuneric siluete de sticle: țuică, coniac, vermut. Nu reușea să-și amintească dacă rămăsese și sifon. Apă... Trebuia traversat culoarul rece și abia la capăt sub un ober-licht cu ochiul crăpat prin care frigul intra subțire, se afla o chiuvetă. O cană albastră, cu smalțul plesnit, era prinsă de robinet cu un lanț.

Se zgribuli și trase plapuma peste bărbie. Lîngă el, femeia gemu. Umărul și ceafa scăpaseră din șiretul cămășii de noapte. Grecu privi linia fermă a spatelui pierdută sus, sub zulufii castanii. O simți lîngă el reală, vie și recunoscător, îi strînse umărul în căușul palmei.

Își trecu limba peste buzele crăpate. Nu mai rezista. Se sculă, și înaintă pe bîjbîite către masă, găsi sifonul și duse avid clonțul de plumb la buze. Bău lung, cu respirația tăiată. Se întoarse amețit în pat.

Curios, nu-i mai era somn. Își adună mîinile sub ceafă, privind tavanul înalt. Lustra, amintire de la un chiriaș precedent, atîrna strîmbă și murdară. Cîndva avusese niște franjuri de mărgelușe negre. O fată, nu-și mai amintea cine, poate Nina, pedichiurista cu gîtul lung și ochii bulbucați, de miel, ori poate zurlia de Irina, bruna subțire care se încăpățîna să semene cu Gina Lollobrigida, le scosese, agățîndu-le la poalele unei rochii.

Cică se purtau mărgele. Nebună!

Întinse brațele spre femeia care dormea greu. Ea, ea e altceva... Își aminti cum, întîlnindu-se odată cu Dudă, acesta rămăsese cu gura căscată. Nu mai văzuse așa femeie. Ce-i drept, trîntise atunci pe ea rochia galbenă, lucioasă și în păr și la brațe, doar drăcii cu sclipici. Îți lua ochii!

Dudă... Se înfioră. Mort! Moartă și Marina. Ce bucățică! Cît i-a tras el clopotele și degeaba! Mort și tipul de la Muzeu.

Se săltă în coate biciuit de un gînd. Ce însemna asta? Intraseră în lichidare? Cum de nu-i dăduse prin minte? O durere surdă îi prinse ceafa. Cine venea la rînd? El? Jean? Dar de ce? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce? Ce era în capul Cocoșatului?

Se sculă din pat și făcu cîțiva pași pe dușumeaua fără covor. Nu mai simțea frigul. Își aprinse o țigară, aruncînd chibritul undeva, la întîmplare.

„Ce e de făcut?“ Avu dintr-o dată impresia că

tavanul cade, cade peste nişte pereţi mobili, care se apropie din ce în ce mai mult, prinzîndu-l în zid de piatră, ferecîndu-l ca pe o gînganie. Mişcă instinctiv braţele, căutînd spaţiul.

Se învîrtea prin odaie. În beznă, ţigara părea singură. O fărîmă de jăratic ţesînd zigzaguri halucinante. Fumul greu se întindea acru în odaia rece.

Femeia se mişcă prin somn. Spuse cu voce împleticită:

— Iar fumezi noaptea! Ce naiba? N-am aer...

Ca un automat, Grecu deschise fereastra. Ploua mărunt. Curtea murdară mirosea a ud şi a gunoi. Gunoiul din containerele cilindrice care nu se vedeau din cauza beznei, dar pe care Grecu le ştia masate acolo, lîngă gardul vechi, fără tencuială. Îşi încheie pijamaua subţire.

Observă tîrziu umbra celor doi.

„Sticleţii" îi trecu brusc prin minte şi îşi auzi vîjîitul urechilor. Apoi o oboseală ciudată... Ca şi cum nu s-ar fi putut desprinde de fereastră...

— Fără gălăgie, Grecule, murmură maiorul Dănet.

În întuneric, lipit de containerele ude, Mucenicul băgă stiletul în buzunar.

Dispăru apoi în noapte.

*
* *

Jean şterse grăsimea din tingire, cu un cocoloş de pîine, apoi merse la chiuvetă şi o spălă cu apă rece. Stropii rămaseră agăţaţi de tingirea unsuroasă ca nişte mărgeluşe mobile.

Se întinse căscînd cu voluptate pînă îi trosniră fălcile, apoi se uită puţin descumpănit în jur.

„Pe unde o fi Grasu?"

Zări prin fereastra fără perdele primii fulgi de zăpadă. „Ia te uită! Vine iarna!"

Hoţul privi înduioşat godinul cu burlan lung, aproape roşu de încins ce era şi-şi frecă braţele cu satisfacţie. Iarna îşi aprecia bîrlogul mai mult ca oricînd. Ochii îi alunecară de-a lungul pereţilor, pe patul pufos, totdeauna curat înfăţat — ăsta era luxul lui — peste sacii cu provizii, la şuba împlănită agăţată într-un cui.

Ce-i mai lipsea?

Astupă fereastra cu o pătură zdrenţuită. Nu se mai vedea decît o felie de noapte pe care fulgii de zăpadă mişunau ca nişte gîndaci albi.

Se aruncă în pat, potrivindu-şi conul de lumină al veiozei improvizate pe o ladă. Scoase o carte groasă, ferfeniţă, o carte de chiromancie ilustrată: Mîini întoarse cu palma în sus, în care încîlceala liniilor era larg explicată.

Îndreptă abajurul de carton ars şi lumina îi căzu în palma asudată. Îl îngrozea linia vieţii întreruptă chiar la mijloc. Cînd voia să-şi stimuleze dispoziţia, or să nu şi-o strice, îşi consulta partea exterioară a podului palmei, căutînd călătorii. Printr-un artificiu de logică, a călători mult însemna a trăi mult. Ori pînă acum nu călătorise deloc...

Cineva bătu în geam. Cinci ciocănituri scurte ca un semnal. Jean tresări. Grasu avea cheie. Aruncă repede o cîrpă peste lampă, lăsînd în odaie un întuneric incert. Nu se duse la fereastră, ci alunecă spre uşă. De undeva, de pe săliţă se vedea toată curtea.

Cînd deschise, o siluetă subțire se strecură ca o pisică pe lîngă el, pătrunzînd în odaie.

Luat pe neașteptate, Jean rămase țintuit locului, apoi se strîmbă:

— Tu ai bătut în geam?

— Eu!

Mucenicul își scoase bascul, scuturînd zăpada pe dușumea.

— Vezi că-mi faci apă pe jos. Ridică cîrpa de pe lampă. Ce s-a mai întîmplat?

Îl privea bănuitor pe sub sprîncene.

— Unde-i Grasu?

— Știu eu? Pe la vreo fufă.

Umplu două pahare cu rom și-i întinse unul Mucenicului.

— Ia și încălzește-te. Ești vînat ca o găină belită.

Mucenicul refuză cu un gest.

— Vine tîrziu?

— Habar n-am. Ai treabă cu el?

— Ce-ți pasă?

Jean se înecă, roșu de furie. I-ar fi spus ceva Mucenicului, ceva cumplit și ordinar, care să-l usture, dar reuși să se stăpînească. „Cu ăsta nu e de glumit". Scăpă jos paharul și tresări de parcă l-ar fi scăpat altcineva.

Spînaticul zîmbi ironic.

— Ți-ai băut și mințile, nefericitule!

Jean respiră adînc.

— Uite, Mucenicule, cum devine chestia! E bine să nu ne certăm. Și ca să nu ne certăm, e bine să legi cățeaua. Și mai bine ar fi s-o întinzi. Grasu nu-i acasă și cu asta bună ziua. Scrie-mi la post-restant.

Mucenicul se sprijini de masă. Colțul buzelor îi

tremura ușor. Ar fi părut altfel un chip de lut cu nuanțe vinețiii.

— Cu tine am treabă!

— Păi zi așa, țică. Ce-ți dorește inimioara? Da' mai repede, că mă trage la picioare.

— Nemernică viață ai dus, Jeane, constată celălalt abstract. Băutură, tîrfe, tîlhării. Ai făcut tu vreodată ceva bun, ceva pe placul Domnului?

— Am frecat parchetul cu glaspapir. Mucenicule, nu mă supăra!

— Știi vreo rugăciune?

— „Du-mă acasă, măi tramvai"!

Îl luă de umeri și-l împinse spre ușă.

— Văd că ești prost dispus. Discutăm mîine.

Brusc îi dădu drumul. Văzuse cuțitul, cuțitul pe care îl cunoșteau toți oamenii din bandă, cu mînerul de os, lama subțire, lungă și flexibilă. Se dădu cîțiva pași înapoi și pipăi la întîmplare, apucînd un scaun de spetează.

— Lasă scaunul, Jeane. Erai mort demult dacă voiam.

— De... de ce?

— Închină-te!

Scaunul zbură prin aer, izbindu-se de perete.

— Închină-te!

Făcîndu-se că îngenunchează, Jean sări. Voia să-l prindă într-o luptă corp la corp. Dar celălalt se dădu înapoi. Ținea cuțitul ridicat în sus, peste umăr, gata să-l arunce.

— Încă o mișcare și ești mort!

„Barem, să-mi vînd scump pielea", reflectă Jean. Ura îi schimonosea trăsăturile mici, înfundate în grăsime. Apucă și trase cu toată puterea carpeta

zdrențuită, pe care stătea Mucenicul. Acesta sări și cuțitul plecă spintecînd cu foșnet ușor aerul. Jean se aruncă într-o parte, evitîndu-l. Se izbi însă greu cu capul de piciorul mesei. O ceață roșie, vîscoasă, îi împăienjeni privirea. Mucenicul pusese din nou mîna pe șiș. Matahala se simți cuprinsă de o furie oarbă, dementă, pe care nici măcar frica de moarte nu reuși s-o domolească. Ar fi dat orice, orice, libertatea și chiar viața numai să strivească întîi țeasta aceea palidă cu ochi goi.

Spînaticul ridică mîna și făcu cruce deasupra trupului uriaș, binecuvîntîndu-l.

— Ce-ați pățit, neică? Învățați la catehism?

Azimioară se mira jovial în pragul ușii.

— Grasule, izbucni Jean, pune mîna pe el. Nu-l lăsa să scape. A vrut să mă omoare.

Locotenentul își rostogoli ochii de la unul la celălalt, părînd că nu înțelege. De fapt, realiza că, încăpînd pe mîinile lui, Jean își putea lua fără grijă adio de la cele pămîntești. Important era că împiedicase o crimă. Acum trebuia evitată răfuiala.

Spînaticul se apropie de ușă.

— Nu-l lăsa, Grasule, țipă Jean, ridicîndu-se anevoie.

— Auzi, neică, cică să nu te las.

— Dă-te la o parte, scrîșni Mucenicul, repezindu-și pumnul.

Locotenentul eschivă atenuînd din șoc. Pumnul îi atinsese totuși vîrful bărbiei. Observă cuțitul și apucă iute mîna spînaticului care îi trimise un genunchi în stomac. Azimioară nu slăbi strînsoarea și celălalt scăpă șișul pe dușumea.

— Aha, rînji satisfăcut Jean. Acum să te judecăm noi, năpîrcă, că Dumnezeu e mai blînd!

Mucenicul viză din nou bărbia locotenentului, izbind cu capul. Azimioară îl lăsă să scape. Omul se înfundă în sălița întunecată, apoi se auzi o ușă trîntită.

Matahala, îngrijorată de starea locotenentului, îl apucă de braț și-l conduse pînă la pat. Umplu apoi un pahar cu alcool și i-l duse la buze. Bolborosea cu duioșie:

— Frățioare! Mi-ai scăpat viața, frățioare...

Lacrimi de recunoștință îi curgeau iute pe la colțurile ochilor și Azimioară își spuse că nu mai văzuse niciodată dîre atît de perfect paralele.

Îl bătu prietenește pe umăr și, ridicîndu-se deschise fereastra larg. Făcu un semn aproape imperceptibil, a cărui semnificație, Dăneț o înțelese.

*
* *

Maiorul își frîngea mîinile, măsurînd enervat încăperea.

— Nu! Să nu-mi spui că și-a strecurat informatori printre noi. Ar fi absurd! Sau că-mi supraveghează convorbirile telefonice. Să nu-mi spui asta!

Procurorul Ștefănescu, într-un costum superb, nu se gîndea deloc să-l contrazică. Scoase pachetul de Kent alegîndu-și cu grijă o țigară.

Dăneț îl privi dintr-o parte.

„Uite-l și pe ăsta! Cînd era la Pătîrloagele, la tat'su, fuma Naționale..."

— Și totuși... începu Ștefănescu.

— Știe fiecare mișcare a mea. Uneori stau și mă întreb dacă nu cumva...

Rămase cu gura întredeschisă, clipind des, apoi spre surprinderea procurorului, se lăsă într-un genunchi, sprijinindu-și palmele pe dușumea.

— Ce ai...

— Așteaptă!

Maiorul ciocăni biroul, își plimbă degetele de-a lungul tăbliilor, insistînd la încheieturi.

Intrigat, Ștefănescu se aplecă, întrebîndu-l cu toată seriozitatea:

— Nu te simți bine?

— Așteaptă, domnule!

Se ridică, ținînd în mînă o ventuză mică de cauciuc în centrul căreia străluceau două mustăți metalice.

— Privește!

Procurorul înțelese.

— Un microemițător!

— Exact. Cineva l-a strecurat în lipsa mea, ori de față cu mine.

Îl scoase din funcțiune

— Extraordinar! se miră procurorul.

— Îți dai seama cu cine avem de-a face?

Privirä aparatul pe toate părțile.

— Evident, e de proveniență străină, constată Ștefănescu.

— Tare m-aș mira să nu descopăr acasă unul identic. Dacă a avut curajul să-l instaleze aici...

— Cum naiba?!

— Foarte simplu. Stînd pe scaunul de lîngă birou, unde stai dumneata și lăsînd o clipă mîna în jos.

— Asta înseamnă că persoana e din anturajul nostru.

— Sau că cel puțin o dată mi-a făcut o vizită.

Se priviră lung, în tăcere.

După cum bănuise, maiorul descoperi cel de-al doilea microemițător, instalat în locuința sa, foarte aproape de telefon.

Capitolul 12

O DUMINICĂ PLACIDĂ

Duminica era sumbră și rece, cu străzi pustii.

Maiorul Dăneț își bea cafeaua fierbinte, servită în ulcele groase de ceramică. Știindu-l singur (soția și copiii erau plecați la un botez în Ardeal), Sebastian Pop îl invitase să-și petreacă duminica împreună. Inițial refuzase. Ca toți oamenii cu familie numeroasă, Dăneț avea nostalgia liniștei. „Să scap măcar cîteva zile de balamuc". Se gîndise cu deliciu la o duminică agreabilă împărțită pe ore de lucru și ore de lectură (de cînd începuse *Moartea unui președinte?)* fără urletul aparatului de radio, reclamat neîncetat de alt membru al familiei. La douăsprezece, De toate pentru toți, la unu, Estrada duminicală, apoi Cine știe cîștigă, sau meciurile, ori Teatru scurt și iar muzică și nu se mai isprăvea.

Totuși, cînd se trezise, ca întotdeauna la șase dimineața, și dăduse o raită prin încăperile pustii,

căutînd din obișnuință cu degetul praful pe mobile, încercase un sentiment de stinghereală, de parcă ar fi îmbrăcat niște haine străine. Bucătăria curată era rece, ostilă, fără familiarele oale, fumegînd pe plită fierturi speciale, de sfîrșit de săptămînă, fără chipul șiret al doamnei Dăneț în etern complot cu copiii contra asprimii lui.

Telefonul lui Sebastian venise ca o izbăvire. Ceea ce refuzase în ajun acceptă acum cu plăcere.

Făcură cîteva partide de șah, pe urmă Angela aduse țuică fiartă. Maiorul simți cum alcoolul fierbinte, bine îndulcit și dres cu mirodenii, i se strecura în vine. Expertul aduse din pivniță un pepene verde murat.

Timpul trecu repede. Vorbiră despre una, despre alta, își amintiră zilele cînd mînau amîndoi caii pe dealurile din Ghijeasa, de părinții lor, oameni pe care necazurile îi făcuseră aprigi, fără zîmbet...

Pe la șase, Angela așternu niște tartine (zacuscă sărată și iute), urmărindu-i cu zîmbet blînd.

Ușoara animozitate dintre cele două familii se crease demult. Soția maiorului o calificase dintr-un bun început pe soția lui Pop drept calică și mironosiță. Ospitalitatea abundentă era pentru doamna Dăneț o axiomă care sta la temelia oricărei aprecieri. Angela, la rîndul ei, o trata pe nevasta maiorului cu un zbîrcit snob din nas, evitînd orice comentariu.

Spre seară expertul se ridică și schiță cîteva mișcări de gimnastică, dezmorțindu-și brațele.

— Măi copii, am o propunere. Hai să mîncăm undeva, afară din oraș. Ce zici, Țumpi?

— Cum vreți voi. Avem mîncare în casă, dar o variație nu strică.

Maiorul o privi curios. Ideea îl încînta și pe el. De cînd nu mai ieșise în oraș, așa, ca să se distreze?

Expertul își îmbrăcă haina și trecu la oglindă studiindu-și obrazul cu mina aceea dezinvoltă pe care o încearcă în general oamenii în fața oglinzii și pe care nu o au niciodată și nicăieri în altă parte.

— Mă duc să scot mașina din garaj, anunță el. Ai timp să te îmbraci?

— Știi bine că nu pierd vremea cu fleacuri, spuse Angela cu aerul modest „de mironosiță" care o scotea din sărite pe doamna Dăneț.

Trecură totuși trei sferturi de oră pînă cînd ieși din dormitor, îmbrăcată în taillleur gris fer. Pulovărul și un turban mic, dintr-un lenaj verde, aduceau o notă de fantezie în ținuta sobră.

„Orice s-ar zice, e o cucoană distinsă", aprecie maiorul realizînd în același timp că femeii îi lipsea foarte puțin ca să fie cu adevărat frumoasă. „N-are strălucire, asta e!"

Bărbatu-său îi salută zgomotos intrarea.

— Ești superbă, Țumpi! și îmbrățișă cu efuziune silueta fragilă, care se apăra moale. Ce combinație magnifică! Cenușă cu verde otravă!

Maiorul încercă așa, fără nici o noimă, să-și amintească de vreo rochie a nevesti-si, dar nu izbuti. Vedea doar chipul rotund, cu cîrlionți negri naturali, așezat pe un trup abstract, fără elemente vestimentare concrete.

— Plecăm? făcu el.

— Un moment, spuse Angela. Să luăm ceva înainte, pentru apetit.

Scoase din vitrină nişte boluri mici şi aduse o sticlă cu etichetă nisipie: coniac Hennessy.
Maiorul şi Pop se priviră surprinşi.
— Spune-mi, Ţumpi, sărbătorim ceva azi?
Femeia clătină din cap, rîzînd:
— N-am voie să fiu şi eu veselă?
Dăneţ decise că trebuia în orice caz să-şi revizuiască opinia despre Angela.
Urcară în maşină într-o dispoziţie excelentă. La volan, Sebastian întrebă:
— Încotro?
— Să propună Olimpiu. El e musafir.
Maiorul, care ar fi preferat ca pentru familia Pop să nu fie musafir, aprecie totuşi amabilitatea.
— Propuneţi voi. Nu prea am ieşit din oraş în ultimul timp.
— Ce zici, Ţumpi, unde să-l ducem? Începu să enumere: Băneasa? Casa Arhitecţilor? Parcul Privighetorilor? Dumbrăvioara?
— Ce-i la Dumbrăvioara? întrebă maiorul. I-am auzit vorbind pe băieţi.
— E foarte drăguţ. Ceva rustic, genul care se poartă: stejar afumat, ceramică, coarne de cerb şi pui la ceaun.
— Împrejurimile sînt foarte pitoreşti, completă Angela, iar vederea spre lac superbă . . .

*
* *

Localul era într-adevăr frumos, aşezat pe marginea lacului între două sălcii. Avea şi un debarcader de unde, vara, plecau bărci spre un pavilion ridicat în mijlocul apei.

Maiorul şi Angela coborîră, intrînd în restaurant. Sebastian rămase la volan căutînd un loc de parcare.
Găsiră destul de greu o masă. Se stătea pe bănci lungi din lemn masiv, acoperite cu cergi miţoase roşii şi galbene. Maiorul aruncă o privire încîntată prin local.
Era evident că fusese dat de curînd în folosinţă. Organizatorii iniţiaseră noutăţi, constituind atracţii certe şi care încă nu fuseseră abandonate. Specialităţile casei — pui la ceaun, chişcă umplută, tochitură, ori clătitele aduse într-o baie de flăcări — erau servite chiar de bucătar un ins rotofei şi jovial, îmbrăcat în alb, cu un capişon imaculat ca o piramidă de frişcă. Apariţia lui stîrnea zîmbete de simpatie şi Dăneţ paria că fusese angajat în primul rînd pentru decor.
O fată năltuţă, în ie diafană de Breaza, trecea pe la mese, alegînd dintr-un coşuleţ graţios de răchită cîte o garoafă înspicată pentru fiecare consumator. Roşii pentru bărbaţi, albe femeilor. Preţul florilor intra în consumaţie.
Peştele era prezentat crud, pe frunze late de viţă iar aperitivele în platouri imense.
— Da, e foarte frumos aici, îşi frecă mîinile Dăneţ. Ce mîncăm?
Întinse lista Angelei, dar aceasta o refuză. Nu-şi luase ochelarii.
Începu să studieze meni-ul, tipărit pe hîrtie japoneză de lux. Pentru a-l deschide, trebuia rupt sigiliul, un mărţişor de ceramică albastru cobalt cu emblema restaurantului, prins de un şnur de mătase. Mărţişorul rămînea clientului şi maiorul reflectă că cel care introdusese trucul era un fin psiholog. Oa-

menilor le face plăcere să primească daruri, chiar dacă plăcerea în sine îi costă sub altă formă de zece ori mai mult.

Deodată auzi glasul schimbat al Angelei:

— Stena, ce s-a întîmplat?

Dăneț ridică ochii surprins. Expertul era livid. O spaimă îngrozitoare îi descompunea trăsăturile. Bărbia, și așa lungă alunecase și mai mult, desfigurîndu-l.

— Ce e?

Deschise de cîteva ori gura înainte de a vorbi.

— Olimpiu, acolo în apă, lîngă debarcader, e un cadavru . . .

*
* *

Îl scoseseră destul de ușor și acum zăcea întins pe aleea prunduită. Un omuleț firav, modest îmbrăcat, cu ochii duși în fundul capului, lăsînd să se vadă doar corneea neînsuflețită. Cadavrul era vînăt, fără să fi suferit încă transformări sensibile, afară de obrazul puțin umflat.

Dăneț privi mult timp încălțămintea mare, mult prea mare pentru trupul acela mărunt. Aproape o anomalie. Niște bocanci uriași, cu ținte și blacheuri solide.

Procurorul Ștefănescu, chemat telefonic, se plimba cu mîinile la spate. Își mușca iritat colțul buzei de jos, adunîndu-și umerii mai mult ca de obicei.

— E o molimă! O molimă, domnule! Ziua și asasinatul!

— Poate că-i un accident, spuse încet Dăneț, fără să creadă un cuvînt. Era cadavrul Mucenicului . . .

— Accident? Adică a vrut să facă o baie în noiembrie și s-a băgat îmbrăcat în apă ca să nu-i fie frig?!

Își reluă nervos plimbarea, clătinînd din cap.

Maiorul aprinse o țigară, așteptînd verdictul medicului legist. Îl enervau suspinele Angelei, așezată pe o bancă lîngă bărbatu-său.

Dăneț reușise să îndepărteze consumatorii curioși care dăduseră năvală (știrea cadavrului din lac se împrăștiase cu viteza fulgerului), în schimb nu putea ține piept ospătarilor. Se convinse încă o dată că nu există oameni mai curioși ca frizerii și ospătarii. Sub diverse pretexte, între o ciorbă și un escalop, servite în mare viteză, chiar cu riscul sacrificării bacșișului, se repezeau la debarcader: „Să vedem ce mai e cu mortul". Apăruse chiar și bucătarul. Scărpinîndu-se pe ceafă, scosese capișonul făcîndu-și creștinește cruce:

— Dumnezeu să-l ierte! Apoi brusc, practic: de ar ști ăia de unde am luat peștele . . .

Medicul legist se ridică, închizîndu-și trusa.

— Care-i părerea dumneavoastră, întrebă maiorul.

— Mort prin înecare. N-a consumat alcool.

— Ora decesului?

— Cu aproximație între 16 și 17. Își privi ceasul. În principiu, deci, acum trei ore. După ce voi vedea plămînul la autopsie, am să fiu mai ferm.

Procurorul dădu dispozițiile necesare privind ridicarea și transportarea cadavrului la Morgă. Dăneț se apropie de Sebastian care mîngîia cu duioșie mîna nevesti-si.

— Plecăm!

Femeia se ridică anevoie și se îndreptă sprijinită de bărbatu-său, spre mașina parcată la cîțiva metri.

Maiorul mergea în urma lor, ţinîndu-şi pumnii strînşi în buzunare. Se opri în spatele turismului, pipăind o zgîrietură proaspătă pe vopseaua albastră a aripei. Observă, ieşite din portbagaj anourile unui lănţişor. Săltă automat capacul. În margine, lîngă roata de schimb, zări un obiect ciudat. O cruce pătrată, sculptată în lemn şi prinsă de un lanţ de argint. O luă cu degete crispate şi o băgă în buzunar.

*
* *

— Ce-ai găsit? îl întrebă Sebastian conducînd posomorît.

Maiorul nu răspunse. Îi arătă doar pumnul deschis. Expertul apucă delicat crucea de lemn. O privi pe o parte şi pe alta, comentînd:

— Lucrătură primitivă. Un călugăr mai dibaci, dar fără pretenţii.

— Nu asta mă interesează.

— Atunci ce?

Maiorul întoarse capul spre Sebastian.

— E a ta?

— Ce idee! rîse celălalt.

— Am găsit-o în portbagaj.

— Ştiu. Mă întreb cum o fi ajuns acolo. Zilele trecute maşina a fost în verificare. Trebuie s-o fi pierdut vreunul din oamenii de la garaj.

*
* *

Angela se retrăsese în dormitor, acuzînd o migrenă îngrozitoare. Expertul îi duse un ceai cu lămîie şi

acum îi schimba compresele la fiecare jumătate de ceas.

Maiorul se plimba prin living-room, numărînd mecanic medalioanele covorului Bukhara, roşu închis. Ştia că-l contrariase pe Sebastian. Ce sens avea să se întoarcă la ei acasă? Era tîrziu, Angela bolnavă, şi oricum, petrecerea se stricase . . .

După un timp, Sebastian întrebă cu amabilitate convenţională:

— Să-ţi fac o cafea?

— Nu te ocupa de mine, Stena.

Omul ridică din umeri şi intră în biroul lui.

— Dacă-ţi trebuie ceva, te rog să-mi spui.

Maiorul nu răspunse. Se simţea pradă unui zbucium puţin obişnuit, un soi de nelinişte care-i apăsa inima. Îşi pipăi în mod reflex pieptul. Inima era acolo, la locul ei, concretă şi palpabilă cum n-o mai simţise niciodată. Organ viu, bucată de carne sîngerîndă.

Ieşi în curte. „Avem o vilă drăguţă, cu un mic patio spaniol", obişnuia să spună Angela, subţiindu-şi privirea prin ochii îngustaţi distins. De fapt, cîteva dale netede care duceau la garaj, năpădite de muşchi şi buruieni.

„De ce, de ce, se întrebă maiorul, oamenii vor să pară ceea ce nu sînt? De ce atîtea eforturi pentru crearea unei imagini false, artificiale, care să epateze indivizi a căror opinie, în fond, nu contează? Evident, a dori, a dori mai mult nu este o crimă. A dori, conjugat cu a face, reprezintă mersul înainte. Dar aceasta înseamnă a dori mobilizator, a dori dinamic . . . De ce, *avem un mic patio spaniol* cînd de fapt avem o bucăţică de curte amărîtă, unde nu în-

cap cinci inşi în acelaşi timp, fără să-şi stringă coatele?"

Se apropie de maşină. Ii mîngîie în neştire caroseria, îi ciocăni aripile.

Sebastian deschise fereastra biroului.

— Ai nevoie de ceva?

Maiorul nu se întoarse.

— Nu bagi maşina în garaj?

— Mai tîrziu, după ce te conduc acasă.

Se răsuci brusc pe călcîie.

— Dă-mi cheia de la garaj.

— Ce-ţi veni?

Nici el nu ştia. Aceeaşi nelinişte îi da din nou tîrcoale. Nu ştia, dar voia pur şi simplu să intre în garaj.

— Mi-o dai?

— Aşteaptă o secundă.

Sebastian coborî în curte. Ii întinse cheia.

— Te simţi rău? Imi pari foarte schimbat.

— N-am nimic. Mă gîndesc . . .

Expertul rîse:

— Nu te-am văzut niciodată în halul ăsta. Să fie prima oară cînd gîndeşti?

Maiorul ridică din umeri şi o luă agale spre fundul curţii. Cînd băgă cheia în broască, şopti:

— Lasă-mă singur . . .

Expertul îi puse afectuos mîinile pe umeri. Intrebă cu blîndeţe:

— Ce-i cu tine, Olimpiu?

Maiorul oftă, ferindu-şi ochii.

— Nimic, măi băiete, să dea Dumnezeu să nu fie nimic . . . Adăugă încet. Stena, ţii minte cînd a murit taică-tău?

— Eram amîndoi lîngă el, şopti impresionat celălalt.

— S-a ridicat în capul oaselor şi s-a uitat la mine.

— Ştiu, Olimpiu, aşa e.

— Şi a vrut să-mi spună ceva. Mie, accentuă Dăneţ, a vrut să-mi spună ceva.

— Adevărat.

Maiorul oftă din nou.

— După aceea a intrat în comă şi nu şi-a mai revenit.

— Nu şi-a mai revenit, repetă ca un ecou Sebastian Pop.

— M-am întrebat totdeauna, mă întreb şi astăzi, ce o fi vrut să-mi spună atunci, înainte de moarte?

Maiorul privi peste capul expertului. Perdeaua uşoară de dormitor se mişcă uşor. Sau poate era o impresie.

— Acum, lasă-mă. Te aşteaptă Angela . . .

*

* *

Mirosea a cauciuc şi benzină. Pe lîngă pereţi, cîteva canistre, anvelope, un cric, şi o cadă ca o albie lungă. Cu un an în urmă, Sebastian introdusese gaze în locuinţă şi atunci îşi modernizase întreaga instalaţie sanitară. Noua cadă, îngropată, era de faianţă verde ca şi chiuveta.

Dibui comutatorul ascuns după perdeaua de stambă. Garajul se umplu cu o lumină meschină, gălbuie. Incepu să se plimbe pe lîngă pereţi, apoi de-a curmezişul încăperii. In pardoseală, fusese amenajat un mic canal de evacuare. De cîte ori ajungea la el,

Dăneț se oprea, apăsînd cu vîrful pantofului, grilajul metalic. Curînd obosi. Spațiul îngust, mirosind a benzină, îl amețise. Se așeză pe marginea căzii, sprijinindu-se în mîini. Își simți degetele lipicioase. Și le șterse cu batista. Batista se murdări de ceva verzui, vîscos. Se aplecă peste cadă. Descoperi cîteva fire de nisip și din nou masa gelatinoasă verde, cu firicele fine ca de mărar. Începu din nou să se plimbe. Sudoarea îi curgea șiroaie pe obraji. „Nu, nu reușesc deloc să ..."

Apucă o canistră și-i deșurubă bușonul. Mirosea a benzină. Și a doua. A treia era goală. Ultima, dosită sub niște saci, i se păru mai grea. O cără pînă la cadă și o deșertă înăuntru. Apă murdară, cu vîscozități mirosind putred a baltă. „Dumnezeule! Dumnezeule! Gelatină verde! Dar asta e vegetație aquatică ..."

Se rezemă de perete.

Închise ușa garajului. Străbătu dalele, una cîte una, încercîndu-și dimensiunile pantofilor pe feliile de piatră. Auzi un fluierat subțire, pe care îl percepu senzorial, dar abstract. Nu-l interesa. Abia a doua oară, întoarse capul. Cineva în stradă, ascuns după un copac, îi făcea semne. Intrigat, se îndreptă spre poartă. Recunoscu chipul rotund al locotenentului Azimioară, care se bîlbîi:

— Mă scuzați că am îndrăznit să vă atrag atenția atît de ... hm ... neregulamentar.

Maiorul făcu un gest obosit.

— Lasă asta. Cum ai ajuns aici?

— Supraveghez aleea de două zile, tovarășe maior. Dar văd că mi-ați luat-o înainte.

— Ce înseamnă, ți-am luat-o înainte? întrebă răspicat Dăneț.

Azimioară își mușcă buzele:

— Păi pe aici stă Cocoșatul. V-ați prins ăă ... vreau să spun, l-ați reperat înaintea mea.

—Cocoșatul?

— Da, și rîse, Cocoșatul ... fără cocoașe. Și-o pune doar cînd iese la lucru. O am aici.

Scoase din faldurile trenciului un pachet, un fel de bocceluță mică.

— Știți, ne tot întrebam cum reușește să intre și să iasă din sediu fără să-l vedem. El și Mucenicul ...

— Da, da ... Așa e ...

— Un truc extrem de simplu.

— Totul e simplu după aceea ... murmură Dăneț. Spune.

— Cocoșatul intra pe scara de serviciu a imobilului alăturat. Subsolul celor două blocuri comunică. Instalația de încălzire e comună. Înțelegeți ...

Maiorul rosti cu greutate:

— Bine, băiete, bine lucrat. Îl bătu pe umăr. Poți să te duci acasă. Incognito-ul tău s-a isprăvit. E bine, foarte bine. Scoase din buzunar crucea găsită în portbagaj. O recunoști?

— Cum să nu! E a Mucenicului.

— Bine, băiete.

— Mai e ceva, zîmbi încîntat Azimioară. Cocoșații ... Autenticii ... Tadeus, Silvestru și Holban ...

— Ce-i cu ei?

— În bloc, deasupra sediului, la etajul 4 stă un medic. Bocioagă. Individul e escroc mare. A dat

sfoară în ţară — evident prin canale subterane că „tratează" electric ori ce fel de malformaţie, asigurînd ameliorări substanţiale de ordin estetic. Au dat buzna la el toţi nefericiţii din Bucureşti. Le-a atras atenţia că afacerea e clandestină şi oamenii speriaţi să nu rămînă fără „mîntuitor" au amuţit. S-a umplut de bani. Tadeus, Silvestru şi Holban îl frecventau. Cred că de aici s-a născut ideea falsului cocoşat. Intrînd atîţia în acelaşi bloc, confuziile erau la îndemînă.

Dăneţ îşi întoarse repede capul şi dispăru.

Locotenentul îl privi nedumerit. Ochii lui Dăneţ străluceau ciudat. Se depărtă cu paşi şovăitori. „Ce se întîmplă cu maiorul?"

Gînditor, scoase un măr din buzunar şi muşcă cu poftă. Încă îi mai dădea mîna s-o facă pe stradă.

*
* *

Închise uşa încet, de parcă s-ar fi aflat în casa unui mort.

Sebastian citea în living-room. Aprinsese doar o lampă de colţ cu tijă înaltă şi abajur enorm din mătase chinezească. Lumina îi cădea chiar deasupra capului, scăldîndu-l ca un nimb.

Maiorul se frecă la ochi. Venit din întunericul de afară, avu o viziune bizară. Sebastian, copil de 14 ani, la ei la Ghijeasa, cu o coroniţă de mixandre şi o mînă de cărţulii pe care le strîngea la piept. Aceeaşi bărbie lungă, tremurînd de emoţie. Tată-său îl privise indiferent şi observase rece: „Nu dau nimic

pe premiile astea. Să te văd mai încolo, în viaţă..." Poate că bătrînul avusese dreptate...

Expertul puse cartea jos şi zîmbi.

— Angela s-a culcat. E o fire plăpîndă, biata fetiţă. Să-ţi fac un ceai, Olimpiu?

Maiorul scutură capul. Se uită la titlul cărţii cu coperţile întoarse în sus: „Raphael Schermann — Tratat de grafologie".

— Te interesează chestiile astea?

— Mă interesează tot, surîse expertul. Ce ai în pachet?

— A, e ceva... Doamne, ce greu îi venea! Răsuflă adînc: e ceva care-ţi aparţine.

Îi întinse bocceaua de cîrpă. Sebastian începu să despacheteze amuzat. Nu-şi ascundea sila cu care manevra cîrpa murdară. Dădu la iveală un soi de moviliţă, o besă de pînză, nu prea mare, prinsă într-un dispozitiv de curele. Întrebă nedumerit:

— Ce-i asta?

Maiorul se crispă.

— Zestrea Cocoşatului.

— Nu te înţeleg, Olimpiu, ai fost tare ciudat azi.

Maiorul îl privi mult timp în tăcere. Încerca să stăvilească năvala amintirilor, a imaginilor dragi care se înghesuiau, spontane ca un suspin, imperative ca un hohot de plîns.

Îşi aprinse o ţigară şi respiră adînc:

— Ai o şansă mare, Stena. O şansă unică şi, crede-mă, am reprezentarea perfectă a noţiunii. Mă întreb dacă vreodată, la noi ori aiurea... Se opri brusc. Dar asta nu are importanţă...

— Ce şansă am, Olimpiu?

Maiorul îşi strînse umerii.

— Te anchetează un prieten! Încă te anchetează. Mîine voi preda dosarul. Am obligația. Dar pînă mîine mai e o noapte, noaptea asta. O noapte în care să te ascult să te înțeleg, să mă străduiesc să te înțeleg. Nimeni, niciodată, nu va fi ascultat cu atîta răbdare.

Expertul își încruntă sprîncenele.

— Ai înnebunit, Olimpiu? Despre ce vorbești?

— Avem atît de puțin timp la dispoziție! Ce sens are jocul ăsta de-a v-ați ascunselea? L-ai ucis azi pe Mucenic, pe fanaticul ăla iresponsabil. Ai făcut-o sub ochii mei. Doamne! Sub ochii mei!

— Liniștește-te, Olimpiu. Aiurezi! De ce să-l fi omorît? Ce am eu cu el? Nu l-am văzut în viața mea. Și apoi, cînd să-l fi ucis? Am fost toată ziua împreună. Știi bine, ce Dumnezeu? În fața mea medicul ți-a spus că individul s-a înecat în jurul orei 16, poate 17. Eram cu toții aici. Angela, tu și cu mine. Coincidența a făcut să-l găsesc eu, trei ore mai tîrziu, dar la restaurantul pe care l-ai ales tu, Olimpiu.

Maiorul avu un gest de plictiseală.

— Știu, ăsta trebuia să fie alibiul infailibil. Victima decedată cu cîteva ceasuri înainte ca asasinul să treacă pe la locul crimei.

— Asasin? Asasin? Îți dai seama ce spui? Mă faci asasin?

— Da, Stena. Te învinuiesc de asasinat. Și nu mi-ar fi fost mai greu, nici dacă propriul meu copil s-ar fi aflat acum în fața mea. L-ai ucis pe nenorocitul ăla, aici jos, în garaj. I-ai dat cu ceva în cap, l-ai amețit ori naiba știe, o să-mi spună medicul legist, și l-ai ținut cu capul în cada plină cu apă, adusă dintr-un lac din preajma Bucureștiului. Mai e și acuma apă într-una din canistre. O voi trimite mîine la analiză, dar asta așa, ca o simplă formalitate. După ce individul a murit, l-ai băgat cu totul în cadă. Ai urcat apoi, aducînd un pepene murat, am ascultat muzică, am ciocnit un păhărel, și, în cele din urmă, ai propus o ieșire *undeva, afară*. În timp ce Angela se îmbrăca, iar eu meditam la „gingășia“ relațiilor voastre de familie, ai coborît din nou în garaj, ca să scoți mașina și ai încărcat cadavrul în portbagaj. Doamne! Cît de orb am putut fi! Pe urmă a fost simplu. Cadavrul ne-a însoțit. Sinistru! Urma să fie pescuit în lacul de la restaurantul unde ne-am fi fixat. Într-adevăr, eu am ales restaurantul din cele trei sau patru sugerate de tine. Diabolic plan! L-ai gîndit în cele mai mici amănunte. Pînă și apa ai adus-o de la lacuri, pentru că, în caz contrar, analiza ar fi dovedit că omul s-a înecat în alt soi de apă. Filtrată, curățită de impurități. Trebuia ca în plămînul și stomacul nenorocitului să se găsească resturi de vegetație aquatică. Zgîrietura de pe aripă s-a produs în timp ce-l scoteai din portbagaj. Tot atunci și-a pierdut și crucea . . .

Sebastian tăcea, dus pe gînduri.

— Am fost ca frații, Stena. Practic nu ne-am despărțit aproape niciodată. Cum naiba nu te-am cunoscut? Te-am judecat poate uneori aspru, te consideram moale, moale în general, vulnerabil unor tentații. Te știam snob și uneori ipocrit, fără ca asta să mi se pară însă prea grav. Dar criminal? Căpetenie de bandă? Crima, crima premeditată, crima inteligentă presupune o forță, negativă desigur, dar incontestabil forță sufletească, tenacitate și cruzime.

Te știam inteligent, dar fricos. Bărbia, bărbia ta moale, nesigură, care nu-i plăcea lui taică-tău. Cred că asta a vrut să-mi spună atunci cînd a murit. Să fiu atent. Să am grijă de tine. Dar cine, cine te-ar fi crezut în stare? Își luă capul în mîini.

— Într-adevăr, nu m-ai cunoscut, Olimpiu, spuse expertul cu o voce liniștită. Nici nu ți-ai dat silința. Uzai, evident fără să-ți dai seama, de calificativele tatei: Egoist, ascuns și slab. El spunea altfel: „Fleașcă, s-a izbit în neamul mă-si". Cît de puțin mă cunoștea și el! Slab am fost, într-adevăr, dar nu în sensul în care tata, prost pedagog și mizerabil părinte, mă handicapa, creîndu-mi complexe! Bărbia, nu-i plăcea bărbia mea! Dar pămîntul și via și livada celui de la care eu o moștenisem, îi plăceau? Slab! Am fost poate slab dorind mai mult și mai bine. Am fost slab, semănîndu-i lui, adunător de arginți, aprig și avar. Ții minte cît de zgîrcit era? Tăia bățul de chibrit longitudinal ca să-l folosească de două ori. Cînd lemnul prea subțire se rupea, ori nu se mai aprindea, îi înjura pe liberali. Își iubea banii mai abitir decît pe noi copiii, ca să nu mai vorbim de mama... N-am să uit în viața mea noaptea aceea de Bobotează. Era viscol mare. Oamenii se temeau să nu le ia vîntul acoperișurile. Ni se isprăviseră lumînările. Tata mi-a dat o patacă de zece bani și m-a trimis la Ioil. La întoarcere, i-am pierdut un bănuț. Ce însemna un bănuț atunci? Nici un ou, nici măcar un singur ou nu puteai cumpăra cu un ban. M-a trimis înapoi, pe urgie, să-l caut. Mama plîngea în casă, dar bătrînul era neînduplecat. Eu tremuram înghețat afară, pînă mi-a venit ideea să mă întorc la Ioil. Am căzut în genunchi și i-am cerut în hohote un bănuț. Mi l-a dat, clătinînd din cap: „Aprig român!" Acasă, tata a rînjit satisfăcut: „Ai văzut că l-a găsit? Acum o să țină minte!" Tuși, dregîndu-și vocea: asta pentru că toată ziua mi-ai vorbit de tata... I-am semănat mai mult decît își închipuia. Eu am înțeles-o abia la prima mea expertiză. Un safir uriaș, cît o nucă, era pus în vînzare de o doamnă în vîrstă, care, probabil, odinioară avusese salbe întregi cu pietre asemănătoare. Ulterior, am aflat că safirul făcea parte din bijuteriile familiei Ghica. Îl achiziționa o zarzavagioaică pentru suma ridicolă de 10.000 lei. Asta se petrecea în '52. Am auzit întîmplător un coleg comentînd în șoaptă: „Știi cît face drăcia asta...?" și arătase undeva sus, cu gestul care desemna în anii aceia Occidentul. Incidentul m-a tulburat. De atunci, instinctiv, am căutat să asist, chiar dacă nu ca vioară întîi, la toate expertizele de pietre prețioase mai importante. M-am familiarizat cu prețurile pe care automat, ca o mașină electronică am început să le traduc în valută: Dolari, lire sterline, mărci vest-germane sau franci. Apoi a venit obsesia. Să am cît mai multe pietre, cît mai multe „drăcii" cu pîntec cald, sîngeriu, ori ca mierea, verde ca otrava, ori albastru sideral, luceferi cu scîntei astrale care te orbesc... Să-ți povestesc coșmarurile mele fantastice? Pînă și îngropăciunea, cu o fantezie păgînă, schizofrenică, mi-am văzut-o asfixiată în nestemate. Prohod? Nu! Kilograme, tone de topaze, rubine, briliante, cascade fluide și strălucitoare. Cînd mă trezeam, dimineața, tezaurele faraonilor mă făceau să zîmbesc. Bieții egipteni! Imaginația lor s-a isprăvit odată cu piramidele.

Maiorul își ridică privirea. Sebastian Pop gesticula

transfigurat. Un firicel de salivă i se ivise la colțul buzelor. Își lăsă pleoapele de parcă ochii l-ar fi durut, expuși la o lumină prea dură.

— Și iată cum blestemul familiei s-a împlinit. Tata aduna bani în chichița lăzii, trăind mai meschin, mai penibil decît un schivnic. El aduna ca să fie. Eu ca să trăiesc! Ai auzit de Aga-Khan? I-a pardosit baia nevestii-si cu scoici de aur. Nimic din ceea ce aș fi născocit eu, ajuns dincolo. Cînd m-am însurat...

— Angela știe? întrebă maiorul, fără să-și recunoască glasul.

— Nu, hotărît nu. Continuă cu blîndețe: Am dus, dacă vrei, o existență dublă. E o fire plăpîndă, sensibilă, trebuia cruțată. Trăiește aerian cumva, într-o lume a ei, cu precepte vechi, culese din psaltiri cu litere chirilice, unde cineva de mult, a presat edelweiss-uri, cu lenjerie decentă, mirosind a săpun și iasomie, între suspinele Doamnei Bovary și problemele de conștiință ale Jeane-ei Eyre. Adăugă în șoaptă: Pe ea cel puțin, aș vrea s-o cruți. N-are nici o vină... Ce-ți spuneam? A, da, după ce m-am însurat, cred că trecuse un an, într-o seară mi s-a întîmplat ceva ciudat. Fusesem solicitat, ca de obicei, să expertizez niște bijuterii: colecția unui cetățean grec, mi se pare. Nu cine știe ce, dar cu valoare muzeistică certă. Asistaseră multe persoane. Țin minte că o parte din giuvaeruri le-am achiziționat noi, vreau să spun statul român, celelalte o firmă cunoscută din Amsterdam și alta din Paris. Am plecat spre casă singur. La un moment dat, pe o porțiune pustie a drumului, m-a acostat un tip înalt, masiv, bine îmbrăcat. Mi-am dat imediat seama că e străin, au izul ăla al lor, iar în secunda următoare, mi-am amintit vag că asistase la expertiză. M-a salutat scurt și mi-a înmînat un plic: „Pentru serviciile dumneavoastră". N-am apucat să spun ceva, că și dispăruse. Am avut puterea să nu deschid plicul decît acasă, în biroul meu. Nu-ți poți da seama de uimirea mea, cînd am văzut ce era înăuntru. O mie de dolari în hîrtii de cîte o sută și separat, cinci mii de lei. Inutil să comentez impresia care mi-au făcut-o banii ăia. Am schimbat dolarii și mi-am cumpărat mașină. O ții minte? Skodița mea albă. După cîteva luni, am găsit un plic agățat de volan. M-a surprins, pentru că lăsasem și găsisem mașina închisă. Înăuntru, cîteva rînduri. Eram rugat să asist la o expertiză undeva în strada Dionisie Lupu. Așa a început colaborarea mea cu o firmă particulară din vest. Propunerea mi-a făcut-o individul masiv care mă acostase pe stradă. Clauzele contractului au fost discutate negustorește. Mă obligam să sustrag pietrele prețioase de valoare specială cu care veneam în contact prin specificul profesiunii mele. Nu trebuia să risc. Eram lăsat să apreciez, liber, asupra oportunității unei acțiuni, nefiind obligat, de pildă, să sustrag cu orice chip cutare piatră, ori cutare giuvaer. Aceasta a permis ca întreprinderea noastră să dăinuie. Cînd mi se părea că riscul e prea mare, dădeam înapoi. Din valoarea fiecărei pietre scoase prin diverse formule din țară, mi se depuneau 40% într-un cont secret la o bancă elvețiană. 60% revenea firmei care suporta cheltuielile mele de aici: întreținerea bandei, mituiri, uneori chiar achiziții la prețuri derizorii în paguba unor necunoscători, o anume aparatură.

De pildă, ei mi-au pus la dispoziție microreceptoarele care îmi permiteau să audiez toate convorbirile tale cu subalternii, în birou și acasă, cu condiția să nu mă aflu la o distanță mai mare de trei sute de metri. Eu ți le-am strecurat. După aceea, a fost extrem de simplu. Știam că primești rapoartele și că dai dispoziții dimineața între 7 și 9. Mă înființam la Cofetăria Victoria — un domn care consumă cafea cu frișcă și brioșe calde — și ascultam. Poți să mă crezi că am petrecut ceasuri deosebit de agreabile și instructive. Așa am aflat că sînteți pe urma lui Pleșa. Afacerea cu muzeul începuse bine. Din păcate restauratorul a comis cîndva imprudența să dea „interviuri“ despre pasiunea sa pentru porumbei. Ai înțeles trucul și l-am lichidat, înscenînd sinuciderea. Moartea arheologului Damian nu intra inițial în calculele mele. A devenit indezirabil îndată ce unul din oamenii tăi l-a surprins pe Mucenic încercînd să recupereze pietrele. În cele din urmă Damian ar fi mărturisit de unde le are. Asta însemna o nouă pistă în afacerea porumbeilor. La Dudă, te-am însoțit chiar eu. Ți-aduci aminte? Ai insistat să vin. Cînd te-ai întors, țineai în mînă o cutie de chibrituri pe care mîzgăliseși un număr de telefon. Al Marinei. Însemna că Marina trebuia să moară. Datorită vouă, a scăpat ca prin urechile acului. Ca și Grecu. L-ați arestat. În general, trebuiau să moară toți cei care într-un fel sau altul îmi aflaseră identitatea. N-am avut niciodată încredere în oamenii mei. Rîse trist. Oamenii mei! I-am adunat cu răbdare, răscolind Bucureștiul, fie șantajîndu-i, fie ademenindu-i cu bani. Singurul în felul lui cinstit a fost Mucenicul.

— L-ai omorît și pe el, remarcă maiorul.

— Numai pe el. Banda intrase în lichidare. Nu trebuia să rămînă nici o urmă. Oricît de bine îi dresasem, mai devreme sau mai tîrziu, tot ar fi vorbit, fie doar lăudîndu-se cu isprăvile lor, la un pahar de vin. Dar Mucenicul a fost singurul credincios în toate sensurile, care n-a făcut-o pentru bani. Nefericitul suferea de delir mistic, pe care eu l-am speculat. L-am scos dintr-o mînăstire din Oltenia, unde urma să se întoarcă după ce *misiunea* sfîntă pe care i-o încredințase Domnul, prin trimisul său, ar fi luat sfîrșit: reintegrarea tezaurului Bisericii Ortodoxe, spoliată de păgîni. Era suficient să-i spun că — pasă-mi-te — cutare rubin înnobilase mîna Mitropolitului de Vîlcea acum o sută de ani, ori făcea parte din zestrea dăruită Mînăstirii Agapia de Aglaia Brîncoveanu, ca să-i pui cuțitul în mînă. Unde învățase să-l manevreze cu atîta adresă, n-am aflat niciodată.

— Cui aparține locuința din Dealul Mitropoliei, întrebă maiorul.

— A, o știi și pe asta! Mă întreb cum? Grasul? Da, da, Grasu. Hm! Înseamnă că Mucenicul a avut fler. L-a suspectat tot timpul. În fine! Cînd dai, trebuie să știi să și primești. Poți să-l felicIți. A lucrat impecabil, dacă a reușit să mă păcălească și pe mine. Casa de la Mitropolie aparține unui pictor. Evident, n-are nici un amestec. Nici nu mă cunoaște. A fost trimis la studii în străinătate pentru 3 ani. Un amănunt aflat întîmplător, de care am profitat. N-a fost prea greu. Băiatul e singur. Nimeni nu se interesează de casă . . . Altceva?

— Cine e individul care te-a racolat?

— Dacă vrei nume și adresă, nu-ți pot spune nimic. Tipul domiciliază în străinătate. Din cîte știu eu, în țară n-a venit decît de două ori. Cred, este doar o opinie, că se află în capul unei ramificații internaționale, eu reprezentînd doar o sucursală.

— Cine îți dădea dispoziții?

Expertul rîse.

— Văd că ai sesizat. Nu sînt eu șeful cel mare. Există cineva peste mine. Un soi de rezident. Dar cine anume, habar n-am. Comunicările le primeam într-o manieră extrem de simplă. La cutia de scrisori. Sîntem singuri în imobil, așa că procedeul nu incumba riscuri. Cheia se află la mine. Angela consideră că n-are de la cine să primească corespondență. În general, verific cutia de două ori pe zi, deși dispozițiile le-am găsit totdeauna dimineața, la prima oră. Îmi erau lăsate noaptea.

— N-ai stat la pîndă niciodată?

Sebastian își lăsă în jos colțurile gurii, ridicînd simultan din umeri.

— De ce aș fi făcut-o? Curiozitatea, într-o astfel de întreprindere, se plătește. Și apoi, ce aș fi avut de văzut? Un ins, probabil necunoscut, același ori diferiți, care aruncă o scrisoare în cutie și-și vede de drum.

Maiorul se apropie de fereastră și privi în noapte, dar nu zări decît șirurile lungi de cărți și abajurul de lumină, reflectate în geam.

— Spune-mi, Stena, n-ai încercat niciodată vreo îndoială că ceea ce faci nu e drept, nu e cinstit? Desigur, asta n-are nici un fel de importanță... acum, dar vreau să te înțeleg. Ajută-mă să te înțeleg. Își întoarse fața crispată, cu trăsăturile chircite:

Atîtea crime, Stena, atîția morți, pentru un pumn de pietre colorate! Atîtea fărădelegi pentru un yacht, și o limuzină, și mai ce, nenorocitule? O reședință luxoasă cu servitori negri — face distins, vorba nevestei-ti — și un cont de dolari, și mai ce? Ce?! Cascadele de nestemate nu te lăsau să dormi. Dar morții? Dudă, Damian, Pleșa, Mucenicu și cîți or mai fi...

— Pe Dudă, Damian și Pleșa nu i-am ucis eu.

— Dar din dispoziția ta!

— St, nu striga, te rog. O trezești pe Angela.

— O trezești pe Angela! exclamă maiorul, roșu de furie. De asta îți pasă ție acum?!

— În fond, nu văd de ce te agiți așa. Dudă, Pleșa, ceilalți erau doar o adunătură de escroci recidiviști. Pentru cine să am remușcări? Mucenicu, un sadic! Ar fi înjunghiat orice, în afară de icoana lui Isus. Marina? Nici măcar n-a murit. Atunci? La urma urmelor, am curățat societatea de o sumă de indivizi insalubri și asta fără să vă coste un ban. Iată că v-am realizat și economii. Rîse cinic: M-am încadrat într-un efort general, care animă masele.

— Am mai auzit istoria asta de nenumărate ori. Toți criminalii ajunși în fața anchetatorului, toarnă aceleași baliverne.

— Zău, Olimpiu, nu e cazul să dramatizezi. Asta a fost cusurul tău întotdeauna. Ai luat totul prea în serios. Încearcă bilanțul corect: cîteva lichele suprimate și vorba ta un pumn de pietre colorate scoase peste graniță. Brățara Davei nici măcar n-a părăsit țara. Trase sertarul biroului și aruncă bijuteria pe masă: Poftim! Ca să vezi că sînt înțelegător. Dealtfel, mă surprinde că un om inteligent

poate să dea proporții unor astfel de fleacuri. Știi cîți oameni, dar oameni, au murit, de exemplu, în timpul Revoluției Franceze? Ai idee cam cîți viteji pierdea într-o bătălie Ștefan cel Mare? A fost oare Ștefan cel Mare un criminal? Un asasin odios?

— Isprăvește! izbucni maiorul. Mi-e silă!

— Te-am rugat să vorbești mai încet, că se trezește Angela, spuse cu reproș expertul.

— M-am trezit. M-am trezit de mult.

Se întoarseră amîndoi. Angela se sprijinea de ușă, în pragul dormitorului. Peste cămașa de noapte își trăsese un chimonou spumos de un albastru pal. Cu părul despletit, maiorul n-o mai văzuse niciodată așa, părea o Ofelie puțin veștedă, dar cu siluetă grațioasă.

— Angela! suflă expertul.

— Ți-am ascultat confesiunea. Hidos! Dumnezeule! Lîngă cine am trăit. Mă înfior...

— Treci dincolo, Angela, îi spuse încet maiorul, și se apropie de ea.

— Stai!

În mînă ținea un *Browning* micuț cu amortizor. Patul de sidef îl făcea să semene cu o bijuterie.

Maiorul se opri la mijlocul drumului:

— Lasă pistolul jos!

— De ce? De ce să-l las? Va muri de mîna mea! Am să-i răzbun pe toți nenorociții ăia.

Sebastian Pop începu să plîngă:

— Angela, Angela, viața mea! Pentru tine am făcut-o, pentru ca tu să trăiești mai bine, pentru ca tu să fii fericită, să fii fericită!

— Pentru mine? Pentru mine, spui? Eu care mă mulțumesc cu un biscuit și port un tailleur doisprezece ani înainte să-l dau la întors? Pentru mine, ucigașule?

Ridică arma. Dintr-un salt, maiorul îl rostogoli pe Sebastian la cealaltă extremitate a încăperii. Răsună o împușcătură și expertul căzu încet pe parchet.

Femeia se întoarse fulgerător spre ușă. Locotenentul Moșoianu, cu o pălărie caraghioasă, ceva între fes și tricornul lui Napoleon, își freca gînditor bărbia. În spate, se ghicea silueta masivă a lui Azimioară, rotindu-și placid ochii pe fața mare. Angela abandonă arma, acoperindu-și fața cu mîinile. Moșoianu o ridică, apropiindu-se de cei doi.

Maiorul săltase capul expertului, murmurînd:

— Stena, Stena, mă auzi?

Sebastian căută peste capul lui, privindu-și soția.

— Știam... Angela... Știam. Ți-a fost... fri... frică... să nu vorbesc.

Ochii muribundului se închiseră și o lacrimă, o ultimă lacrimă alunecă vie pe obrazul neînsuflețit.

Profitînd de panică, Angela încercă să se retragă. Moșoianu o opri punîndu-i mîna pe umăr.

Maiorul privi trupul fără viață al expertului. Imaginile începură să-i joace în fața ochilor.

Capitolul 13

„CHEIA DE LA POARTA VERDE..."

— Angela Pop, de fapt Erika Schäffer, este fiica unui modest meseriaș neamț din Sibiu, Ernst Schäffer. Aveau o maghernită prăpădită unde se

reparau jucării mecanice, bibelouri etc. Schäffer ăsta a avut doi copii. Pe Erika și un băiat, Hans, tipul perfect al hitleristului cu pretenții de arian: atletic, blond, ochi albaștri, nas scurt, bărbie pătrată. Cunoașteți genul de cretin superb.

Azimioară își astîmpără un zîmbet, măsurîndu-l instinctiv. Purta un soi de haine pestrițe care, azvîrlite pe trupul subțiratic de adolescent serios al locotenentului, alături de ochelarii cu rame groase de baga („îmi dă un aer de businessman, înțelegi..."), îl făceau să semene cu un clown, într-un număr muzical.

— Ei bine, continuă Moșoianu, cum au auzit tobele răpăind, s-au înscris în Hitlerjugend, filiala de la noi. Trec în Germania, cerînd repatrierea și, în scurt timp, fac o carieră fenomenală, ajungînd în anturajul lui Hess, băiețașul care în '41, a aterizat la englezi pe post de Mesia.

Maiorul Dăneț făcu un calcul mental scurt, că pe vremea aceea „băiețașul" Moșoianu, încă nu se născuse.

— La 19 ani, Erika ocupă o funcție importantă în organizarea trierii deținuților pentru lagărele de concentrare, apoi în conducerea unora dintre acestea, în toamna lui '42 Hans Schäffer moare în Herțegovina, în urma unei acțiuni de partizani. Erika suferă un șoc și petrece cîteva luni într-un sanatoriu din Viena. Cînd s-a întors în lagăr, era de nerecunoscut. Chinuia, maltrata și asasina cu luciditate, fără nici un fel de participare subiectivă.

Maiorul se ghemui în fotoliu. „Fantastic! Ca într-un coșmar...".

— Anii au trecut. În '45, Germania capitulează.

A urmat procesul de la Nürenberg. Erika încearcă și reușește pentru cîtva timp să se ascundă, luînd identitatea unei foste deținute, o compatriotă din Sibiu. Anul 1947. Se răscolește lumea în căutarea criminalilor de război, ascunși sub identități false. Simțind că i-au luat urma, Erika Schäffer dispare. Hăituită prin toată Europa, își joacă ultima și cea mai periculoasă carte. Refugiindu-se în România, sfida logica urmăritului de a evita locurile de baștină. Cine își pierde ochelarii nu și-i caută pe nas. Era adevărul psihologic pe care sconta. Pentru a-și camufla și mai bine identitatea, contractează o căsătorie și, într-adevăr, urmele i se pierd. Decide fructificarea „exilului" în România, prin înființarea bandei „Cocoșatul". „Vacanța" o consideră provizorie. Îi trebuie deci o zestre „decentă" cu care să poată pleca la drum. Probabil că ideea i-a fost sugerată și de pasiunea bolnavă a soțului pentru nestemate. Intră în legătură cu agentul firmei străine care, desigur, contra unui beneficiu gras, finanțează întreprinderea. Din păcate, omul ne-a scăpat. Urmarea o cunoașteți. Expertul se demască, după ce intuise de mult rolul Erikăi în conducerea bandei. De teamă să nu vorbească, aceasta îl omoară, mimînd sentimentele dezlănțuite ale soției ultragiate.

— Și dacă nu s-ar fi demascat? interveni Azimioară.

— În final, odată expediată întreaga pradă peste hotare, preconiza să evadeze prin intermediul unei simple excursii prin O.N.T. Expertul și-ar fi jucat cît mai convingător surpriza: „o femeie atît de fină!", iar cunoștințele ar fi exclamat: „Vezi, la

asta nu mă aşteptam din partea ei . . .“. Aici, capitolul s-ar fi încheiat.

*

* *

— Măi băieţi, spuse maiorul încheindu-şi pînă la ultimul nasture haina groasă de postav. Ce-aţi zice voi de un şpriţ? Fac cinste!

Azimioară şi Moşoianu se ridicară ca la comandă şi se precipitară spre uşă, de teamă să nu se răzgîndească.

— Uşurel, bursucilor, rîse Dăneţ. Să ne socotim întii, încotro. Adăugă conspirativ: Pe ai mei i-a luat cu vrednicia. Nevasta, curăţenie, fata în examene, ăl mare, Ovidiu, la Facultate, nu'ş ce drac de consultaţie are pentru proiect . . .

Cei doi îl priviră surprinşi.

„Bun, şi ce-i cu asta?“

— Poate ştiţi voi băieţi, vreun birt mai discret. Nu se prea cade . . .

Intrară la restaurantul Bucur, dincolo de Podul Senatului. Localul, o fostă casă boierească se afla la capătul unei străzi liniştite cu blocuri mari, ridicate înainte de război.

Dăneţ comandă aperitive, mai multe rînduri de ţuici şi două baterii la gheaţă.

Azimioară şi Moşoianu se priviră iute: „Bătrînul e pus pe blăstămăţii . . .“

Gustau vinul casei, gălbui şi unsuros, încolăcind nostalgici nori de fum, cînd Moşoianu se crispă uşor. Ovidiu, fiul cel mare al maiorului, intrase în local ţinînd de braţ o puştoaică nostimă, într-o fustă

maxi despicată pînă sus şi cel puţin o bursă băgată în fond de ten Max Factor, ruj Baiser, rimel Lancôme. Un iz, Christian Dior, întoarse capetele la mese.

„Hm, reflectă Moşoianu, mă întreb cu cine s-o fi *consultînd* fiică-sa“ şi încercă să distragă atenţia maiorului angajînd o conversaţie competentă despre băuturi.

Acesta ascultă cu răbdare (după o scurtă privire de orizont, Olimpiu Dăneţ avusese o retragere vertiginoasă), opină că mai fain ca Palinca şi Tîrnavele nu există, apoi cu un surîs fin, comentă absent, ca pe un gînd răzleţ:

— Tinerii . . .Cum poate adică să intre feciorу-meu în birt, descheiat la veston, nu mai vorbesc, îmbrăcat ca la operetă şi cu o jună mîzgălită pe obraz ca un afiş de circ?!

Lui Moşoianu îi alunecară privirile pe mîneci, un sacou fantezi în carouri, fără revere şi cu găitane negre, apoi la cravata lui Azimioară lată de o palmă şi cu flori stacojii pe un fond argintiu. Roşu la faţă, Azimioară evită privirea lui Dăneţ, dînd totuşi din cap a înţelegere. Nu era vorba de el.

Luminile scăzură şi trei lăutari, o vioară, un acordeon şi un ţambal, începură să dea tîrcoale meselor.

„E Riţa ţiganca cu ochii sprinţari . . .“

Maiorul fredona încet, bătînd tactul cu degetele. Lăsă brusc ţigara în scrumieră şi suflă:

— Fiţ' atenţi, băieţi! Masa din dreapta.

O femeie tînără, cu ochi negri, vioi, căutînd în toate părţile, scoase un mănunchi de chei dintr-o haină bărbătească, agăţată pe scaunul de alături. Desprinse o cheie, ascunzînd-o în pumn.

— Ei, nu, şopti Moşoianu, asta ar fi culmea!

Parcă derulînd un film, retrăiau momentul cînd cu cîteva luni în urmă, Marina cu Damian la masă..." Ce naiba, iar o luăm de la capăt?".

Azimioară, pleoştit de ţuică, bombăni inciudat:

— Nu mai poate omul să iasă la o cîrciumă!

Un bărbat înalt, cu mişcări suple, se aşeză lîngă femeie. Îi zîmbi larg, mîngîindu-i afectuos braţul. Tînăra, cu colţurile gurii lăsate, îşi deschise pumnul şuierînd:

— A cui e cheia? Ce-i cu ea? Să-mi spui imediat. A cui e! Acuma, acuma, în sfîrşit, ştiu cu cine am de-a face! Acum ştiu...!

La masa maiorului, suspine de uşurare precedară un hohot de rîs care împrăştie toată cenuşa din scrumieră.

Moşoianu declamă cu ochi strălucitori:

— ...Cheia de la poarta verde,
Cheia ce ţi-am dat aseară...

Azimioară umplu prompt paharele. Şi-ar fi slăbit niţel nodul de la cravată, dar nu uitase observaţia maiorului.

Dăneţ îşi duse paharul la buze. Erau băieţi buni. Şi oamenii, oamenii în general... „Trebuie să crezi...Să nu te încui în casă cu perdelele trase, operînd statistici. Să crezi..."

La masa din dreapta, bărbatul săruta mărunt mîna femeii, care asculta cu ochi înlăcrimaţi romanţa lăutarului.

CUPRINS

Capitolul 1: Arheologul Marius Damian a fost prădat 5
Capitolul 2: Firele se rup 14
Capitolul 3: Un safe invulnerabil şi două atentate 33
Capitolul 4: Cocoşatul verifică 55
Capitolul 5: Beznă 88
Capitolul 6: „Telefonaţi la 22.22.22." 101
Capitolul 7: O absenţă ce ar putea fi motivată 112
Capitolul 8: Explicaţia unui furt inexplicabil 116
Capitolul 9: Tadeus? Silvestru? Holban? 123
Capitolul 10: Prima „spargere" a locotenentului Azimioară 140
Capitolul 11: Moartea şterge urmele 151
Capitolul 12: O duminică placidă 185
Capitolul 13: „Cheia de la poarta verde..." 211

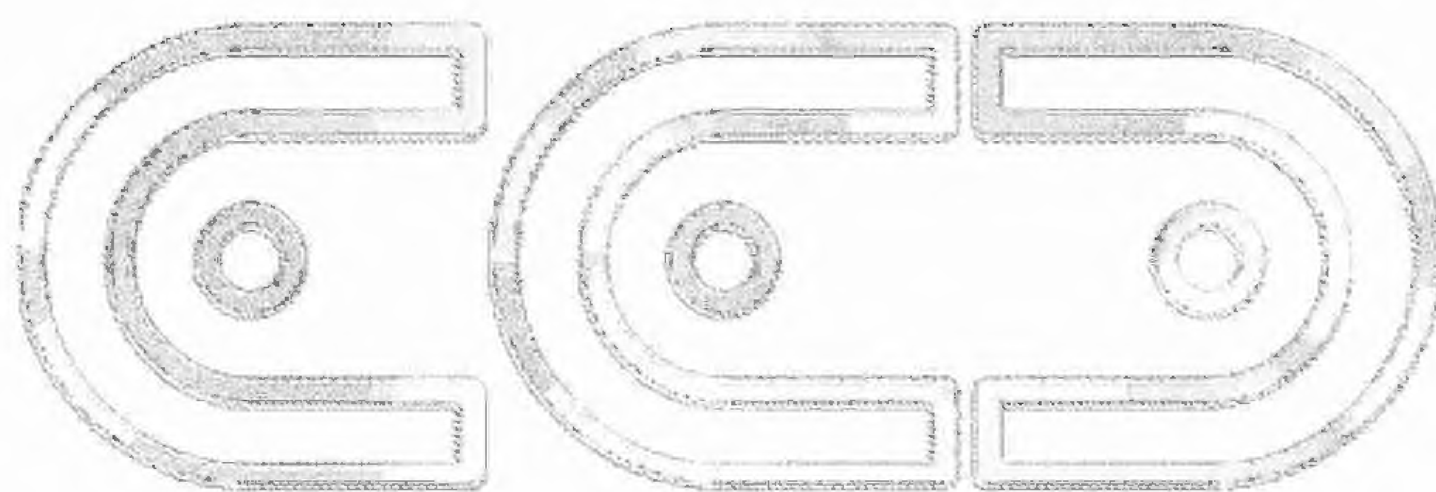
Redactor: VIORICA MĂRII
Tehnoredactor: CONSTANTIN RUSU

Apărut: 1973. Comanda nr.: 941. Coli de tipar: 6,875. Tiraj: 69.750+140 broşat. Hîrtia: tip. înalt B. 63 g/m². Format: 70×100/32.

Tiparul executat sub comanda nr. 147. la Întreprinderea Poligrafică Cluj, str. Brassai nr. 5—7. REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Scanare și prelucrare digitală

AVENTURA

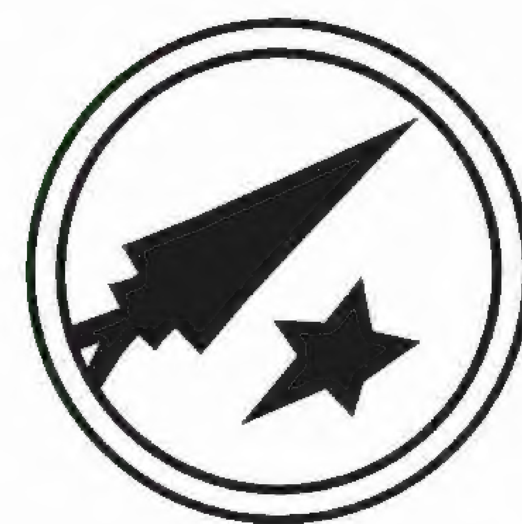

de

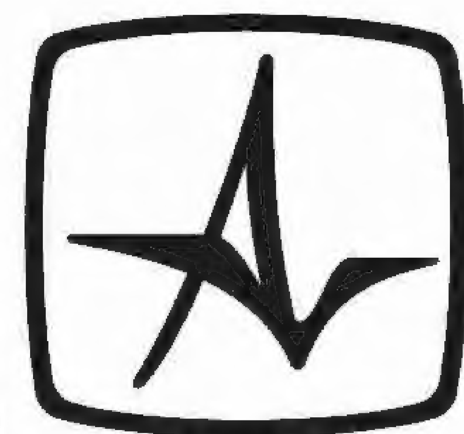
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

